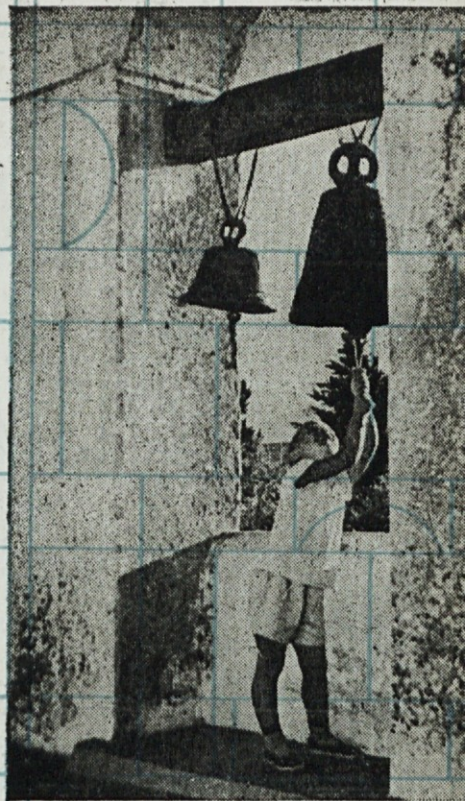

la vida espiritual

1960

XXVII

duhovno
življenje

Zvonček Marijin
plaka in prosi,
molitve nōsi pred
božji tron.

(Župānčič)

Na naslovni strā-
ni: V idiličnih
Cordobskih hribih
vabi pod svojo
streho starodavna
cerkvena žalostna
Mater božje.

(Dolores - Šaň
Esteban)

1960

duhovno življenje

la vida espiritual

LETO XXVII.

Št. 5

MAJ

VAM PRINAŠA:

	<i>A los quince años</i>	258
	<i>15 let tujine</i>	259
Slovenski	<i>Sveto Rešnje Telo in Marija</i>	262
verski	<i>Vera in svoboda</i>	266
mesečnik	<i>Glas iz Rima</i>	267
	<i>Škof Rožman — vzor ljubezni</i>	269
	<i>Pismo Vatikana škofu Rožmanu</i>	273
Izdaja	<i>Je Marija res božja Mati?</i>	274
konzorcij	<i>Resnica, ne prazna utvara</i>	275
(Anton	<i>Papeži v anekdotah</i>	280
Orehar)	<i>Premalo in preveč</i>	281
	<i>Mati, ki je sina dvakrat rodila</i>	282
	<i>Eno vprašanje</i>	287
Urejujejo	<i>Kako zgraditi srečen dom?</i>	288
Rant	<i>Skvarjen zajtrk</i>	290
Jože	<i>Okno v svet</i>	294
	<i>Modrost v pregovorih</i>	295
dr. Rozman	<i>Domovina, mila kraj</i>	296
Branko	<i>Kaj je vest?</i>	300
	<i>Marijine solzice</i>	301
dr. Stare	<i>Od doma</i>	302
Alojzij	<i>Zagrinjalo se je pretrgalo</i>	306
	<i>Celibat in javno mnenje</i>	311
Šušteršič	<i>Kaj je novega v Argentini?</i>	312
Marijan	<i>Ben Hur</i>	314
	<i>Okrogla hiša</i>	316

A LOS QUINCE AÑOS

Quiérase o no, en estos días nuestra memoria más de lo acostumbrado nos hará recordar aquellos fatídicos días del año 1945. Sin lugar a dudas, sacaremos la comparación entre la situación actual, y la que reinaba en aquel entonces.

¿Qué lección nos dará esta comparación? ¿Cuál es el balance de los quince años transcurridos?

En primer término: el saldo negativo. La emigración del año 1945 va desapareciendo, mal que nos pese. Uno a uno nos dejan los principales actores de la gran gesta del pueblo eslovaco en los tiempos de la opresión y revolución. Salen a recibir el galardón final los dirigentes de la emigración. Vivimos dispersos y nos disgregamos más, cada día más. Tendría que haber-nos más, y somos menos.

No nos engañemos: éste es el proceso natural. Una vez se llama la muerte, otra vez la juventud nacida y crecida en los países de opción; lamentablemente, muchas veces serán otras las causas.

Poco a poco nos estamos convirtiendo en una simple inmigración, tal vez algo fuera de lo común, pero siempre nada más que esto. Y terminaremos por asimilarse del todo. ¿Que sentimos demasiada nostalgia? Ningún inmigrante se libra de ella. ¿Que no queremos echar raíces donde nos encontramos desarraigados? Muy a pesar nuestro tal vez, mas sin remedio, la patria nos parecería hoy más lejana de lo que nos son nuestras nuevas patrias; allí nos sentiríamos más desarraigados.

¿Saldos positivos? Son quince años de una pequeñísima fracción de la nación —sin embargo, estamos ciertísimos que harán historia. Y ¿qué más podríamos pretender? Nuestra presencia fué de importancia, aunque en el concierto de las naciones pasabamos casi desapercibidos. De mucha más trascendencia ha sido nuestra perseverancia, el hecho de haber resistido por tantos años a la corrosión interna y los ataques externos, y seguimos hoy aquí. Seremos menos, seremos dispersos, tendremos poca probabilidad de imponer algún punto de vista nuestro —pero seguimos firmemente en la brecha, dando testimonio a quienes quieran aceptarlo.

Y ésta es nuestra misión: Dar testimonio de la intrínseca maldad del comunismo, el peligro más grave en el mundo de hoy, mostrando sus frutos malsanos en los países por él subyugados y su obra carcomidora en el mundo libre. Tenemos que seguir fieles a nuestra decisión de una fidelidad total a Cristo que un día llegó hasta la lucha por sus ideales, hasta el martirio o hasta el exilio. Una fidelidad tal que, rechazando el comunismo ateo a pesar del eventual bienestar económico, que atrajese no nos haga caer al mismo tiempo en las garras de otro sistema de vida que acaso hable de valores morales o de la libertad pero pone su único ideal en la consecución de bienes puramente económicos, terminando de esta manera en un vulgar materialismo práctico.

Nuestro lugar esta en medio de las dos concepciones y está por sobre ellas. No lo permita Dios que lo olvidemos en lo sucesivo, porque de otra suerte pronto podríamos, con nuestros ideales enterrados, enterrar también los residuos de nuestra emigración.

JR

Pogled na stolpe veličastne Marijine bazilike v Lujanu, kamor v maju romajo Slovenci v lepem številu

15

let

tujine

„Na plemenite razliva — Bog — zaničevanje“ (Job 12, 21). Te besede Jobove tožbe moremo obrniti na slovenske begunce, ki smo pred 15 leti zapustili domovino in odšli v tujino kot idejna (versko-politična) emigracija. Morda je sicer hipno močnejše delovala zavest življenjske varnosti, kar je pa le posledica prvega. Ker smo drugače mislili, kakor tisti, ki so s svojim sistemom prihajali na oblast, nam je grozila smrt, gotovo pa težko življenje pod njimi. Imeli smo drugačne pojme o Bogu, človeku in o njunem razmerju, drugačne pojme o družbi in nje ureditvi. Odšli smo, ker smo vedeli, da za ceno svojega življenja in svoje svobode teh misli vzdržati ne bomo mogli. Ne smemo popolnoma izključiti gospodarskega razloga begunstva, a število takih begunccev je bilo malenkostno.

Na emigracijo miselno in praktično nismo bili pripravljeni. Zadelo nas je obojestransko. Nismo mislili do zadnjega trenutka, da bomo morali oditi, zato je bil psihološki udarec odhoda iz domovine zelo hud. Nismo mislili, da bomo morali biti tako dolgo zunaj, kar so večinoma zelo težko nosili in se jih je domotožje močno lotevalo, včasih preveč potrlo. Se danes preveč vpliva misel, da bomo morda morali ostati v tujini. Ogromna večina se je prvokrat znašla v tujini z vsemi problemi, ki jih vraščanje v tujo zemljo zahteva. Skoro brez sredstev smo odšli v veliki večini posamezno, skupnost pa sploh. Po prvih trenutkih smo bili navezani na pomoč drugih, kar je nevarno prav revolucionarno izenačilo vse stanove, otroka z očetom, učitelja z učencem.

Največ so trpele družine in mladina. Očetje so bili odtrgani od družin, ki so tako za dolga leta izgubila njihovo oporo, kar je rodilo težke posledice v duhovno vzgojnem pogledu, ker so otroci izgubili važen doprinos k vzgoji in prepotrebnega hranitelja in so bili prepuščeni zlobni maščevalnosti in muhavosti sovražno razpoloženih novih oblasti. Za te družine ni bilo kruha, ne svobode in nikake pravne zaščite. Materina opora, ki je tem nalagala nadčloveške napore in stiske, je bila otrokom mnogokrat prešibka, zato so se mnogi oddaljili mislim svojih odsotnih očetov. Mladina, ki je v napol otroških letih prišla v tujino, je ob nezadostni prehrani zadobila nepopravljive posledice za vse življenje. Ideološko je bila izpostavljena že v taboriških ideološkemu zapeljevanju novih gospodarjev. V emigraciji je okusila vse nasilje miselnosti skvarjenega okolja, ki je hote ali nehotе trgalo iz src dobro vzgojo preteklosti in jih napolnjevalo s trupom ideološke zastrupljenosti in zmede versko brezbrizne, ali celo sovražne tujine. S svojim mednarodnim značajem jim je morila čut narodne pripadnosti in jih vodila k popuščanju v zvestobi.

Največ je pomagala vera, ki je dajala prvo in najmočnejšo oporo od začetka do danes. Naučila nas je razumeti pomen trpljenja ter ga s svojimi sredstvi v molitvi, maši, zakramentih in besedi pomagala nositi. Takrat, ko drugih sredstev ni bilo, ali pa niso zadoščala, je vera pomagala vsem, celo tistim, ki doslej na njo niso toliko polagali važnosti, ali sploh z njo praktično niso računali. V verski poglobitvi in obnovi odmaknjenega življenja v taboriških je to dobrino utrdilo v srcih enih in jo pripeljalo v duše drugih, vse pa tako pripravilo na dolgotrajnejše in nevarnejše življenje v izseljenstvu. Saj so bila tri leta taborišč dolgotrajne duhovne vaje za vse, ki so jih hoteli sprejeti.

IZOBRAŽENCI, ki so v velikem številu spremljali narod v tujino, so bili dragocena opora rojakom v tujini. Pa naj bodo to svetni ali duhovniki s škofom Rožmanom na čelu. Od prvih dni naprej so v taboriških z nadčloveškim naporom in zgledno pridnostjo uredili šolo mladini in s predavanji nudili odraslim nadaljno izobrazbo ter hrano duhu, ki je gineval pod knuto oboževane snovi do danes. Od preprostih lističev, ki naj nadomestijo lepo urejene liste v domovini, do pravih časopisov in revij ter ponosnih knjig v izseljenstvu. Duhovniki so z oskrbovanjem nadnaravnega življenja vernikov, v zakramentih, duhovnih vajah ter pridigah ter svojim socialnim delom in iskanjem ter utrjevanjem vezi v tujini storili delo, ki ga jim bo morala priznati zgodovina. Na čelu vsega dela je stal pokojni škof Rožman, ki je za slovenske izseljence daroval molitev, besedo, osebni stik v obiskih in nazadnje svoje življenje v prezgodnji smrti.

Organizacije, ki so bile Slovincem v zadnjih desetletjih v ponos, dasi so včasih izgledale kot breme, so opravile važno delo. Za v prvih dneh je ta organizacijski čut zbral, uredil in obdržal preplašeno množico v taboriških in ustvaril z malimi sredstvi čudovite stvari, bodisi gleda šolstva in dela, zlasti pa tudi v verskovzgojnem stališču postavil in obdržal temelje npravne pošte-

nosti tistim, ki so kot člani delali, ali kot oskrbovanci imeli od tega dela koristi. Morda se včasih kdo ne zaveda, kako so prav organizacije bile tiste, ki so Slovencem uredile in olajšale vstop v novi deželi in prinesle občudovanje domačinov ter drugih narodnih skupin.

Časopisje, ki je spremljalo kot preprost novičar iz taborišča vedoželjnost beguncev, je v izseljenstvu postalo najmočnejši in deloma edini činitelj povezanosti med slovenskimi rojaki, raztresenimi po vseh celinah sveta. Poučuje, vzgaja, bodri in razveseljuje skupaj s slovensko knjigo trpko življenje slovenskega naseljenca, kjerkoli živi.

V pogledu na bodočnost mislimo na besede sv. pisma: „Za potrtega so vsi dnevi žalostni, veselo srce pa ima stalno gostijo“ (Pred 15, 15). Realno sprejmimo svoje življenje v tujini, če treba tudi zaradi razmer svoj stalni obstanek. Razmer mi sami bistveno ne moremo spremeniti glede svojega povratka, moremo jih pa urediti zase in svoje življenje, da so nam znosne in koristne. Zaupanje moramo imeti v Boga, saj beremo v Jobu: „Velike in dela narode in jih ugonablja, narode razširja in jih zapušča“ (12, 23). Zaupanje moramo imeti vase in svoje delo ter skupnost rojakov me seboj.

V tujo deželo, v katero smo prišli, se moramo pametno živeti, sicer nam bo življenje pretežko. Res je sicer, da ima izseljenec vedno srce drugod, kakor živi, če je v tujini, ga ima doma, če se vrne domov, misli na tujino, vendar si z jadikovanjem ne grenimo itak trdega življenja v tujini. V novi domovini najdemo stvari, ki so dobre, včasih nekaj, kar je boljše kot naše, pamet nam pravi, da to sprejmimo in sebe obogatimo. Slabih stvari, ki jih tudi ne manjka, ne bomo sprejeli, saj se jih celo domačini sami sramujejo. Nudimo tujini to, kar smo dobrega prinesli s seboj in ji mirno lahko odstopimo. Z zglednim življenjem po veri jih rešimo iz verske mlačnosti, z dobro besedo jih poučimo v njih nevednosti, ne da bi se jim posmežovali. Hvaležni jim bodimo, da so nas sprejeli in omogočili življenje ter napredek; čeprav smo vse to morali drago zaslužiti, osnovno možnost smo pa le od njih sprejeli.

Ostanimo povezani med seboj v verskem, narodnem in socialnem pogledu, saj se spomnimo besed škofa Rožmana: „Gorje mu, kdor je v tujini sam.“ Nešteto zgledov nam podkrepi to trdittev izkušenega škofa. V tej povezanosti spoštujmo osebno svobodo in svobodo poštenega prepričanja in se zavedajmo, da moramo vsak od nas poleg skrbi za svoje osebno življenje prispevati tudi za skupni blagor, bodisi v sodelovanju pri organizacijah, v pisanju in denarnih žrtvah; le tako bomo mogli ohraniti potrebne skupne ustanove, naj bodo časopisi, naši domovi in zlasti socialne dejavnosti.

Ne pozabimo, da je bila vera doslej nam najizvestejši prijatelj ter najmočnejša opora, zato skrbimo za njo z vestnim izvrševanjem verskih dolžnosti, ki jih pač dobro poznamo. Varujmo zdravje družine, ki je osnovna celica slovenske skupnosti v tujini, ter jo uredimo tako, da bo mladina našla v njej zdravo vzgojo, ki jo bodo dopolnjevale šola in potrebne organizacije in tako postavile našo mladino kot trden temelj bodoče slovenske sreče v tujini ali zdravja v domovini.

ANTON OREHAR

SVETO REŠNJE TELO IN MARIJA

Za nami je sveta Velika noč, veličastni praznik Kristusovega vstajanja, na katerem temelji resničnost naše vere. Najlepše praznovanje Velike noči je v vrednem prejemu svetega obhajila. Sveta Cerkev veže svoje vernike s sveto dolžnostjo vsakoletnega velikonočnega obhajila v svoji zapovedi: Spovej se svojih grehov vsaj enkrat v letu in vsaj za velikonočni čas prejmi sveto Rešnje Telo. Kdor te zapovedi po lastni krivdi ne spolni, se težko pregreši pred Cerkvijo in pred Bogom. Ali vernih kristjanov ne vodi k obhajilni mizi le zapoved, marveč vse bolj ljubezen in iz nje izvirajoče hrepenenje po združanju s Kristusom. Kristus Gospod je ustanovil zakrament svetega Rešnjega Telesa pri zadnji večerji gnan po srčnem hrepenenju in ljubezni do nas, ki je v tisti sveti, blaženi urj priklopela do vrha. „Ker je vzljubil svoje, ki so bili na svetu, jim je skazal ljubezen do konca,“ piše sveti Janez (15, 1). Na to mislimo kristjani v hvaležni ljubezni v velikonočnem času in zlasti na veliki četrtek to skrivnost ljubezni, ki ne mine, vsako leto znova z ganotjem doživ-

Kakšna je zveza med sv. Rešnjim Telesom in Marijo?

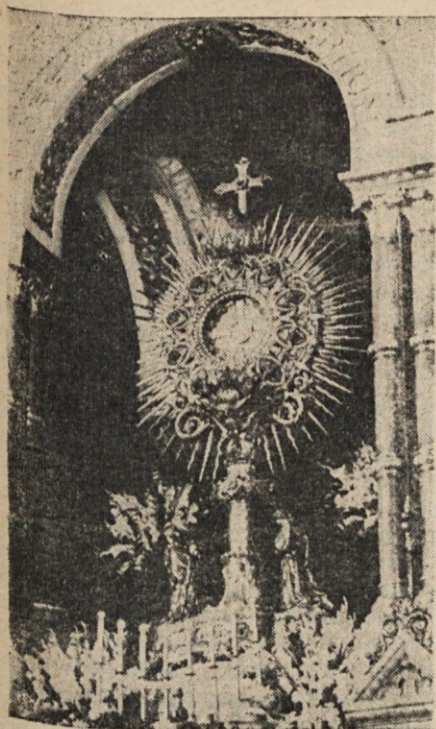
Ali je Marija prejela sv. obhajilo?
Je res Marijino češčenje gotova pot do Jezusa?

Ijamo. Ljubezen naj bo tista skrivnostna sila, ki nas ne le za Veliko noč marveč tudi med letom, čim bolj pogosto mogoče, vodi k sveti gostiji, v kateri se prejema Kristus, se obnavlja spomin njegovega trpljenja, se duša napolnjuje z milostjo in se nam deli zastava prihodnje slave.

Z ljubeznijo do Jezusa pa naj nas v ljubečem hrepenenju po svetem obhajilu potrjuje tudi ljubezen do Marije, Matere Jezusove in naše. Njene vezi s svetim Rešnjim Telesom so tako globoke, tesne in prisrčne, da si, po besedi svetega Bernarda, ni mogoče misliti resnične pobožnosti do Marije, ako je ne spremlja iskrena pobožnost do svetega Rešnjega Telesa. In ker smo prav v mesecu maju, ki nam tudi v novem svetu vsako leto znova kliče v dušo spomin na našo ljubo majniško Kraljico, h kateri naš rod v Argentini v tem mesecu roma v njeno veličastno lujansko svetišče, naj tedaj v tej številki „Duhovnega življenje naše razmišljanje sveto evharistično skrivnost ljubeče poveže z Marijo, ki je za Bogom naša prva, največja in najslajša ljubezen.“

SVETO REŠNJE TELO JEZUSOVO — ROJENO IZ MARIJE

Sveta Cerkev izrečno uči, da je Kristusovo telo, s katerim se hranimo v svetem obhajilu, prav isto, ki je bilo rojeno iz Device Marije za odrešenje sveta. Bili so krivoverci, ki so to tajili in trdili, da je zakramentalno telo Jezusovo drugo kot ono, ki ga je Jezus

Velikanska monštranca v cerkvi Najsvetejšega Zakramenta v Bs. Airesu.

prejel iz svoje Matere. Cerkev je njih zmoto odločno in jasno zavrnila. Njena vera se naslanja na vero apostolov in svetih očetov. Nauk teh poslednjih je v tem pogledu tako čist in jasen. Sveti Ambrož lepo pravi: „Kar se godi na oltarju, izhaja iz Device Marije.“ Sveti Avguštin razlaga: „Naš Gospod je prejel svoje telo iz telesa Marije. V njem je prebival na zemlji in nam ga je dal za naše zveličanje.“ Sveti Janez Damaščan piše: „Telo Gospodovo, združeno z božanstvom, je v resnici ono, ki se je rodila iz presvete Device.“ In sveti Pe-

ter Damijan ves vznihčen vzklika v eni svojih pridig: „Ljubljene bratje, prosim vas, da premišljuje, koliko dolgujemo preblaženi Materi božji, neskončno hvaležnost, ki smo ji za Bogom dolžni; zakaj ono presveto telo, ki ga je Devica Marija rodila, ga v svojem naročju gela, ga v plenice povijala in ga v materinski ljubezni in skrbi hranila, zdaj mi prejemamo pri svetem oltarju in njegovo kri pijemo v skrivnosti našega odrešenja.“

Te čudovite misli svetih očetov opeva sveta Cerkev v svojih bogoslužnih spevih in obredih in jih je v naših časnikih znova potrdil sveti oče Pij XI., ki je leta 1926 nadškofu v Toledo v Španiji, ob priliki narodnega evharističnega kongresa, pisal, „naj se vsi verni kristjani spominjajo, da je telo Kristusovo, s katerim se srečni hranimo, prav isto, ki se je rodilo iz Device Marije za zveličanje sveta.“

SODELOVANJE DEVICE MARIJE PRI POSTAVITVI SVETEGA REŠNJEGA TELESA

Učitelji cerkvenega nauka so edini v tem, da je Marija prvič in v temelju sodelovala pri postavitvi Najsvetejšega Zakramenta že v trenutku Angelovega oznanjenja. Sveto Rešnje Telo — pravijo — je v nekem oziru nadaljevanje in dopolnjenje Kristusovega učlovečenja, ne samo zato, ker je Kristus v tem zakramentu vedno pričujoč na zemlji, ampak tudi zato, ker so v njem združeni in shranjeni vsi čudežni sadovi njegovega odrešilnega dela za posvečenje in zveličanje naših duš. Ko je tedaj Marija v oni sveti uri oznanjenja privolila v božje materinstvo in je božja Beseda v njej meso postala, je vsaj vključno privolila tudi v vse posledice

Kristusovega učlovečenja; najodličnejša med temi pa je po svoji veličini prav sveto Rešnje Telo.

Je pa Marija pozneje tudi neposredno sodelovala pri ustanovitvi evharistične skrivnosti in to, kakor pravijo cerkveni učitelji, na trojen način: s svojimi željami, s svojimi prošnjami in s svojim privoljenjem.

Komaj je s človeškimi besedami možno izraziti, kako si je Marija, vedoč za misel Jezusovo, iz srca želela in hrepenela po Najsvetejšem Zakramentu, tako zaradi same sebe kakor zaradi nas. Ni si mogla predstavljati večje milosti in sreče, kot da bi že na tem svetu mogla zakramentalno prejemati v svoje srce istega božjega Sina, ki se je enkrat v njenem deviškem telesu učlovečil. Z ozirom na nas pa je v svoji od Boga razsvetljeni duši predvidela vso slavo, ki jo bo njen božji Sin v tem zakramentu na zemlji prejemal in tudi vse neizmerno bogastvo milosti, ki se bodo iz Najsvetejšega Zakramenta zlivale v človeške duše.

Polna svetega hrepenenja po svetem Rešnjem Telesu je Marija za njegovo postavitve tudi goreče prosila. Mnogi cerkveni učitelji mislijo, da so te njene prošnje skrivnostno prišle do izraza že na svatbi v Kani galilejski. Gotovo je bilo spreminjenje vode v vino, ki ga je tam Jezus čudežno izvršil, skrivnostna predpoda svetega Rešnjega Telesa, kjer se spreminja vino v Jezusovo kri. Čudež v Kani pa se je izvršil, kot vemo, na Marijino prošnjo, ko je Jezusa ljubeznjivo opozorila in prosila: „Vina nimajo.“ Njena bogovdana duša pa je v tej prošnji že prosila vsem vernim kristjanom vseh časov onega čudežnega vina, iz katerega rastejo device, ki je presveta evharistija. In kakor je Jezus na prošnjo svoje Matere storil v Kani svoj prvi čudež, tako nam po njej na-

klanja vse dobrote in milosti, ki jih je s svojo smrtjo na križu zaslužil. Največja milost in največja vseh božjih dobrot pa je gotovo sveto Rešnje Telo.

S svojimi željami in s svojimi prošnjami je Marija pripravljala pot ustanovitvi Najsvetejšega Zakramenta. In ko se je pri zadnji večerji približala ura ustanovitve, je Marija v to tudi izrecno privolila. Ali je Jezus tega privolenja svoje Matere potreboval in jo zanj prosil? Cerkveni učitelji pravijo, kot smo že rekli, da je sveto Rešnje Telo kakor neko nadaljevanje Kristusovega učlovečenja. Vemo pa iz evangelija, da se je Kristus učlovečil šele potem, ko je Marija v to privolila in angelu na njegovo oznanilo odgovorila: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“ Kakor se je tedaj Kristus učlovečil le po Marijinem privolenju, tako je hotel imeti to privolenje svoje Matere tudi za svoje evharistično življenje. In kakor se je Marija Bogu velikodušno odzvala, ko jo je vprašal, ali sprejme čast in žrtev božje Matere in sodeluje pri našem odrešenju, tako je velikodušno pristala tudi na to, da njen božji Sin v svetem Rešnjem Telesu do konca sveta ostane na zemlji in skrivnostno nadaljuje svoje odrediščno delo za zveličanje sveta.

Iz vseh teh lepih misli, ki jih razvijajo cerkveni učitelji, se v čudoviti luči odkrivajo tesne, pristrčne vezi, ki so od začetka vezale in večno vežejo Jezusa, božjega Odrešenika in Marijo, njegovo Mater in soodrešiteljico sveta, kakor jo sveta Cerkev hvaležno naziva-

MARIJINA LJUBEZEN DO SVETEGA REŠNJEGA TELESA

Pobožni in ugledni učitelji cerkvene nauka učijo kot verjetno, da je Jezus, potem ko je pri zadnji večerji ustanovil zakrament svetega Rešnjega Te-

lesa in ga dal svojim učencem, obhajal tudi svojo Mater. Primerno in pravično se nam to zdi, saj ni bilo vrednejše duše na zemlji, ki bi bila to v tej meri zaslužila. Res je, da evangelisti o tem molčijo, kakor o Mariji na splošno in razmeroma le malo poročajo. Treba je razumeti njihove razloge, ki so jih pri tem poročilu vodili. Hotelj so svetu jasno in nedvoumno sporočiti, da je Jezus pri zadnji večerji zakrament svetega Rešnjega Telesa, ki ga je bil v kafarnaumski shodnici leto prej obljubil, resnično ustanovil in da je apostole z naročilom: „To delajte v moj spomin!“ naročil, da v duhovnike Nove zaveze. Marija tega duhovništva ni bila deležna. Zato je tudi Jezus hotel, da Marija v dvorani zadnje večerje ni bila navzoča. Vendar se z lahkoto veruje, da je bila Marija v tisti veliki, sveti uri v bližini svojega Sina, če že ne v sami dvorani, pa v kaki sosednji sobi. Tam je sveto Rešnje Telo, morda v družbi pobožnih žena, ki so Jezusa v življenju spremljevale, po večerji lahko prejela.

O tem, kako je Marija po binkoštnem prazniku, ko so apostoli začeli darovati sveto mašo, z ljubečim hrepenenjem dnevno prejerala sveto obhajilo, lepo govori sveti Peter Kanizij: „O prvih kristjanih piše sveti Luka, da so bili stanovitni v molitvi in v lomljenju kruha, kar pomeni, da so pogosto in tudi dnevno prejemale sveto Rešnje Telo. Med vsemi verniki je bila v tej ljubezni do Najsvetejšega Zakramenta prva Marija, zgled kreposti in svetosti vsej Cerkvi. Po svetem obhajilu se je množil zaklad njenega zasluženja, rastla je v svetosti in milosti. Iz svetega obhajila je Marija črpala moč v onih težkih časih prve Cerkve, ko so bili Jezusovi učenci preganjani po Judih in poganih. V moči svetega Rešnjega Telesa je bila Marija apostolom in ver-

nikom duhovna Mati, tolažnica in pomočnica.“

V prelepi zgornji cerkvi Najsvetejšega Zakramenta v Buenos Airesu je na stranskem oltarju v belem marmornju čudovito lepo upodobljen prizor, kako Marija kleče prejema sveto obhajilo iz rok svetega apostola Janeza, ki jo je po Jezusovi smrti k sebi vzel.

Marijino ljubezen do svetega Rešnjega Telesa pa se ni izčrpavala v tej njeni stalni zvezi z njim in njenem zemeljskem življenju, ampak je ostala ži-

Slovenski oltar Marije Pomagaj v cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejia

va v njej tudi po njenem vnebovzetju. Od prvega trenutka svojega bivanja v nebesih pa je Marija najgorečnejša pospeševalka evharističnih pobožnosti in ljubezni do svete maše in svetega obhajila. Ona navdihuje vernikom svete želje po Najsvetejšem Zakramentu, ona jih s svojim zgledom uči, kako naj se udeležujejo evharističnih skrivnosti. In ne samo uči, ampak nam s svojim materinskim posredovanjem tudi pomaga, da sveta maša in sveto obhajilo obroditva v naših dušah večji in trajnejši sad. Kot duhovna Mati človeštva nadaljuje Marija v nebesih svoje vzvišeno poslanstvo in v vernikih, prav po ljubezni do svetega Rešnjega Telesa, ostvarja duhovno podobnost z Jezusom, po njej pa zmago ljubezni in edinosti, ki naj po Jezusovi želji kristjane vežeta med seboj.

Dokazano dejstvo je v življenju Cer-

kve, da je Marijino češčenje najgotevnejša pot do češčenja svetega Rešnjega Telesa. Po Mariji gredo kristjani k Jezusu. Ona to želi, ona to pospešuje. Vneti Marijini častilci so vedno tudi iskreni prijatelji svetega Rešnjega Telesa. Tam pa, kjer zavirajo Marijino češčenje, kot se to godi v protestantizmu.. tam propade tudi češčenje in samo bistvo Najsvetejšega Zakramenta.

+

Slovenci smo Marijin rod. Bodimo zato tudi vneti častilci in prijatelji svetega Rešnjega Telesa. Po njem se bomo ohranili stanovitni v veri in v krščanskem življenju. Krepčani s kruhom močnih bomo v vseh bridkostih in preskušnjah življenja vedno znova doživljali to, kar pravi apostol Pavel: „Vse premorem v njem, ki mi daje moč“ (Filp 4, 13).

ALOJZIJ KOŠMERLJ

VERA IN SVOBODA

„Ne verujem,“ slišiš in bereš, „ker hočem biti svoboden in izobražen.“

Kakor da bi prava svoboda in resnična izobrazba ne bili združljivi z globoko, da, z najglobljo in otroško vero! Ta izgovor je neumen in prazen.

Ali so bili največji učenjaki in iznajditelji sužnji in bedaki? Ali Pasteur, Volta, Mendel, Secchi, Ampère in pred njimi Pascal, Kopernik, Kepler, Newton niso bili svobodni in izobraženi in prosvetljeni in napredni?

Ti možje med svojo vero in znanostjo niso opazili nobenega nasprotja. In kaj boš rekel o možeh, ki stoje ali so pred kratkim stali kot prvaki v zboru velikih pisateljev in iznajditeljev? Če veruje Claudel, Chesterton, Marconi, Plank in Milikan, bo tudi tvoja svoboda in izobrazba brez škode prenesla vero.

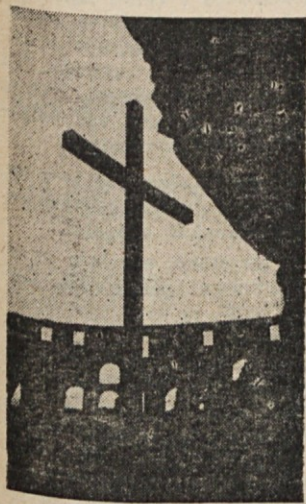
„Je pa vendar mnogo učenjakov, ki ne verujejo in se za Boga ter njihove zapovedi ne menijo,“ tako ugovarjajo nekateri dalje.

Kaj ta njihova nevera dokazuje? Kvečjemu to, da ti možje iz kakršnega koli vzroka niso našli poti, ki drži iz narave v nadnaravni, duhovni svet.

Ali pa naj to pomeni, da te poti sploh ni? Nikakor ne! To pričajo vsi tisti možje, ki smo jih prej našteli.

Če bi bilo kako resnično nasprotje med vero in razumom, med krščanskimi resnicami in znanostjo, bi ga bili ti najbistrejši duhovi gotovo zapazili.

Kdor ne veruje in se izgovarja, češ da Boga ni, ker razni učenjaki ne verujejo vanj, je njegov izgovor prazen.

Izseljenci morajo ostati zvesti krščanskim izročilom

V govoru romarjem svoje rojstne škofije Bergamo je papež Janez XXIII. povedal, da je v času svojega bivanja v Franciji in tudi drugod rad obiskoval izseljence iz domačega kraja, se zanimal za njihovo življenje. Že nekdanj, posebno pa še dandanes morajo mnogi zapustiti domači kraj, da se lahko dostojno preživijo. Tujina jim nudi delo in kruh, vendar pri tem izseljenci ne smejo nikoli pozabiti na izvrševanje svojih verskih dolžnosti. Če bodo ostali zvesti Kristusu, jim bo lažje prenašati težave tujine.

Skrb za napredek krščanstva v Aziji je velika naloga

V dneh 26. 12. 1959 do 9. 1. 1960 se je vršil v Manili na Filipinih kongres Pax Romane, mednarodne organizacije katoliških intelektualcev. Tema kongresa je bila „Socialna odgovornost katoliškega študenta in intelektualca“. Sv.

oče Janez XXIII. je poslal kongresu posebno poslanico, v kateri katoliškim intelektualcem prav toplo priporoča študij socialnega nauka Cerkve. Katoliški intelektualci morajo imeti dobro versko izobrazbo, dobro moralno in poklicno vzgojo, da bodo lahko tekmovali v svojem poklicu. Aktivno morajo sodelovati pri sodobnem gospodarskem razvoju. Ta gospodarski razvoj pa od katoliških intelektualcev zahteva, da dobro poznajo socialni nauk Cerkve in ga praktično aplicirajo pri reševanju vprašanj, ki jih prinaša gospodarski razvoj in sodobno gospodarsko življenje. Tako formirani katoliški intelektualci pa morajo skrbeti za krščanski intelektualni naraščaj v deželah Azije, da bodo tudi v teh deželah lahko širili krščanski nauk ljubeznj in resnice.

Škofijska sinoda je obnova krščanskega življenja

Papež Janez XXIII. je imel otvoritveni govor rimske škofijske sinode dne 25. januarja 1960. Papež je poudaril važnost te cerkvene sinode za mesto Rim in katoliški svet. Za mesto in škofijo Rim je to prva sinoda. Dalj časa se je pomudil pri zgodovini cerkvenih zborov in njihovi važnosti za življenje in razvoj Cerkve. Vedno so dali novih življenjskih sil pri delu Cerkve. Nikoli se ni treba bati, da bi cerkveni zbori prinesli preveč novosti v življenje in organizacijo Cerkve. Tudi Kristus je obnovil versko življenje, je dopolnil staro zavezo. Tudi cerkveni zbori ne odpravljajo dosedanje organizacije in nauke Cerkve, ampak ga samo dopolnjujejo in prilagajajo dejanskim potrebam.

Apostolat Katoliške akcije je dandanes že hvalevredna realnost

Če pogledamo delo Katoliške akcije v preteklosti, moremo gledati z optimizmom v bodočnost. Uspehi na duhovnem področju so odlični in se jih ne bi moglo predvidevati pred štiridesetimi ali petdesetimi leti. Toda veliko jih je še dandanes, ki nočejo poznati Jezuso-

vega imena. Zato so poklicani tisti, ki so se posvetili apostolatu, da vedno bolj častijo Jezusovo ime. Ne samo da mnogi zanikajo Jezusa, zanikajo tudi Boga. To se kaže posebej v sodobnem praktičnem brezboštvu in v njegovem tisku. Brezbožni časopisi zvišujejo svoje naklade in hočejo ne vse načine svoje čitatelje prepričati, da ni Boga. Toda ne sledijo vsi ljudje tej brezbožni propagandi. To je razveseljivo dejstvo. Zelo mnogo duš je, ki imajo trdno voljo živeti po zapovedih Stvarnika (Iz govora papeža Janeza XXIII. intelektualcem italijanske Katoliške akcije dne 31. januarja 1960.)

Krščanska družina učiteljica človekovega dostojanstva

Na praznik svete Družine, dne 10. januarja 1960, je sv. oče Janez XXIII. imel lep govor o pomenu krščanske družine. Sodobna družina je izpostavljena velikim nevarnostim. Posvetnost hoče posegati v njeno osrčje in jo izmaličiti, ker sovražniki krščanske družine vidijo, da se le v družini ohrani pravo dostojanstvo človeka, vzgaja dobra mladina in spoštuje starost. Tajnost družinske sreče in pravega miru pa je v posnemanju življenja svete družine. Ta naza-reška družina mora biti luč in vodilo vsake družine. Zakon mora biti svet, nerazvezljiv. Med zakoncema mora vladati zvestoba, čistost, ljubezen in svetj strah božji; prevzeta morata biti duha previdnosti in pripravljenosti na žrtve pri krščanski vzgoji otrok. Vedno in v vseh okoliščinah si morata medsebojno odpustiti, pomagati, deliti lepe in bridke trenutke, predvsem si pa morata popolnoma zaupati.

Sodobni svet potrebuje Kristusove ljubezni

Dne 5. januarja 1960 je papež Janez XXIII. govoril gojencem jezikovne akademije Kongregacije za širjenje vere. Na tej akademiji študirajo bogoslovci in duhovniki iz različnih dežel sveta. Vsak v svojem jeziku so pred papežem

molili ali zapelj. Sveti oče jih je bil zelo vesel. Rekel jim je, da jih je Bog poklical za veliko poslanstvo. Cerkev želi, da to poslanstvo v celoti izpolnijo. Z jasno besedo, kot to ljudstva pričakujejo, naj oznanjajo Kristusov evangelij tako, da ga bodo vsi razumeli. Ta evangelij je potrebno ponestj vsem ljudstvom in narodom, ker vsi potrebujejo luči in ljubezni Kristusove.

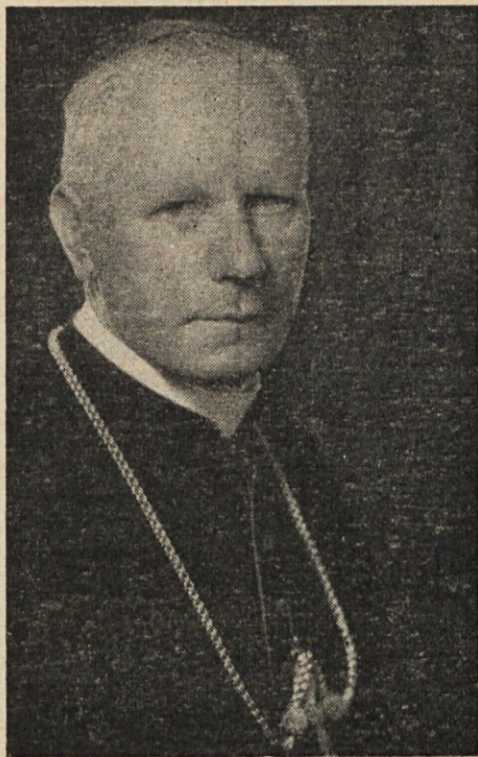
Največje dostojanstvo plemstva je v krščanskem bratstvu in praktičnem izvrševanju krščanskih kreposti.

Pripadnost plemstvu ne daje samo pravice do posebnega spoštovanja, ampak je tudi dolžnost, ki obvezuje vsakega, ki je več prejel in več ima, da tudi več da. Za vse, kar je prejel, bo dajal odgovor pred Bogom. Potrebno je aktivno sodelovati s kraljestvom božjim. Čim večja je slava kakšne družine, toliko bolj se mora truditi za krščansko bratstvo med ljudmi in se vaditi v potrpljenju, ponižnosti, skromnosti in izvrševanju dobrih del, v kolikor to dopuščajo razmere. Z izvrševanjem tega se doseže največje dostojanstvo in čast. Od tega je odvisno tudi, da bodo otroci jutri blagoslavljali svoje starše, ker so jim dali lep zgled v krščanskih idealih, generoznosti in lepoti duše. Tako je govoril papež Janez XXIII. zastopnikom rimskega plemstva dne 9. 1. 1960.

Da bi vsak izvrševal dolžnosti, ki jih nalagata pravičnost in ljubezen

V poslanici, ki jo je na novoletni dan poslal papež Janez XXIII. ljudstvu Nicarague priporoča, da mora vera prevevati vse življenje naroda. Mora se izražati v praktičnih dejanjih posameznikov in v družinskem življenju. Poleg vseh drugih kreposti mora prevladovati krščanska ljubezen. Vsak se mora stalno truditi, da bo izpolnjeval svoje dolžnosti, ki mu jih nalagata pravičnost in krščanska ljubezen. Posebno se morajo verniki zato prizadevati na socialnem področju, kar pomeni, da morajo poznati in praktično aplicirati socialni nauk Cerkve.

ŠKOF ROŽMAN - VZOR LJUBEZNI

Kadar ocenjujemo osebnosti svetnikov in drugih velikih mož, iščemo na njih njihove najbolj značilne čednosti in lastnosti, ki dajejo njihovi osebnosti posebno vrednost in svojskost. In zdi se mi, da je bila pri pokojnem škofu Rožmanu najbolj značilna njegova srčna dobrotljivost in ljubezen. Ta je bila izhodiščna točka za vse njegovo ostalo delovanje in odločanje. On je bil eden izmed tistih redkih ljudi, ki se je res pri vsem svojem ravnanju in odločanju držal načela:

„V najnujnih stvareh edinost, v dvomnih svoboda, v vsem pa ljubezen.“ Ko je šlo za načelno obsodbo komunizma, se ni nič pomišljal in ga je obsodil. A

ga je tudi pri tem vodila ljubezen. Sam je dejal v svojem značilnem govoru 12. decembra 1943:

„V to, da obsodim komunizem in da vas svarim pred njim, me vodi ljubezen do vas in do vsega naroda. In ta ljubezen, ki ima korenine v božji ljubezni, me sili, da dolžnost učenja vršim tudi tedaj, če bi moral še toliko trpeti. Pripravljen moram biti in sem. S sv. Pavlom vam ponovno zatrjujem:

‘Jaz pa bom prav rad vse žrtvoval, tudi samega sebe popolnoma žrtvoval za vaše duše, tudi če bi me vi tem manj ljubili, čim bolj vas ljubim’ (2 Kor 12, 15).

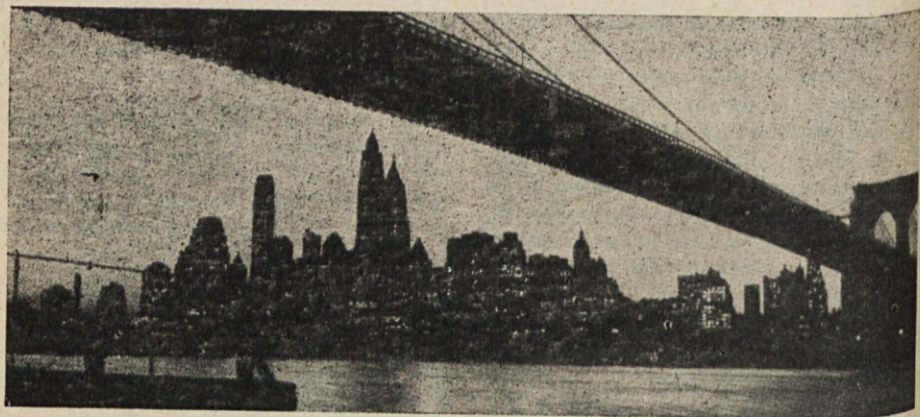
LJUBITELJ IN LJUBLJENEC MLADINE

Osebnost škofa Rožmana je treba torej ocenjevati predvsem pod vidikom njegove dobrotljivosti in ljubezni. Kajti prav ta je dajala njegovemu značaju bistveno potezo, ki jo najbolj izrazimo z besedo: očetovski. On je bil res od dne, ko je nastopil med slovenskim ljudstvom, do svoje smrti, vsem kakor oče. Najprej oče mladini. Že kot mlad duhovnik si je osvojil srca mladine. Znal je vplivati nanjo kot noben drug duhovnik njegove dobe. In njegova privlačna moč, s katero je pritegnil nase mladino, je bila njegova dobrota in ljubezen. Nagonsko so otroci začutili ob njem, da jih ima rad, da jim dobro hoče. Seveda so mladina navdušile tudi njegove prepričevalne besede, njegov mladostni nastop; vendar bi vse to ne bilo pritegnilo mladine s toliko silo, ako ne bi bila začutila za vsemi temi besedami tudi srca, ki jih ljubi in je do nje očetovsko dober. In to osvajačno silo nad srca mladine je škof Rožman ohranil vse svoje življenje. Nepozaben ostane prizor, ko je na evharističnem kon-

gresu govoril na ljubljanskem stadionu šolski mladini o Jezusovi ljubezni do mladine in jo navduševal za ljubezen do evharističnega Jezusa. Mnogo veličastnih prizorov je doživel stadion tiste dni, a tako prisrčnega in ljubkega kot je bil škof Rožman s slovensko mladino ob evharističnem Jezusu gotovo ni doživel ne prej in ne poslej! Tudi v begunstvu ni znal slovenske mladine nihče tako pritegniti kot pokojni škof Rožman. Kolikokrat sem ga opazoval v Torontu pri slovenski mladini, ko jo je prišel birmovat ali je podeliti prvo sveto obhajilo! In kako očetovsko skrben je bil za ministrante pri Sv. Lovrencu! Ob mladini je pozabil na vse: na utrujenost in lakoto, na križe in skrbi. Bil je res ljubitelj mladine in tudi njen ljubljenec. Znal se je živeti vanjo in jo razumeti. Zato je ostal tudi v starosti duhovno svež in mladosten.

NJEGOVA LJUBEZEN DO NASPROTNIKOV

Nedolžne, pa tudi že nekoliko nagajive otroke ni tako težko rad imeti. Če bi bil pokojni škof Rožman imel rad predvsem mladino, bi še ne mogli go-

Velika so ameriška mesta, največje med njimi pa je New York

voriti o veličini njegove ljubezni in dobrote. Njegova junaška ljubezen in dobrotu se je preizkusila v njegovih odnosih do njegovih največjih nasprotnikov — komunistov. Gotovo niso doslej še nobenega slovenskega škofa toliko blatili in sramotili kot so slovenski komunisti škofa Rožmana. Predolge bi bile litanije klevet in psokv, če bi samo glavne našli. Slovenski javnosti so predobro znane, zato jih tudi ni treba ponavljati. Važno pa je, da podčrtamo, kako je pokojni škof Rožman te klevete sprejemal in kako je svojim sramotilcem vračal. Pokojni škof Rožman je bil zaradi svoje izrazite srčne dobrote in ljubezni zelo nežnočuten. Znal se je živeti v srce drugega in z njim deliti veselje in žalost. Je pa tudi sam nežno in globoko občutil, kar je njega zadelo. Klevete in sramotjenja so ga zelo bolela zlasti še, ker je vedel, da s temi klevetami ni prizadeta le njegova osebna čast, ampak tudi čast duhovniške in škofovske službe. Vendar ga vsa ta sramotjenja niso zagrenila ali mu zapustila v srcu kako zamer do nasprotnikov. Nasprotno. Vračal jim je z ljubeznijo. Samo on in Bog vesta, koliko komunistom je pokojni škof Rožman rešil življenje za časa druge svetovne vojske, ko so Italijani in Nemci pobijali Slovence kar na debelo kot talce in politične nasprotnike ter jih odvajali v taborišča. In pozneje v Združenih državah, ko je imel vso svobodo in možnost, da bi v živi in pisani besedi ožigosal vse tiste, ki so mu pred javnostjo jemali dobro ime in mu podtikali razne zločine, je rajši zanje molil, obsojal le komunizem in zla dela, ki jih komunisti počenjajo. Osebnost pa ni nikogar napadal. Držal se je celo življenje Avguštinovega načela: „Sovražite zmoto, ljubite pa tiste, ki se motijo.“ On ni nehal moliti za spreobrnjenje slovenskih komunistov, ni nehal delati pokore

zanje, in celo na smrtni postelji je daroval svoje zadnje molitve in bolečine za njihovo spreobrnjenje. Branil se je torej proti svojim največjim nasprotnikom le z dobroto in ljubeznijo. In to je bil zanj tudi najboljši zagovor, za njegove nasprotnike pa največja obsodba.

LJUBEZEN GA JE PRIGANJALA

Njegova ljubezen in dobrotu do slovenskih rojakov se je pokazala zlasti v letih njegovega begunstva. Redki so Slovenci, ki bi bili prehodili toliko sveta kakor ga je pokojni škof Rožman. Zadnjih deset let svojega življenja je bil škof Rožman vedno na obiskih pri Slovencih. Potoval je navadno sam. V mladih letih je sicer želel videti veliko sveta, a se mu je ta želja izpolnila šele na stara leta, ko mu je bilo potovanje že muka. Njega je le ljubezen do slovenskih rojakov priganjala, da je zadnja leta toliko hodil po misijonih in po raznih dušnopastirskih potih. Kolikokrat sem ga zadnja leta slišal vzdihniti, ko je spravljal svoj kovček skupaj, ko je odhajal iz Toronta in se spet odpravljal na pot k Slovincem v kak drug kraj: „Kako sem utrujen in naveličan teh neprestanih premikov!“ Ko se je včasih cel dan dajal dušam na razpolago, jih dvigal, tolažil in jim vlival poguma v potrta srca, se je zvečer ves zmučen sesedel na stol v svoji spalni sobi in vzdihnil: „O kako sem utrujen!“ Ob neki priliki se spominjam, da je ravno končal svoje delo in prišel ves utrujen v svojo sobo, ko je pozvonil telefon in me je nek župljan vprašal, če bi lahko še govoril s škofom Rožmanom. Škof Rožman mi je prvi hip dejal: „Odgovorite, da ne morem, naj pride drugič.“ Pa se je v hipu premislil, ker se je zbal, da ne bi to župljana užalostilo. Sprejel ga je še tisti večer s tako vedrim obrazom in mu dolgo tako prepričevalno govoril, da

je tisti župljan šel ves potolažen in opogumljen na svoj dom. Še malo ni slutil, da je bil ta obisk za škofa silna žrtev in da je moral zbrati vse svoje moči, da mu ni pokazal svoje utrujenosti. Tako se je pokojni škof znal razdajati drugim. Njegova ponovna potovanja v Argentino in k ostalim Slovincem, raztresenim po raznih deželah Južne Amerike, njegovi obiski med Slovenci v Zapadni Evropi, njegova neprestana misijonska pota po Združenih državah in po Kanadi so najboljši zgovorni dokazi, kako zelo je pokojni škof Rožman ljubil Slovence in koliko mu je bilo za rešitev njihovih duš. Ljubezen do njih ga je silila, da ni miroval, ompak bil neprestano na potovanju. Še v svoji težki bolezni je še vedno mislil na potovanje k Slovincem v Argentino in prav gotovo bi ga bilo ljubezen do njih k temu nagnila, ako bi mu zdravniki ne bili prepovedali tega potovanja zaradi njegove težke bolezni. Šele smrt mu je zaustavila misijonska pota, ki jih je imel še v načrtih.

NJEGOVA DOBROTA IN LJUBEZEN V ZASEBNEM ŽIVLJENJU

Nevarno je, da se pri velikih možeh in svetniških osebnostih tako zazremo v njihovo veličino in čednosti, da začnemo pretiravati njihovo veličino in zamolčevati njihove človeške slabosti in nepopolnosti. Ob mrtvaškem odru škofa Rožmana je marsikak Slovenec rekel: „Kar upira se mi, da bi zanj molil, ampak se mu raje priporočam, ker sem prepričan, da je že svetnik.“ Monsignor Oman je pa v Newburških novicah, v katerih je lepo prikazal veličino škofa Rožmana, tudi modro zapisal: „Bil pa je tudi človek, zato molimo zanj.“ Dasl je imel škof Rožman srčno dobrotljivost in ljubezn v junaški meri, je pa vendar zelo čutil, da je človek in da se mora s svojimi napakami vsak dan

sproti boriti. Po naravi je bil zelo temperamenten, zato se je hitro in močno razvnel. Pri govorih mu je ta naravna temperamentnost pomagala, da je bil živahen in prepričevalen. V njegovih zasebnih razgovorih in odnosih do bližnjega je pa ta njegova nagla temperamentnost marsikdaj koga ranila in užalila. Prečastiti g. Julij Slapšak bi vedel povedati največ takih zgledov. Saj je pokojni škof Rožman še tik pred smrtjo v tem pogledu razodeval svoj temperament. Vendar mu je bilo pa vedno takoj zelo žal, če je koga tudi nehote v taki prenačlenosti razžalil ali mu povedal kako preostro besedo. Kajti on je imel načelo, da bo vse potrpel od vseh, a sam ne bo povzročal trpljenja nikomur. Da ne bi komu povzročil težav, ni ves čas begunstva niti enkrat komu pisal v Slovenijo, dasi so ga nekateri prosili. Pa je imel tako med duhovniki kakor med laiki v Sloveniji veliko prijateljev, katerim bi bil zelo rad pisal in ostal z njimi v pismenih stikih. Prav zato, ker se je bal komu storiti krivico ali ga žaliti, ni zlepa kakega duhovnika ali laika obsodil. In če je že moral koga na kaj opozoriti, je to storil na čim bolj ljubezniv način.

Pokojni škof dr. Gregorčj Rožman je bil tako dober in ljubezniv, da nikdar nismo slišali kritike, da je bil kdaj kot škof prestrog ali preoster; padla je včasih le sodba, da je bil večkrat še predober in premehak. Zato so ob njegovi smrti govorili tako njegovi duhovniki kakor njegovi škofljani: „Izgubili smo očeta.“

Naj bi pokojnega škofa Rožmana, ki nam je bil kot dobri oče, vsi Slovenci, razkropljeni po širnem svetu in v domovini posnemali v njegovi ljubezni po načelu:

V nujnih stvareh edinstvo, v dvomnih svoboda, v vsem pa ljubezen.“

JANEZ KOPAČ, C. M., Toronto

Objavljamo pismo, ki ga je Državno tajništvo sv. očeta Pija XII. poslalo g. škofu dr. Gregoriju Rožmanu. Iz pisma je razvidno, da je Pij XII. zelo cenil našega preljubega nadpastirja. Odposlano je bilo 29. septembra 1945. Glasi se:

Prezvīšeni in prečastiti gospod!

Z globoko žalostjo je sveti oče vzel na znanje, kar si mu v pismu z dne 1. avgusta t. l. odkritosrčno sporočil in kar se je nanašalo na trenutni položaj in razmere v ljubljanski škofiji ter vsej Sloveniji.

Spričo naklonjenosti, ki jo goji sveti oče do katoliških Slovencev, svojih nadvse ljubljenih sinov, prevzema Njegova Svetost bridka žalost, ker jim je zabranjeno versko življenje in so jim nasilno odvzete pravice, ki brez njih resnične svobode vesti sploh biti ne more. Pravitako ga z boleštjo navdaja dejstvo, da so mnogi slovenski rojaki, med njimi tudi precejšnje število duhovnikov in z njimi celo Ti sam, bili prisiljeni zapustiti svojo domovino in morajo kot izgnanci živeti po tujih deželah.

To trpko bridkost, ki nikakor ni manjša med tesnobnimi skrbmi, katere v sedanjem za človeški rod tako težavnem času z žalostjo napolnjuje njegovo dušo, izroča sveti oče Bogu, da izkaže svojo nebeško usmiljenost. Pravitako poziva katoliške Slovence, da store isto, ~~zlasti~~ pa še Tebe, svečeniški pastir, ki čutiš enako s svojimi ovcami v njihovih težavah in bridkostih, tistih namreč, ki si jih že vnaprej videl, in tistih, katerih nevarnost si slutil in jih do skrajnosti skušal preprečiti.

To Tvoje prizadevanje Te je v še tesnejši ljubezni povezalo s Tvojo čredo. In da bi se ta povezanost ne zrahljala, zato Njegova Svetost v tako odločilnem trenutku želi, da še vnaprej vodiš ljubljansko škofijo in, kolikor je le mogoče, še nadalje skrbiš za dušni blagor Tvojih vernikov, ki v obilnem številu žive v Italiji in Avstriji.

V znamenju posebne naklonjenosti podeljuje Njegova Svetost Tebi, duhovnikom in vernikom Tvoje škofije ter vsem Slovincem v iskreni dobrohotnosti svoj apostolski blagoslov.

Z izrazi najodličnejšega spoštovanja Tvoji Prezvīšenosti najudanejši

Dominik Tardini

JE MARIJA RES BOŽJA MATI?

Protestanti imajo svoje mnenje o Mariji. Kaj pravijo? Kako jim odgovarjamo katoličani?

UGOVOR: V svetem pismu beremo o Mariji le, da je Jezusova mati. Zato ni božja mati.

ODGOVOR: To ni točno. Pri sv. Luku (1,35) pravi nadangel Gabrijel Mariji ob oznanjenju: „Sveti Duh bo prišel nad te in moč Najvišjega te bo obseščila; in zato bo tudi Sveto, ki bo rojeno, SIN BOŽJI.“

Tudi sveta Elizabeta pravi Mariji: „Odkod meni no, da pride k meni mati mojega Gospoda?“ (Lk 1, 43). „Gospod“ je pri sv. Luku iztoznačnica za Boga.

Cerkveno izročilo iz prvih stoletij pravi v apostolski veri: „Verujem... v Jezusa Kristusa, Sina Njegovega, edinega Gospoda našega... ki je bil rojen iz Marije Device...“

UGOVOR: Kako morejo katoličani govoriti, da je bila Marija vedno devica, ko pa sveto pismo često govori o „Jezusovih bratih“? (N. pr. Mt 12, 46-50, Mk 3, 31-36; Lk 8, 19-21).

ODGOVOR: Beseda „brat“ nima v svetem pismu istega pomena kakor pri nas. V stari zavezi ima različne pomeni. Včasih pomeni „sorodnike“ sploh (Job 19, 13), drugič „nečake“ (1 Mojz 13, 18) in „bratrance“ (1 Kron 23, 21; 3 Mojz 10, 4). Razen tega ni ne v hebrejščini ne v aramejščini (v tej je govoril Jezus) besede „bratranec“. Zato so morali pisatelji svetega pisma uporabljati besedo „Ah“ (= brat) za opis raznih stopenj sorodstva.

UGOVOR: Ali ni govoril Jezus ostro z Marijo, ko ji je rekel na ženitovanju v Kani Galilejski: „...Kaj je meni in tebi, žena?“ (Jan 2, 4).

ODGOVOR: Arabci še danes rabijo ta izraz v dveh različnih pomenih. Včasih jim pomeni: „Ti skrbi za svoje stvari in pusti druge pri miru.“ Če pa ga izrečejo z nasmehom, pomeni: „Nič se ti naj ne mudi, vse se bo lepo izšlo.“ Vsekakor je hotel to zadnje reči Jezus, saj je takoj za tem sprejmenil vodo v vino prav na Marijino priprošnjo.

UGOVOR: Ko je Jezusu rekla neka žena: „Blagor telesu, ki te je nosilo...“, je on odgovoril: „Še bolj pa blagor tistim, ki božjo besedo poslušajo in ohranijo.“ Iz tega sklepamo, da svoje matere ni bogvekaj cenil.

ODGOVOR: Jezus je hotel odvrniti iz mišljenja poslušalcev njeno zunanjo obliko, da je njegova mati, da bi cenili bolj resnično ceno, ki jo je Marija tudi imela: „uboganje Boga“.

resnica, ne prazna utvara!

Zavest krivde je v nas globoko in težko notranje doživetje.

Telesna bolečina, izguba imetja, do-movine, prijateljev, staršev, neuspeh pri delu, krivice in sramotenje nam globoko sežejo v dušo in nam jemljejo notranji mir. A v svojem najglobljem jedru ostanemo mirni, če je ob vsem tem v nas iskrena zavest: Nisem kriv, dobro sem hotel. Tedaj čutimo, da smo v sebi dobri, čisti in svetli, sami v sebi skladni, in smo srečni. In prav v to zadnje svetišče svoje sreče se umikamo in na ta najgloblji temelj svojega miru se opiramo, kadar nas tarejo zunanje nesreče.

Ko pa je ta temelj našega miru in sreče v nas zrušen, nam vse drugo nič ne pomaga. Ob krivdi je v tebi zavest: podel sem, izgubil sem svojo osrednjo in najglobljo notranjo vrednost, v jedru skazano in ponesrečeno bitje sem. Ob tem doživetju vse druge dobrine izgubljajo svoj pravi okus: čutni in estetični užitki in dobro ime pri ljudeh; vse človek začuti kot nepristno, nezasluzeno, ukradeno.

V duši je „tuje telo“, ki teži in boli; je „črv“, ki gloda in razjeda; je „ogenj“, ki žge.

Nad to bolečino toži pesnik, govoreč o kesu:

„Življenje ječa, čas v nji rabelj hudi,
skrb vsak dan pomlajena nevesta,
trpljenje in obup mu hlapca zvesta
in kes čuvaj, ki se nikdar ne utruji.“

(Prešeren)

ZAVEST KRIVDE OBSTOJA

Predpostavljamo, da je vsebina te zavesti večkrat, bolje rečeno, splošneje resnična in ne nujno in vedno zmotna utvara, ki bi se je bilo treba iznebiti.

Zakaj nekateri hočejo tako: Naj bi delal karkoli, preziraj in vrzi od sebe čustvo krivde, ki človeka teži in omejuje in ponižuje, in boš tako svoboden in velik, nad dobro in zlo vzvišen človek, nadčlovek.

Materialist dosledno ne more priznati v človeku kake notranje svobode, ampak se po njegovem mnenju v človeku vse dogaja po točno določeni notranji nuji, da tako ni prave odgovornosti in ne krivde, kot ne razlike med nravno dobrim in zlim, grehom in krepostjo. Onesrečujoče čustvo krivde je tedaj fikcija, psihična motnja, ki jo je treba odstraniti, človeka te boleznii ozdraviti in osvoboditi. Morda po psihoanalizi, ki naj človeka osvobodi in osreči.

Seveda so razlage skrivnosti v človeku različne. Nekatero tudi najplemenitejše pojave v človeku surovo ponižujejo. Tudi ljubezen more materialist v njem gledati zgolj kot bolezen, ki se mora v njem izgnojiti; zavest krivde prav tako kot bolesten pojav, ki ga je treba kakor koli odstraniti.

Te razlage pod krivdo trpečemu človeku ne prinašajo prave rešitve, ampak ga v zlo, ki naj bi ga rešile, še bolj pogrezajo.

Res je možno kdaj v človeku blodno in celo bolesten čustvo krivde, ko resnične krivde v njem ni. More to biti v njem iz nepoučenosti in napačno obli-

kovane vesti; rešitev je tu v moralnem pouku, pravem oblikovanju vesti. Mučna skrupuloznost je v človeku stalno bolešno razpoloženje, ki si v njem pripisuje krivdo, ki je ni; taki primeri tudj morejo biti pogostni in pri njih večkrat noben pouk nič ne pomaga in jih kot bolezenske more reševati dober zdravnik.

Toda ni vsaka zavest krivde v človeku te vrste, kot da bi moralno čuteč človek, ki je zmožen čutiti krivdo, bil bolesten človek in bi tako človeštvo splošno na tem bolehalo in bi ga bilo treba te obremenitve rešiti. To ne bi oplemenitilo in izpopolnilo človeka, ampak ga najgloblje ponižalo. Prav ta zmožnost čutiti krivdo je namreč izraz najglobljega dostojanstva človeške osebnosti. Temu se odpovedati pomeni pravo človeško dostojanstvo zavreči.

NI SE JE MOGOČE IZNEBITI

K sreči zmotne filozofije o čustvu krivde večkrat ostajajo le teorije, ki

KDO NIMA MIRU?

Grešniki nimajo nikoli pravega veselja, tudi ne uživajo nikdar notranjega miru, zakaj hudobni nimajo miru, pravi Gospod (Iz 48, 22).

In ko bi tudi rekli: V miru smo, nič hudega nas ne bo zadelo in kdo se bo drznil nam škodovati? jim ne verjemi; zakaj nenadoma se bo vzdignila jeza božja in njih dela bodo uničena in pokončanj njih naklepi... (Kempčan, Hoja za Kristusom, II. 6)

...Ako iščeš miru pri kakem človeku, ker s teboj enako misli in živi, boš nestanovit in zamtan (III, 42).

Ne išči svojega miru v besedah ljudi! (III, 28).

življenjske resnice ne morejo sprevreči. Kakor morejo veliko škoditi, to tudi danes vidimo, vendar zavestj krivde človeku povsem vzeti ne morejo, si tega človeška narava vzeti ne dá. Zastonj je vse dopovedovanje, da je glas vesti prazna utvara, ko se mnogi, večina, v svoji globini jasno zavedajo, da ta zavest o krivdi v njih ni varljiva, in so večkrat trdno prepričani o resničnosti konkretne svoje krivde. In to niso najslabši ljudje, ampak jih prav to visoko odlikuje pred drugimi, ki so glas vesti v sebi zadušili. Kdor pozna življenje in borbo človeških src, ve, da je vprašanje krivde še vedno eden velikih življenjskih problemov.

Reševati človeka krivde na nazoru, da krivde sploh ni in da je to čustvo le zmotna utvara, je tedaj v osnovi zgrešeno, ker ne temelji na resnici in taji dejanstvo krivde. Dušiti v sebi zavest krivde s tem, da se prepričuješ, da je to čustvo itak prazno, ne prinaša osvoboditve, ne miru. S tem ne izločimo vzroka nesreče v sebi, ampak ga potiskamo globlje v podzavest, in je prav to večkrat vir nevroz in novih psihičnih konfliktov, novega trpljenja.

KJE JE REŠITEV?

Kje je tedaj za človeka, ki trpi pod bremenom krivde, rešitev in osvoboditev? Vsekakor le na priznanju resničnosti, priznanju krivde.

Če se jasno zavešaš krivde, ni rešitve v olepšavanju in izgovarjanju pred samim seboj. Če tako delaš in tvoje srce napuhnjeno in uporno stoji pred svojim Bogom, ostaneš s svojo krivdo in nje bremenom in se ne vrneš „opravičen na svoj dom“, podobno farizeju v sv. pismu (Lk 18, 14).

Iskreno priznanje krivde, ki je v njem obsodba zla in samoobramba, je prvo dejanje naše notranje osvoboditve

krivde. Ne vemo, kako se je pravzaprav izvršil ta čudoviti prehod v srce, da se je v njem uporni blazni Nietzsche umaknil skrušenemu izgubljenemu sinu, v priznanju: Oče, grešil sem... Kako človek iz podlega postane plemenit, kako se v njem tema umakne luči milosti? Zakaj se to v nekaterih srcih zgodi in v drugih ne in zakaj v istem srcu to sedaj izvrši in drugič ne? Kdo nam bo pojasnil te najgloblje skrivnosti življenja?

Za gotovo pa vemo to: Ko v zavesti krivde uporno in trdo srce iz bolečine ni našlo več izhoda in ga je bolečina strla v iskreno in skrušeno priznanje: Grešil sem... moja velika krivda... v tem trenutku mu je prišlo osvobojenje. Po tej plemeniti volji, ki si se v njej od svoje podlosti odvrnil in jo obsodil, se začutiš preropenega in nad podlostjo vzvišenega in v jedru spet dobrega, kot da zagrašeno zlo ni tvoje; ti je nekaj tujega; krivde si rešen, čeprav boš morda moral sprejeti naše posledice slabega dejanja. A to je nekaj drugega in se ne da primerjati s prejšnjo bolečino krivde. Te ni več; to čutiš in si miren in potolažen, po skesanem priznanju svoje krivde odhajaš, kot ponižni cestinar v sv. pismu, „opravičen na svoj dom“ (Lk 18, 14).

To naše očiščevanje krivde se redno dogaja v nekem religioznem območju, pred Bogom, vsaj z neko temno mislijo nanj.

Mnogo jih je, ki jih tare zavest krivde, in drugi, ki bi jih ta zavest vsaj morala težiti. „Ako rečemo, da nimamo greha, sami sebe varamo in v nas ni resnice“ (1 Jan 1, 8). Razlika je med nami ta, da so plemenita in po milosti ožarjena srca glede tega bolj neznočutna in se v iskrenem priznanju nad zlom in krivdo dvigajo, drugi pa se

rešilnemu priznanju in samoobsodbi upirajo in to zavest skušajo v sebi udušiti in so nesrečni, večkrat zelo nesrečni. Našo razliko ob človeški krivdi najlepše označi Kristus: smo farizeji in cestinarji, eno ali drugo.

TEŽENJE PO IZPOVEDI

Večkrat se pri človeku opaža močno teženje, to notranjo izpoved svoje krivde tudi zunaj izraziti, nekemu zapupati svojo stisko in pri njem dobiti tudi zagotovilo svojega očiščenja. V zagotovilo tega očiščenja večkrat človek hoče pokore in za krivdo trpeti.

To tako človeško teženje globoko psihološko v svojih delih izraža Dosto-

V ČEM JE MIR SRCA

V tem, da se popolnoma izročiš božji volji in ne iščeš, kar je tvojega, ne v malem, ne v velikem, ne v času, ne v večnosti, tako da v sreči in nesreči enako hvališ Boga in da ti je vseeno, ali ti pošlje Bog dobro ali hudo.

Če tako trdno in stanovitno upaš, da si pripravljen prebiti še hujše, kadar ti je odvzeta notranja tolažba, in se nič ne opravičuješ, kakor da bi tega in toliko ne smel trpeti, ampak spoznavaš, da sem pravičen v vseh naredbah in me Svetega slaviš: takrat hodiš po pravem potu resničnega miru in trdno smeš upati, da boš zopet vesel zagledal moje obličje.

Kadar boš prišel do tega, da boš popolnoma zaničeval samega sebe, vedi takrat boš užival obilnost miru, kolikor je pač mogoče na zemlji (Kempčan, Hoja za Kristusom, III, 25).

jevskij. V romanu „Zločin in kazen“ Sonja govori Razkólniku: „Kaj stori-ti... Pojdi takoj, še ta trenutek, po-stoj na razpotju, pokloni se, poljubi najprej zemljo, ki si jo oskrnil, potem pa se pokloni vsemu svetu, na vse štiri strani, in reci vsem na glas: Jaz sem morilec. Takrat ti pošlje Bog novo življenje.“ Drugod, v romanu „Bra-tje Karamazovi“, pripoveduje o zločin-cu, morilcu, ki je 14 let nosil ta zločin zaprt v svoji duši, se oženil, imel otro-ke, užival socialni ugled, a se nazadnje sam naznanil sodnikom, ker ni mogel več nositi te teže. „Štirinajst let sem se nahajal v peklju. Sedaj hočem vzeti nase trpljenje, ker le tako začnem zo-pet živeti.“

Komu naj človek tako prizna svojo krivdo, da se umiri? — Že v priznanju krivde v svoji notranji samoobtožbi je vključeno priznanje nekega višjega, od človeka neodvisnega reda in redno, vsaj medlo, nekega višjega zakonodajalca, Boga. Tudi zunanje priznanje in izpo-ved krivde bo torej pred nekom, ki je predstavnik te vzvišene avtoritete. Ta spoved ima vedno nek moralni in potem religiozni značaj in se v tem popolnoma razlikuje od zaupanja psihoanalitiku, ki je zgolj v psihološko zdravstvenem ob-močju in ne v moralno-religioznem; če že ne gledamo na to, da pred psiho-terapevta prihaja in spadajo patološki primeri, dočim je priznanje krivde de-janje normalnega in zdravega človeka.

Spoved krivde kot krivde sploh ne spada pred človeka, tudi ne pred zdrav-nika, in je noben človek v svojem imenu in po svoji avtoriteti ne more zahtevati. Kot ljudje smo si namreč enaki; tudi je vsak človek grešnik in potrebuje spo-vedi. Ta grešni človek, ki sam potre- buje spovedi in se sam spoveduje dru-gemu, more sprejeti mojo samoobtožbo

le, kolikor je zastopnik višjega reda in je prejel višjo avtoriteto. Seveda mo-rem v iskrenem priznanju krivde člo-veku, v tem človeku višjo avtoriteto le bolj gledati, kot so n. pr. tako avtori-teto pripisovali ruskim „starcem“; res-nično in v posebnem pomenu je tak predstavnik višje avtoritete, da spreje-ma priznanje krivde, Kristusov du-hovnik.

UMIRITEV PRED SPOVEDNIKOM

Tudi v tem najglobljem doživetju in reševanju svoje krivde se kaže naša so-cialna narava. Človek tudi tu išče reši-tve po človeku; potrebuje dobre besede in dobrotne roke; besede, ki naj mu za-gotovi notranje očiščenje in mu tudi rešuje dvome in ga vzpodbudi v sla-bosti.

Najbolj olajšan in razbremenjen se človek dvigne, ko je bil ponižno poklek-nil pred spovednika in mu s skrušenim srcem priznal svojo krivdo; ne pred člo-vekom, ampak pred tem človekom kot predstavnikom nečesa vzvišenega in svetega, kjer človek sluti svoj ideal. Po očiščujoči besedi, ki je odmev Kristu-sove besede, tolikokrat zapisane v sv. pismu: Pojdi v miru, tvoji grehi so ti odpuščeni — se človek dviga očiščen in prerojen. Duša mu tedaj zapoje v nepo-znanem veselju, v posebni sreči, ki jo najbolje razume s krivdo obteženi člo-vek sam, v sreči duhovnega prerojenja. V tej sreči je skesan, da bi govoril s cerkvenim spevom na veliko soboto: O, srečna krivda, ki si mi odpuščena pri-nesla toliko radost

Kristus je kot najboljši psiholog v zakramentu sv. pokore upošteval tudi to najglobljo težnjo človeške narave, nekomu kot predstavniku moralnega

reda, idealne svetosti, izpovedati svojo krivdo, kar naj prinese obteženemu srcu tudi duševno olajšanje. V sv. spovedi sprejme kot zastopnik Kristusov to izpoved krivde njegov duhovnik. To je človek, ki je sam tudi potreben spovedi, pa je kot spovednik pooblaščen in usposobljen z božjo avtoriteto in božjo resnico. Seveda je zakrament sv. pokore neizmerno več kot ta opisani razvoj notranje psihološke razbremenitve krivde. Ta izpoved krivde, ki k njej srce človeka, je v zakramentu pokore posvečena in dvignjena v tvarino (materia proxima) zakramenta. Ta psihološki element je tako posvečen v prvino nadnaravne realnosti, zakramenta pokore.

V tem zakramentu se dalje odpusčenje in očiščenje krivde ne le javlja, ampak zakrament po svoji notranji moči krivdo odpravi, če bi v spovedi še bila. V vsakem primeru pa podeli človeku novo svetost in duhovno moč, velike milosti. Daje torej neslutene nove sadove, ki jih neposredno ne čutimo in vemo zanje iz vere. Vse to nam daje zakrament pokore, četudi bi morda psihološkega olajšanja po spovedi ne čutili.

Brezverna znanost je bila nekoč zavrgla življenjsko tako važno in globoko resnico, ki je v krščanski spovedi. Po ovinkih, iskanju in blodnjah je isto, prej zavrženo resnico spet sprejela in jo predstavlja kot novoodkrita v psihoanalizi, kjer je staro resnico laizirala in ji vzela religiozni značaj. A psihoanaliza nikakor ne more v vsem nadomestiti krščanske spovedi. Morda bo znanost počasi prišla tudi do tega spoznanja.

Vsakemu svoje: Bolnišnice naj zdravijo bolna telesa, psihoterapevtične kli-

nike psihopatološke primere; vprašanja vesti, ki mimo noben zdrav človek ne more, pa spadajo v spovednico.

Prav v spovednici in samo tu se srca rešujejo najtežjega nemira in trpljenja, najgloblja in ntrdnejša podlaga pravi sreči se pripravlja tu.

Ponižno priznanje svoje grešnosti je za vsakega človeka osnovni pogoj pravega notranjega miru in svobode. Kot začetek in zarjo prave in najgloblje sreče ponemi naše čutenje s psalmistom v njegovj molitvi: Svojo pregreho spoznavam in moj greh mi je vedno pred očmi; popolnoma me operi moje krivde in mojega greha me očisti; čisto srce, o Bog, mi ustvari in pravega duha v meni obnovi...

F. G.

PAPEŽI V ANEKDOTAH

Blagor gluhim. — Benedikta XIV. so nekoč vprašali, kaj misli o neki skladbi, ki jo je bil pravkar poslušal. „Kaj mislim? Mislim, da je včasih naglušnost božji dar.“

Papeški spomin. — Neki prijatelj Benedikta XIV. se je čudil, kako da mu ta po izvolitvi za papeža ne piše več. Malo je čakal, potem se je pa ojunčil in vprašal: „Sveti oče, rad bi vedel, če se papež prelevi?“ Pa mu je ta brž odpisal: „Kože si ne prelevi, a spomin ga zapusti.“

Ušesa Velikega Inkvizitorja. — Nekaj Anglež je potoval v Rimu, pa je mimogrede obiskal strašnega Voltaire-a. „Ali naj kaj prosim papeža za vas?“ ga je vprašal postrežljivi Anglež. „Pa mi prinesite ušesa Velikega inkvizitorja,“ mu je odvrnil oni. Anglež je res sporočil Benediktu XIV. to naročilo. Ta mu je dejal: „Povejte tistemu gospodu, da Veliki inkvizitor nima ne oči ne ušes.“

Delajte si prijateljev... — Za Benedikta XIV. je umrl znan oderuh, ki pa je vse premoženje pustil za dobra dela. Ko je papež za to zvedel, je dejal: „Ta je trgoval celo z Bogom in večnostjo; vrnil je sinovom nebeškega Očeta, kar jim je bil pogoljufal, a je vedel, da bo dobil v nebesih stokratno plačilo.“

Neutrudljivi papež. — Prav ta papež je bil sila delaven. Dva tajnika, ki sta mu bila v pomoč, sta se kmalu preutrudila in so morali dobiti še tretjega. Vtikal se je pa papež tudi v vse. Nekdo je napisal sila oster pamflet proti njemu. Papež ga je prebral in takoj temeljito popravil, češ sedaj ga bo vsaj lahko prodal in kaj zaslužil.

Nevarni obisk. — Leon XIII. je nekoč sprejel skoro stoletnega starčka. Ko je ta prišel predenj, mu je dejal: „Kako sem srečen! Tudi Pij IX. me je sprejel tik pred smrtjo.“ Papež je veselo odgovoril: „Če bi vedeli, da ste tako nevarni papežem, bi bili pa še nekaj let počakali...“

Papeževo grozdje. — Ker mu je bilo vseč dobro vino, si je Leon XIII. pustil zasaditi žlahtno trto v Vatikanu. Dobil si je posebnega viničarja iz rodnih krajev. Vprašal ga je, koliko misli, da bo donosa? Viničar mu je dejal: „Kakih deset stolitrov.“ Ko pa so grozdje obrali in iztislili, je bilo vina bore malo. Papež je nekoliko zbadljivo očital takšno napako v računu. Viničar se je opravičil: „Nisem računal s švicarskogo gardo, Svetost.“

Švicarska garda. — Leon XIII. je imel navado, da je osebno sprejel vsakega novega člana slovite garde. Vsakemu je redno zastavil troje vprašanj: Koliko si star? Koliko se lahko postiš? Ali starši še živijo? Pa je prišel nekega dne nekdo, ki ni znal besede laški. Brž so ga predstojniki naučili odgovoriti na vprašanja. A glej, Leon XIII. je zamenjal vrstni red in začel z drugim vprašanjem: „Koliko se lahko postiš?“ „S štirindvajsetimi leti.“ „Koliko si star?“ „Dva dni.“ Papež se je prijel za glavo in vzkliknil: „Eden izmed naju je izgubil glavo!“ In hitro je odgovoril švicar: „Oba.“

PREMALO IN PREVEČ

Preberi
Premisli
Živi po spoznanem

1. „Živel je bogat kmet. Toliko je imel svetá, da ga v pol dne ni obhodil, pa mu ga še ni bilo dosti.“ Tako pripoveduje Milčinski. In nadatjuje, da je ta bogatin imel soseda siromaka z bornim zelnikom. Bogatin je hotel od reveža zelnik. Ker mu ga ni hotel prodati, ga je šel na sodišče tožit, češ da mečejo češplje ob zelniku senco na njegovo — kmetovo — deteljo. Pozno ponoči se je vračal bogataš domov in zašel na pokopališče. Ves utrujen je sedel na grob. Iz groba se je začulo vprašanje, kdo je. „Pri gosposki sem bil po opravih zaradi zelnika, ki mi ga sosed noče zlepa prodati.“ — „Ti si, ti? Zdaj te poznam! Glej, glej, sveta imaš premalo, praviš, in se boš še pravdal zanj. Revež si, revež in meni se smiliš. Jaz sem bil tudi tak. Nikdar mi ni bilo dosti zemlje. Zdaj je imam pa dovolj! Preveč je imam, v usta mi sili, v nos in ušesa. Veš kaj, kmet, ti imaš premalo zemlje, jaz je imam preveč: dajva, menjajva!“ Bogatin je ozdravel od svojega pohlepa.

2. Kadar se človek izkrca na tej strani „luže“ brez beliča v žepu, pa potem zasluži prvi denar, doživi nekaj čisto novega. Spet je človek, spet sposoben zaslužiti, spet si urediti življenje. A prav v tej spremembi tiči nevarnost, da pozablja, da je tudi kot berač marsikaj imel in da sedaj tudi nima vsega, če ima denar. Posebno še, če ni nikoli v življenju ni imel dosti denarja, ampak premoženje v zemlji, poslopih, gozdu..., ga more denar zaslepiti. Ni dosti delati v tovarni osem ur, ampak deset, dvanajest, pa še kje druge kaj, da bo denarja več. Ni važno zdravje, niso važna leta. Prav vseeno je, če hrana ni zadostna. Pa morajo tako delati tudi sinovi in hčere. Le vkup, le vkup!

3. Ni denar največje dobro. Nasprotno: v lestvici vrednot — o ironija! — je prav na zadnjem mestu. Nad njim so telesno-duševne dobrine: zdravje, zadovoljstvo, znanje, nad temi duhovne: milost, svetost. In ker morajo stvari druge drugim služiti, vse pa človeku, človek pa Stvarniku, je treba obdržati v življenju ravnotežje med njimi: nikdar ni dovoljeno žrtvovati milosti ali zdravja denarju, ker je s tem ves red postavljen na glavo. Kristus je znal dajati stvarem resnično ceno, pa je rekel: „Lisice imajo brloge in ptice pod nebom gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil.“

B. R.

Mati mora s svojim življenjem pokazati otrokom, kaj je Cerkev. Tako in potem bo skupno z otroki doživela, kaj je nebo, oziroma vsaj občutila predokus nebes.

MATI,

KI JE SINA DVAKRAT RODILA

Morda bi danes nihče več ne vedel, da je nekdanje obstojalo mesto Tagaste. V času pojemajoče slave in moči rimskega cesarstva je živel svoj način življenja brez hrupa, pa brez posebne slave, brez večje delavnosti. Toplo afrikansko sonce mu je poleti ogrevalo ceste ter zidove in sapice s Sredozemskega morja so mu lajšale vročino dneva in zatoholost noči. Bilo je to mesto eno mnogih, ki jih je človeška podjetnost priklicala v življenje in nato človekovo nagnjenje k opustošenju spet zravnilo z obličjem zemlje.

Mesta Tagaste ni več in tudi mi ga ne bi omenjali, če ne bi v srednjem 4. stoletju v njem bivala sv. Monika in se ne bi leta 354 v njem rodil eden največjih mislecev vseh časov, sv. Avguštin.

Mladostna leta

Sv. Monika je prišla na svet v rodovini, ki je bila nekoč plemenita, a jo je tok časov spravil v težak gospodarski položaj. Od nežne mladosti se je odlikovala v iskreni pobožnosti in v vestnem izvrševanju hišnih opravil. Svoje oblikovanje je bolj kot od matere prejela od stare služkinje, ki je pestovala že njenega očeta in je zato bila prva moralna avtoriteta v družini. Istočasno priljudna pa tudi stroga z malimi je skrbela, da so se navadili krotiti svoja neurejena nagnjenja. Pod njeno roko je mala Monika postala fino ču-

teča deklica, polna razdajajoče se dobrote in razumevajoče ljubezni. Bila je neizmerno srečna, če je mogla obdariti kakega reveža ali potolažiti kakega bolnika ali umiti noge kateremu izmedopotnikov.

Ko je nekoliko zrastle, jo je prevzelo teženje za molitvijo. Večkrat so jo presenetili, ko je klečala v kakem kotu, pogreznjena v tih razgovor z Bogom. Zato so jo prijateljice spoštovale in kadar je ona kaj odločila, so se vse njenemu mnenju rade uklonile.

Toda zgodile so se tudi stvari, ki se jih je Monika kasneje s sramoto v srcu spominjala. Ko se je bližal čas kosila, je morala iti vsak dan v klet in natočiti vino v steklenico. Spočetka ga je samo malo pokusila, toda pijača jo je osvojila in kasneje si ga je privoščila že cel kozarec. Bog zna, kako daleč bi jo ta pivska strast zanesla, da ni Bog vmes posegel. Služkinja, mlajša od nje, jo je nekega dne odkrila, ko si je spet nalivala čašo. In ko sta se kasneje nekaj spričkali, ji je vrgla v obraz, da je pijanka. To je bilo za Moniko dovolj. Doumela je grdobijo svojega početja. Užaljeno samoljubje je vplivalo kot zdravilo. Monika je nehala piti.

Žena in mati

Bila je zelo duhovita, pa istočasno preprosta. Čeprav ženska, sta v nje vedno prevladovali modrost in zadržanost.

*Z ljubečim in za-
skrbljenim srcem
zre mlada sloven-
ska mati v bodoč-
nost svojega
deteta*

nost nad nečimrnostjo. Ko je spolnila dvajset let, se je poročila s Patricijem, moškim iz plemenitega rodu, pa že ubožanega po denarju. Imel je silno neurejen značaj. Nagnjen k nagli jezi, vse preje kot čist v življenju, poln neurejenih strasti je bil pravo nasprotje od nežne Monike. Človeško gledano je bila ta zveza že vnaprej obsojena na neuspeh in polom. Monika pa se je ni zbala. V zavesti, da jo Bog kliče k žrtvovanju in na delo za dušno rešitev moža, je pogumno pred oltarjem povežala svoje življenje z moževim, ki je bil tedaj še pogan. Uspela je, da se je dom spremenil v prijeten kraj razumevanja in medsebojne strpnosti. Spočetka je služinčad hujskala moža zoper ženo. Vedela je povedati, da je Monika nezvesta in zahrbtna. Pa je Monika vse te spletke junaško premagala: z molkom, ponižnostjo, sladkostjo, potrpežljivostjo. Nikdar ni šla na ulico, če ji je bil obraz poln podplutb in nikdar ni spregovorila besede o tem, kako posto-

pa njen mož z njo. Taktika, ki jo je priporočala tudi svojim znankam.

Njeni otroci

Dvaindvajset let je spolnila, ko se ji je 13. novembra 354 rodil sin prvorojenec: Avguštin. Še dvema je nato dala življenje: Navigiju in Perpetui.

Avguštin je bil poln nasprotujočih se nagnjenj. Patricijeva ognjevitost in Monikina nežnost žarita v njegovem srcu. Navigij je bolj materin, umirjen, tih, boječ. Pravi Jakob iz sv. pisma. Avguštin pa ima nastavke za Ezava. Vsi Monikini naporji bodo šli v to, da mu oblikuje značaj in napravi iz njega harmonično osebnost.

Perpetua, najmlajša, se kmalu poroči, pa tudi kmalu zgubi moža. Vse življenje bo ostala na afriških tleh. Ko bo Avguštin že duhovnik, bo vstopila v samostan, ki se vodi po pravilih njene- ga brata. Navigij bo ostal vedno pri materi. Bo vir tolažbe in pribežališče za mater v letih, ko se bo Avguštin

zgubil na stranpotih. Poročil se bo in imel otroke. Eden od sinov bo v Hiponu postal subdiakon in služil svojemu stricu — škofu. Nekateri od hčera se bodo kot Bogu zaobljubljene device podvrgle svoji teti Perpetui v samostanu. Navigij, Perpetua, Monika, Avguštin, vsi štirje so danes kras Cerkev in sprejeti v seznam svetnikov.

Navigij in Perpetua ne povzročata Moniki nobenih težav. Toda zato je tu Avguštin s svojimi izrednimi talenti, pa tudi s svojim posebno upornim značajem. Spočetka sovraži knjige; učitelj mu prisoli prenekatero klofuto, ki ima svoj odjek tudi v Monikinem srcu. Nato pa pride do nenadne spremembe. Avguštin se navduši za klasične. S strahom ga opazuje mati in trepeta za njegovo bodočnost.

„Ljubiti in biti ljubljen,“ to je geslo, po katerem se začne ravnati mladi Avguštin. S sedemnajstimi leti je že sredi počutnega uživanja. Uspehi v šoli ga delajo samozavestnega. Nihče se mu ne upa počitati njegove razbrzdanosti. Oče ga občuduje in uživa nad aplavzi, ki jih sprejema njegov sin. Samo mati vidi resnico. Tedaj začne prelivati solze, tiste solze, o katerih se bo kasneje izrazil neki sveti škof: „Pojdi v miru, žena, in Bog, naj ti da življenje; ni mogoče, da bi se sin tolikih solz pogubil.“

Sredi žalosti posije vendarle tedaj v življenje Monike tudi topel sončni žarek: v začetku leta 370 se njen mož odpove poganstvu in da krstiti. Leto nato težko zboli in kmalu na to umre. Monika je sedaj poplačana za svojo žrtev. Njen zakon s poganom Patricijem je imel smisel: rešila ga je za nebesa.

Borba za Avgutinovo dušo

Devetintrideset let ima sedaj mlada vdova. Avguštin ni mogel priti na po-

greb, kajti tedaj študira v mestu Kartagi. Monika nima denarja, da bi sina še naprej vzdrževala toda neki družinski prijatelj, Komanian, se ponudi v pomoč.

V Kartagi si dovelj Avguštin vse vrste čutnih užitkov. Že z osemnajstimi leti ima sina Adeodata. Ko Monika za to zve, se zave, da ji bo nadaljnje življenje potekalo v solzah. Odloči se, da bo potrpežljivo čakala. Veruje, da bo po dneh uspehov, občudovanja, zmagovitih razpravljanj tudi za Avguština prišla ura rešitve.

Med tem se Avguštin napaja ob Hortensiju, ki ga je spisal Ciceron; ugaja mu Platon; tudi se zanima za Kristusa, toda zaenkrat ga ne osvoji njegov nauk. Predela vse sveto pismo. Toda, ker ga bere z umazanim srcem, brez ponižnosti, poln samoljubja, ga ne doume. Monika sledi naporom svojega sina; in moli zanj vsak dan z večjim zaupanjem.

Avguštin išče resnico; toda problem je v tem, da bi jo imel rad tako, da bi mu dovoljevala užitek strasti. Tedaj odkrije, da vse to nudi manihejstvo. Strastno se ga oklene. Pri devetnajstih letih živi že v priležnosti: idejnem in telesnem. Uboga Monika! Gledati mora, kako je njen sin postal goreč apostol manihejske sekte. Vsi, ki so ga cenili do sedaj, se dajo zapeljati v zmoto. Tudi dobrotnik Romanian.

Avguštin je končal svoje študije v Kartagi. Vrne se v Tagasto. Tam nadaljuje s svojim snubljenjem za krivo vero. Celó svojo mater hoče prepričati. Toda ona ga požene iz hiše. Zateče se k Romanianu in tam začne s šolo. Priležnica in sin sta z njim. Monika ne vzdrži ločitve. Vsak dan ga obišče. Je pač to postava velike ljubezni.

Čez čas se Avguštin vrne v Kartago, kjer odpre govorniško šolo. Monika te-

mu koraku ne nasprotuje, kajti zdi se ji, da bo to sinu dobro delo. In veruje, da ga bo znanost sama iztrgala iz verig manihejstva. Res se pojavijo v Avguštinu prvi dvomi, ko odkrije, da manihejska vera nekaterih problemov ne zna rešiti.

Brez miru v duši in brez trdnega ideološkega prepričanja se Avguštin odloči za odhod v Rim. Monika se te odločitve prestraši. Prepričana je, da se bo v glavnem mestu cesarstva Avguštin neizprosno zgubil. Pohiti v pristanišče, toda sina že ni več. Za Moniko je ta odhod ena najstrašnejših preizkušenj. Skoro ponori od bolečine.

V Rimu Avguštin predava skozi vse leto, poln duhovne tesnobe. Živi težko, kajti gojenci redno ne plačujejo. Končno tudi odkrije plehkost manihejske sekte. Sklene ji dati slovo. Začne dvomiti nad vsem, kar ga zapelje med vrste akademikov. Nato težko zboli; dasi blizu smrti, ne misli na krst. Ko ozdravi, zmaga l. 385 v konkurzu za govorniško stolico v Milanu. Gospodarske težave začenjajo zginjati, Avguštin je zopet dobil vero vase.

Monika gre na pot

Med tem je zvedela Monika za sinovo bolezen. Nemudoma se vkreca in odpelje proti Italiji. Navigij jo spremlja, Perpetua pa ostane v Tagasti. Med potjo zajame ladjo vihar, kar pa Monike ne vznemirja. Srečno prispe z mlajšim sinom v Rim, kjer zve na svoje veliko razočaranje, da Avgušтина ni več tam.

Spet je treba iti na pot. Končno se mati in sin prisrčno objameta v lombardskem mestu. Mati hitro opazi, da je sin postal različen od preje. Vesela je, da se je odpovedal manihejstvu. Seveda, srce mu je pa še vedno prazno. Prav to mu hoče Monika napolniti z resnico. Zato gre k sv. Ambrožu, milanskemu

škofu in mu predstavi Avgušтина. Sveti škof čestita odličnemu profesorju govorništvu, da ima tako izredno mater. Monika bi rada videla, da bi škof Ambrož sina večkrat povabil k sebi; toda modri škof meni, naj božja milost napravi svoje. V družbi svoje matere poslušá nato pogosto Avguštin pridige milanskega škofa. Ne zanima ga toliko vsebina kot način podajanja, dasi počasi prodira nezaznavno v srce tudi luč krščanskega razodetja. Avguštin razmišlja in začenja odkrivati Boga v sebi. Začenja se navduševati za sv. Pavla; že čuti v sebi voljo, da se bo grehu odpovedal. Toda meso je še vedno močno in strasti ga še vedno vežejo nase.

Monika opazuje to borbo in moli še več kot preje. Sluti bližino božje zmagice. Ta tudi pride. Nekega dne sin začuti vso praznoto dosedanjega življenja. S svojo materjo se umakne v samoto pristave v Casicia. Tam se pripravi na krst. Pri obredu so prisotni mati Monika, brat Navigij in sin Adeo-

dat. Manjka samo žena, ki mu je dala sina. Že nekaj mesecev živi za samostanskimi zidovi v severni Afriki. Tudi ona je gotovo s svojimi molitvami prispevala k Avguštinovi zmagi nad samim seboj.

Nazaj k očetu

Otožna jesen, z belo pokritimi alpskimi vršaci v ozadju, z zlatimi listi na vrtu, ki počasi padajo z dreves, to je Casiciaco, kjer živi Monika v družbi svojega sina. Monika še joka, pa ne več od žalosti, temveč od velike radosti. Njene solze niso bile zaman. Uspelo ji je, da je dala sinu še enkrat življenje; leta 354 ga je rodila za ta svet, leta 387 za nebesa.

Vse v Moniki je postalo mir. Ne vidi več razloga, da bi še živela na zemlji. Njena duša koprnj po zrenju Boga.

Mala skupina se odloči za povratek v Afriko. V nekaj dneh naj bi se vkrcali v rimskem pristanišču v Ostiji. Monika in Avguštin slonita na oknu in zreta proti morju. Govorita o Bogu in bodočnosti, kajti preteklost ju več ne moti. Duh se jima dviga nad luno in sonce in zvezde. Tam biva večna Modrost, čista Resnica, Začetek vseh stvari. Za trenutek oba začutita globino božjega življenja, toda vse je prečudovito in prelepo, da bi njuni človeški srci to mogli prenesti. Monika stiska Avguštinovi roki med svojimi. Iz ustnic ji vro besede, polne žarečega koprnjenja: „Sin moj, kar tiče mene, nimam več ničesar, kar bi me vezalo na ta svet. Dokler nisi bil kristjan, si nisem želela smrti. Sedaj pa: Bog mi je dal vse, kar sem ga prosila. Le zakaj naj še živim?“

Pet dni nato jo napade mrzlica. Monika ve, da je prišla njena ura. Ne vznemirja jo misel, da bo pokopana

daleč od dragega ji moža Patricija. „Tukaj sem, tu me pokopljite,“ je jasna njena beseda.

Adeodat ugovarja užaloščen: „Lepše je biti pokopan med domačimi ljudmi kot v tujini,“ toda Monika je odločna. Obrnjena s pogledom k Avguštinu, mu pravi: „Ne skrbite, kje bom počivala. Eno samo stvar vas prosim: spominjajte se me pri oltarju!“

To je njena poslednja volja, njen testament. Kmalu nato nastopi agonija. Monika je prestopila prag večnosti. Posušile so se solze in po šestinpetdesetih letih zemskega potovanja bo prejela plačilo za svoje trpljenje: čaka jo nebeška tolažba in nagrada za vnemo, s katero je reševala dušo svojega sina.

Še eno leto ostane družba afriških popotnikov v Ostiji. Ni se lahko ločiti od groba, ki hrani truplo tako čudovite žene kot je bila Monika. Obiskujejo mogočne bazilike večnega mesta in molijo za večni pokoj nje, ki jim je bila tih kažipot skozi življenje.

Trinajst let nato ji je Avguštin v svojih „Izpovedih“ zapel nesmrtno besede priznanja in zahvale. Vsa bodoča stoletja bodo občudovala njegovo veliko ljubezen, ki jo je čutil do svoje matere. In se bodo oplajala ob poslanici, ki veje iz njegovih vrst; poslanica zapuščenim ženam in užaloščenim materam. Naj ne klonijo če so dobile moža, ki jih ne razume, ki jih trpinči, ki jih križa vsak dan znova; naj ne obupajo, če imajo otroke, ki so zašli na stran pota. Monikino življenje je dokaz, da je ljubezen močnejša kot greh in zloba. Tudi v današnjem stoletju je edina rešilna pot, ki lahko v družine prinese mir in jih napolni s srečo.

(Po „Año cristiano“ priredil Jože Jurak)

V SKLAD Z
VESTJO

1

VPRAŠANJE

ŠEST IN TRIDESET?

Spoštovano uredništvo!

...ali se vam torej ne zdi, da je tolikšen odstotek obresti že čisto navadno oderuštvo, tako kot misli tudi tukajšnji župnik?...

(ugovor iz ZDA)

Da je samo na sebi 36% obresti oderuška mera, bi najbrž vsakdo izmed nas takoj potrdil, če bi ne upošteval tudi vseh krajevnih in časovnih okoliščin. Prav te vse razlože.

Vzemimo primer Argentine. Pred kakimi 15 leti si nihče ni drznil jemati takih obresti, ne da bi ga že vsi imeli za oderuha. Tudi trgovina, industrija, kmetijstvo je služilo manj, redno največ do 15%.

Po spremembi vlade in nastopu dolgoletnega režima, ki je hotel nagle industrializacije, se je stanje spremenilo. Da bi zvišali čimbolj proizvodnjo, je neki zakon — zelo spretno zvito — prepovedal višji zaslužek kakor 40%. Sedva so takoj vsi doumeli tako, kot je nameraval zakonodajalec: nihče ni več maral delati za manj in 40% je bila

najnižja mera čistega zaslužka v industriji. Tako je umljivo, da so tisti, ki so nalagali denar v tako dobičkonosna podjetja, zahtevali vedno več, do današnjih 36 in več odstotkov. Zato pa je industrija imela včasih skoro stodontni čisti dobiček. Še leta 1959, v letu krize in stavk, je kovinarska stroka imela nad 55% čistega dobička. Isto leto je prav ta stroka v ZDA, med drugimi najbolj donosna, prejemale le 11.2%.

Tako je torej razumljivo, kako da je tu dovoljeno, kar je v ZDA oderuštvo.

Vendar moramo k temu nekaj pripomniti: Vse, kar okolje počenja, pa spet ni dovoljeno. Kdor ima vest, bo šel le počasi za njim, in le toliko, kolikor mu dovoljuje prav oblikovana vest.

Ta pa ne gleda le na to, kar je ravno še dovoljeno, da ni greh. Kdor bi tako ravnal, bi kmalu padel z roba, ob katerem se lovi, v prepad. Prav v kreposti pravičnosti je treba poleg tega v sedanjem času gledati tudi na družbeno pravičnost in ne nazadnje na ljubezen do bližnjega.

Imejmo pred očmi, da je sveto pismo silno strogo do oderuhov in pravzaprav do vseh, ki jemljejo obrestj od brata, in da tudi Kristus uči: laže je priti velblodu skozi šivankino uho kakor bogatinu v nebeško kraljestvo.

Sicer pa za vsako tako vprašanje velja: ne pričakujte, da vam bo spovednik ali duhovnj voditelj ali moralist postregel natančno s centimetri ali minutami ali odstotki. Kadar jih uporablja, gre le za primerjanje, osvetlitev in približno rešitev po danih načelih — kar bi moral znati storiti vsak zgrajen katoličan.

Največ mu bo pri tem koristilo pravo pojmovanje bližnjega in vrednot, med katerimi so stvarne dobrine prav nizko.

KAKO ZGRADITI SREČEN DOM?

Sreča v družini se gradi sama. Ni res.

Ni mogoče v 20. stoletju družine držati skupaj. Ni res.

Morete narediti družino srečno. Kako? Berite.

Dom. Beseda, ki napolni človeka s spomini, podobami, govoricami in tisoč malenkostmi, kar vse se združi v nekaj lepega, nepozabnega.

Da je dom res dom, ne zavisi od osnovnih sestavin hiše, ampak od tega, kako člani družine, zlasti straši razumejo osnovne človekove potrebe in so sposobni živeti v skladu z njimi.

Srečni domovi niso sad slučajja. Prav kot nežne rože, potrebujejo tudi ti stalnih posebnih skrbi. Delo staršev ni lahko.

Ljubezen med starši in otroki, spoštovanje in razumevanje se poraja iz skupnega življenja. Dvajseto stoletje je s svojimi izumi za službo družini, s svojimi mehaniziranimi razvedrili, radijem, televizijo, avtom, kinom itd. na neki način otežkočilo skrb za enotnost družinskega življenja. Tudi majhni prostori sodobne gradnje so neprimerni za razna družinska udejstvovanja, kar vse je bilo v preteklosti možno.

Prinaša pa na drugi strani moderno življenje staršem in otrokom mnogo več prostih ur, kar daje nove možnosti za družinsko življenje. Treba je več domišljije za organiziranje tega življenja, a nemogoče to življenje ni. Seveda bo nujno iskati tisto, česar se more vsa družina udeležiti, kajti to je za

otroke še prav tako privlačno kakor včasih.

Otrokom dati kaj v roke

Starši morajo najti, kar bo otroke zanimalo, in jim pri tem pomagati. To je lahko risanje, muzika, fotografija, modeliranje; ali ročna dela: mizarjenje; šivanje; kuhanje, krojenje; ali bolj miselna dela: geologija, naravoslovje, zbiranje znamk, razno drugo zbiranje. Vsako tako delo odkrije otroku, da je svet poln brez števila stvari, ki ga zanimajo.

Treba je pustiti otroku, naj dela v svojem ritmu, v mirnem in prijateljskem ozračju, ne da bi zahtevali od njega, česar še ni zmožen.

Nikdar bi ne smelo v družini nastati vprašanje: „Kaj bi sedaj delali?“ Vse mora biti že naprej predvideno.

Umetnost v družini

Družinski „koncerti“ so neizčrpljiv vir veselja in razvedrila. Klavir, kitara, orglice in celo navaden glavnik, zaviti v svileni papir, in spremljajoče petje morejo pomeniti eno najlepših družinskih zabav.

Gramofonske plošče, skrbno izbrane, ki jih poslušajo vsa družina, so lepo sredstvo razvedrila. Danes je možno

kupiti že tudi plošče za malčke, da ti n. pr. igrajo zgodbo, ki jo glas s plošče pripoveduje. Otroci spoznavajo z leti klasično glasbo in nov svet domišljije se odpre pred njimi. Marsikdo si bo zaželel naučiti se kakega instrumenta.

Prav tako je mogoče vzbujati otrokovo radovednost in razvijati njegovo duševnost v smeri risanja ali kiparjenja, kar vse jim bo nudilo polno veselja. Tudi bi ne smelo manjkati v družinah gledaliških predstav. Za kostume služijo obleke starejših, zavese, krpe blaga. Besedilo je mogoče vnaprej pripraviti ali pa sestavljati sproti, ko je bila določena glavna misel dela. Igranje razvije v otroku domišljijo, zaupanje vase in lahko izražanja svobodno in brez napačnega sramu.

Nikakor bi ne smeli pozabiti v družini na skupno branje.

Družinske igre

Stara in vedno nova oblika za vzpostavitev vezi med starši in otroki so igre: domino, črni Peter, človek ne jezi se, špana, gospod kapucinar itd. Mnogo je teh iger in matere, ki se jih spominjajo iz svoje mladosti, bi jih morale naučiti svoje otroke. Ne le, da bodo bogat vir družinskega razvedrila, ampak marsikaka od njih bo tudi pomagala zbuditi v otroku domišljijo.

Molitev

Če zaradi dela ni mogoče, da bi vsa družina skupaj molila pred in po jedi ali zvečer rožni venec, kar vse naravnost odlično druži družino v eno, je treba iskati druge priložnosti, ko je

vsa družina zbrana pred Bogom. Kako lepo je, če se vsa družina skupaj udeleži nedeljske maše ali če vsi skupaj pristopijo k obhajilni mizi vsaj ob družinskih praznikih.

Srečni dom

Otroci, ki rastejo v srečnem domu, prevzamejo avtomatično kretnje svojih staršev, pa tudi vse njihovo ravnanje do zunanjega sveta. Če starši kažejo, da se razumejo, ljubijo in med seboj spoštujejo, se otroci tega naučijo. Če živijo starši s sosedi v prijateljsstvu in jim pomagajo ter se udeležujejo življenja v skupnosti, bodo otroci z lahko kasneje hodili po istih stopinjah.

Starši, ki so se trudili za ustvaritev srečnega doma, morejo biti gotovi, da so postavili temelje, na katerih bodo njihovi sinovi rastle, se razvijali in dosegli zrelost.

A. B.

Skvarjen zajtrk

Znani filozof Leisegang je v osvetlitvi, kako različna je ženina in moževa govornica in kako usodno utegne biti nerazumevanje teh razlik, napisal kratek podlistek s takole vsebino:

Nedelja dopoldne; miza za zajtrk je pogrnjena in prikupno pripravljena ter s šopkom cvetlic okrašena. Hišni gospodar sedi v naslonjaču, še brez ovratnice, neobrit in v copatah; bere uvodnik v dnevniku, ki ga je pravkar prejel.

Gospodinja ima lepo urejene lase in novo obleko. Vsa žari od veselja in živosti. Ko mu drugič nalije kavo, reče smehljaje se: „Bratj! pri jedi ni zdravo!“ Mož začudeno zamrmra: „Kako?“ in nemoteno dalje bere.

Na čelih obeh je že opaziti oblake nejevolje. In res: v petih minutah se že razlega po hiši pravi prepir.

In kaj je bil vzrok?

„Jezikovni nesporazum,“ bi rekli. Če bi prevedli ženine besede v govorico moža, bi se njene besede glasile: „Želim, da se zabavaš z menoj, ne z branjem, da mi pohvališ lepo obleko, urejeno frizuro in dobro voljo, če pa lista takoj ne odložiš, jih boš še lepe slišal!“

In čez pet minut jih je že slišal — on in vsa hiša. Ona pa si je na tihem mislila: „Ko si bil še ženin, nisi nikoli prišel predme tako zanemarjen in neobrit. Tudi moja zunanost si zmeraj rad občudoval. Poleg drugih lastnosti je bila prav ta ena izmed tistih, zaradi katerih si se mi priljubil in sem te vzela. Ti seveda misliš, da je zakonska pogodba važna, pa enega važnih pogojev ne upoštevaš več. Izgubil si namreč oči za to, da sem žena, ki sem se prej in sedaj lepo oblekla zaradi tebe, in

si tudi danes dala urediti lase zato, da bi tebi ugajala. Ti me pa še ne pogledaš ne, me nič več ne občuduješ, se za mojo zunanost nič več ne zani-maš. Ali me nimaš več rad?

Z nespametnim: „Kako-o-o?“ je mož dokazal, da je topo obvisel na črki, ne da bi bil duha in smisel njenih besedi vsaj od daleč zaslutil. Prav tako ni mogel razumeti, da bi tako nerazumevanje utegnilo pomeniti za ženo ne samo razočaranje in jezo, temveč tudi

Kadar napišemo, kakšna naj bi bila popolna žena, brž pogodrnjajo: naj še mozem kaj povedo! kaj bi samo o nas. Zadnjič smo pisali o „možu in pol“ nekaj oznak, pa so hitro zabavljali: zakaj le nas?

Revija je za vse, za vsakega prav posebno. Bog ne daj, da bi kdaj pričeli pisati samo za stare ali samo za ženske! Pa naj bo, danes nekaj o tem' kakšno ženo možje hočejo imeti. Tu so nekateri odgovori:

Popolna žena povsod kaže popolno žensko — a le doma je njena ljubezen res doma in dela drugim ljubezni dom, ker ona v njem izžareva svojo srečo.

Možu le dvoje src na tem svetu bije: materino in ženino; ko matere nima več, tedaj mu mora postati žena še mati.

Popolna žena sprejema z veseljem vse moževe sklepe, načrte, misli — a jih po potrebi in pameti tudi z vso modrostjo skuša preukreniti.

Mož nima rad, da ga žena sprašuje za vsako malenkost (kako si se danes vozil; ali si kaj govoril s šefom; ali ima tajnica novo obleko, ali je še v tisti zeleni; ali si

začetek dolgotrajnega, včasih neozdravljivega živčnega bolehanja.

Tako se godi večini moških. Ne razumejo ženske govorice, zato pa je pokvarjen ne samo zajtrk, marveč z njim še toliko drugih lepih trenutkov.

Premalo se zaveda

Moški premalo pomisli, koliko napora žena vложи v malenkosti, da mu dobro skuha, pripravi njegovemu okusu priljubljeno jed, da se lepo obleče, da

šel na pivo k „Estrella“ ali „Tokio“ (...), pa vendar ga žena mora poslušati vse, kar pripoveduje, — brez vtikanja, podtikanja in spotikanja.

Vsak mož ima svoj okus za obleko, jed, zabavo — pa tudi žena ga ima zanj. A če ima rad polento, mu je popolna žena ne bo skuhala v petek in svetek; če se mu prilega modro, ga ne bo prelevila v mornariškega častnika.

Popolna žena nikdar ne ugovarja, kadar je mož v ognju; nikdar ne sršeni, kadar je v miru; nikdar ne kuha rilca.

Popolna žena nikdar ne graja, ker zna povedati drugače.

Najboljši pouk za moža je pohvala, ki je bo vsak dan kaj; nje mera je znamenje stopnje soglašanja.

Popolna žena ne pozna „zato“, ampak pove določno razlog za svojo pohvalo ali nevoljo, skladnost ali ne z možem.

Popolna žena je možu družica na vseh njegovih potih: osebno ali v duhu; veže ju po zakramentu Kristus, zato se v pogosti molitvi obrača nanj.

je urejena in ljubka. Žalostno bi bilo za ženo, ko bi tega čuta ne imela, ko bi premalo dala na svojo zunanost, ker zanemarjana žena za moškega nikoli ni privlačna. Zato pa je tem bolj čudno, da moški dobre lastnosti žene, ko se za svojo zunanost potruži zato, da bi mu ugajala, ne znajo dovolj ceniti. Pozabljajo, kako živo se žena zanima za oblačenje: po večkrat na dan se preobleči ni povprečni ženi nič preveč, za moškega je pa že enkratno oblačenje na dan nadležno; če ga žena sili, naj se preobleče ali preobuje, ko pride blaten domov, bi utegnila naleteti na tak odpor, da bi bilo takoj tudi kosilo skvarjeno.

Ženska da zelo veliko na zunanost, in sicer na svojo, ne toliko na možovo. Zato večkrat vidimo zakonski par, kjer je žena vsa kakor „iz škatice“, čedna in skrbno oblečena od nog do glave, mož pa zanemarjen. Nekateri tudi otroke oblečejo in zlikajo, kakor se spodobi, moža pa povsem puste; nič jih ne zanima, ali je umit, preoblečen, opran, zašit in zlikan ali ne.

Različna sta

Ko se zakonci na sprehodih srečavajo, ženska malokdaj premeri moškega, vselej pa žensko in v hipu vidi, kako je oblečena. Moški navadno nič posebnega ne vidi, ženskimi očmi pa nobena pričeska in „šminka“ ne uide.

Carnegie pripoveduje o svoji „stari materi“ ki je umrla v starosti 98 let. Malo pred smrtjo so ji pokazali njeno sliko izpred več ko 30 let. Oslabele oči niso več dobro razločile podobe in edino vprašanje, ki ga je postavila, je bilo: „Katero obleko sem pa takrat imelo?“ Ženska, ki je bila že na pragu večnosti, ki niti svojih snah in sinov ni več razločila, se je torej še vedno zanimala za obleko, ki jo je nosila pred 30 leti.

Ko bi znali možje žensko nečimrnost bolj ceniti, ko se ne bi iz nje „norčevali“ ali jo celo kot napako grajali, marveč jo pohvalili in ji ob primerni priložnosti dali tudi priznanje, ki je lahko tudi le ena sama besedica pažnje: „O, kako si lepa!“ ali: „Izredno se ti poda!“ — bi bile žene mnogo zadovoljnejše in srečnejše. Moževe oči se morajo navaditi tudi na ženi take stvari videti in jih pohvaliti. Zvesta žena, ki se zato lepo oblači, da bi možu ugajala, to tudi povsem zasluži. Mnogo trenj, težav in sporov v zakonu bi bilo manj, ako bi imelj možje več smisla in pažnje za ženino zunanost. Mnogi vzgojitelji so v svoji gorečnosti grešili, ko so grmeli zoper žensko nečimrnost in niso pomislili, da pobijajo žensko lastnost, ki ne samo, da je ena temeljnih znakov njene plemenitosti in časti, torej lastnost, ki jo je Stvarnik v srce položil, temveč je obenem ena odlik, po katerih tudi moški svet deli žene v prikupne in odbijajoče, torej odlik, ki privlačujejo ženo k možu, a tudi moža zblizujejo z ženo.

Zanemarjenost „zbode“

Skrb za zunanost, red in snago je vsekakor lepa lastnost vsake žene. Če te lastnosti nima, ne samo, da so pogosti razni prepiri, ki krhajo zakonsko slogo, temveč se zanemarjena žena možu tudi upre in se je sramuje. Vsak mož je namreč toliko nečimrn, da ima rad lepo ženo ter lep in urejen dom. Zato velja svarilo tudi ženam.

Marsikatera se kot dekle izbrano nosi, da bi fantu ugajala, ko se pa poroči, se docela zanemari. Seveda so moški pri tem večkrat le površni, enostranski opazovalci. Če je žena zanemarjena, jo takoj vidijo, jih hitro „zbode“; če pa je lepo urejena, kar presrejo; niso toliko pozorni, da bi jo pohvalili ali vsaj malo poobčudovali.

Če bi mož znal dovolj in pravi čas ceniti in hvaliti žensko nagnjenje do prikupne zunanosti, bi bila tudi žena prej zadovoljna in bi se možu ne bilo treba pritoževati, češ žena mi ves denar „v cunje“ vtakne. Tako pa so žene prav zaradi nerazumevanja in podcenjevanja v tem pogosto tem bolj nezadovoljne in imajo vedno nove zahteve. Vzročnost je skoraj vedno nasprotna, kot moški navadno mislijo. Žena ne zahteva vedno več novih oblek zato, ker je nečimrna, temveč nasprotno: postala je preveč zahtevna zato, ker je mož niti v malem ni pohvalil in ji ni dal potrebnega zadoščenja; tako nezadovoljnost raste in se razvije v pravo boleznost in neznosnost.

Kako zadovoljna, čedna in prikupna je marsikatera žena, čeprav je malo-kdaj „nova“ ali morda le „prenovljena“, ker ji mož vsak dan ali vsaj pogosto daje tisto, kar žena brezpogojno hoče „vsak dan novo imeti“ in kar je tako rekoč „krona“ vse njene lepote in prikupnosti, namreč priznanje, zlasti pa priznanje lastnega moža, da mu tako oblečena ugaja.

Če bi bili moški vsaj toliko dušeslovca, kakor je v teh vrsticah nakazano, bi imeli neprimerno manj denarnih izdatkov in živčnega vznemirjenja. Obenem bi pa bilo zakonsko življenje nagrajeno s tihim, osrečujočim mirom dveh src, ki se razumeta.

Pričakuje pohvalo

Žena pa pričakuje pohvalo tudi drugje, ne samo pri obleki in zunanosti. Vedno se razodeva ista ženska potreba: osebnostna usmerjenost. Brez zavesti, da so za koga žrtvuje, ne more delati, a prav tako tudi brez pohvale tistega, ki zanj dela, živi in se žrtvuje, nima veselja ne do dela ne do življenja.

Zvečer po trdem celodnevem delu je kmetica postavila na mizo za večerjo

pest sena. Moški so gledali, misleč, da se ji je zmešalo, žena pa je lepo mirno rekla: „Kako sem pa mogla vedeti, da sploh opazite, kaj vam postavim na mizo? Že trestdeset let vam kuham, a še nikdar nisem slišala ene same besede, ki bi mi povedala, da pogledate, kaj jeste.“

Ta zgodba je morda izmišljena, a nič za to; lepo nam le pojasni to, kar nas zanima: žene rade vidijo, če jim zajtrk, kosilo ali večerjo pohvalimo. Težko prenašajo, če jim nikoli ali zelo redko pohvalimo jed, ki so jo skuhale; kako neki jih mora šele boleti, ako možki ne zna drugega, kakor da vsako jed „obgodrnja“, da ni z nobeno zadovoljen in ne pomisli, da mu jo je žena pripravila morda celo z veliko skrbjo in trudom, pa večkrat tudi z grenkostjo, ker

bi bila rada kaj boljšega skuhala, a ni imela.

Če pomisliš, s kako sladkimi besedami si znal sedanji ženi „ušesa božati“, ko si bil še fant, če pomisliš, kako si ji na dušo „pihal“ samo zato, da bi jo zase „pridobil“, ali nisi nespameten, ako se sedaj niti z besedico priznanja in pohvale ne potru-diš, da bi svojo nekdanjo največjo pridobitev vsaj ohranil. Kakšna nespamet, da svojo nekdanjo pridobitev, za katero si žrtvoval dneve in noči, zdaj vsak dan z nepremišljenimi očitki in godrnjanjem od sebe suvaš in zapravljaš košček sreče, ki bi bil prej pripravljen iti zanj celo v fantovski pretep.

Kolikokrat ena sama beseda preveč ali premalo skvari že zajtrk in zagreni okus za ves dan.

DRAT

Blejski otok s svojo okolico je še vedno najbolj priljubljen košček slovenske zemlje, zlasti za izseljence v tujini

OKNO V SVET

Priloga na evharistični kongres

V pripravo na svetovni evharistični kongres v Monakovem se je vršil v monakovski nadškofiji meseca marca velik misijon, ki ga je vodilo 180 misijonarjev iz 20 redovnih družb.

Katoličani v vzhodni Nemčiji

Berlinski škofijski tednik „Petrusblatt“ v predzadnji številki govori o vednem napadanju berlinskega škofa kardinala Döfnerja od strani časopisja komunistične nemške republike. Tednik tudi piše, da se komunisti hvalijo, da so prišli do tiste stopnje boljše vizacije, to je tretje stopnje, ko morejo že prevladati vso državo. Samo tako je možno razlagati ostro borbo proti katoliški Cerkvi, za katere je zadnja sovražnica, ki jo je treba premagati.

1900-letnica Pavlovega misijona

Znani newyorški pomožni škof msgr. Fulton Scheen bo prišel na otok Malto in bo imel vrsto predavanj o sv. Pavlu in modernem svetu. Letos namreč poteka 1900 let, odkar je sv. Pavel prišel na ta otok. V spomin na ta dogodek se bodo od januarja do julija letos vršile velike slovesnosti, na katere bo-

do prišli številni romarji tudi iz drugih celin.

Fatima v številkah

Preteklo leto je prišlo v Fatimo 81 skupinjskih romanj, od teh 46 iz Portugalske in 35 iz tujine. Opravljenih je bilo 17.355 sv. maš in razdeljenih 185.000 svetih obhajil. Zelo dobro so bile obiskovane duhovne vaje. Duhovnih vaj za člane Katoliške akcije se je udeležilo 3476 oseb in duhovnih vaj za duhovnike 763 duhovnikov. Mladi ljudje zelo radi sklepajo svoje zakone pred Marijo. 863 parov si je pred Marijo obljubilo zakonsko zvestobo.

Laični misijonarji

Trenutno je nad tisoč laičnih misijonarjev iz Severne Amerike po raznih misijonskih pokrajinah. Delujejo na vzgojnem in socialnem področju ter pomagajo po raznih bolnišnicah in zavetiščih. Pri vsem svojem misijonskem delu se ravna po navodilih krajevnega škofa.

Revija „Od srca do srca“

S prvim februarjem je znani dominikanski pater Pire, ki je prejel Nobelovo nagrado za mir, začel izdajati po-

sešno revijo z naslovom: Od srca do srca. Z revijo hoče povečati zanimanje in čut odgovornosti do tistih, ki so izgubili domovino in so še danes, po tolikih letih po končani vojni, prisiljeni živeti po raznih taboriščih. Revija bo izhajala v angleškem, francoskem in nemškem jeziku.

Veliki misijon

V Velikem Buenos Airesu bo od 24. septembra do 16. oktobra izredno velik misijon. V Veliki Buenos Aires spadajo nadškofija Buenos Aires ter sledeče škofije: Morón, San Isidro in Lomas de Zamora.

POZIV ZA REŠITEV GOBAVCEV

V letošnjem januarja je bil v Parizu že „5. svetovni dan gobavcev“. Ustanovitelj teh kongresov Paul Follerau je pozval „vse, ki jedo trikrat na dan in si smešno domišljajo, da se vsem ljudem po svetu enako godi“... „Če vemo, kot zdaj vemo,“ se v svojem pozivu vprašuje, „da je gobavost prav malo nalezljiva bolezen, da jo lahko docela preženemo iz bolnikov z dokaj lahkim in res poceni zdravljenjem... kaj bomo dopustili, da bodo še vedno umirali milijoni ljudi, ki jih s primernim zdravljenjem lahko rešimo?“

Namen Svetovnega dne gobavcev je, omogočiti, da bodo gobavci oskrbovani kot vsi drugi bolniki; da jim bodo stregli kot vsem drugim in spoštovali njih človeško dostojanstvo in svobodo; zraven pa, da bo zdravniška znanost ozdravila ljudi tudi pred smešnim strahom pred gobavostjo in pred tistimi, ki so z njo okuženi. Raul Fallerau je globoko zatrdil: „Civilizacija ni ne število, ne moč, ne denar. Dokončni zmagovalec bo tisti, ki bo znal najvišje — ljubiti!“

NOČNA PROCESIJA PARIŠKIH ŠTUDENTOV

V decembru so imeli pariški študentje prav posebne vrste procesijo. Najprej so gledali misterij „Proces proti Jezusu“. Ta misterij (versko igro) je napisal Diego Fabri. V njem nastopajo ljudje 20. stoletja proti Jezusu, prav kakor so pred skoro 2000 leti veliki duhovniki in farizeji s procesom nastopili proti Jezusu in ga na smrt obsodili.

Po verski igri so odšli študentje peš po Parizu in med potjo premišljevali in razpravljali o tej verski igri. Procesija je šla do najlepše pariške cerkve „Notre Dame“, ker so imeli študentje uro molitve in nato sv. mašo.

MODROST V PREGOVORIH

Ne presojaj nikoli dneva po njegovem vremenu. (Angleški pregovor)

Najbolj dragoceni so prijatelji, ki jih ne poznamo. (Arabski pregovor)

Kar hudič predlaga, ne more voditi v nebesa. (Rutenski pregovor)

Lev ne živi od rjojenja. (Abesinski pregovor)

Nevarnejša kot sovraštvo sovražnikov je zavist prijateljev (letski pregovor)

Če se star mož poroči z mlado deklenco, kupi knjigo, ki jo bodo drugi brali. (Izrek iz Libanona)

Jej z bogatini, a pij z revnimi! (Iz Sicilije)

Ljubezen je ogenj življenja: ali se žge, ali pa očisti. (Iz Jütlandije)

NA SVETE VIŠARJE

Že se mi je zdelo nemogoče, da bi to skrito željo izpolnil; toda jutri je Veliki Šmaren! Tako lep Marijin praznik in za ta dan Svete Višarje prav posebno va-bijo.

Toda kako se more potovati? Ali bom mogel priti tja gori vsaj do opoldne? In sam!

Izdelala sva z gospodom župnikom Bernardom načrt. Po voznem redu pride vlak ob 9. Trj ure hoda. Torej bo šlo!

Ob štirih zjutraj sem bil že na postaji in glej: ta hip pride vlak, ki mi pridobi skoraj uro časa; na voznem redu ga ni-sem našel.

Kar hitro!

Že je potegnil. Že je vstajalo jutro sem od Ljubljane. Ko smo križali most čez Sočo, je zadel moj pogled na Sveto goro, ki se mi je zdela bolj blizu in lepša kot kdaj koli. Marija me pozdravlja iz svoje slave na ta lepi praznik. Kmalu je ta podoba utonila za Kalvarijo. Loč-nik, Moša, Kormin, nič nismo ustavili. Vlak se je gnal ob robu slovenskih go-riških brd, ki so nas pozdravljala z vit-kimi stolpi. Tja čez je hitel moj pogled in prav tedaj je zažarela svetla zora prav ob Sveti gori, ki me je kakor iz nebeške slave pozdravljala zalita z mor-jenec luči. Hip pozneje se je pokazalo še sonce, a Sveta gora je že tonila v dalji.

Na desno tja v vis so se dvigali bre-govi Slovenske Benečije, vse više in više, z značilnimi beneškimi stolpi. Tam gori v dalji je rdel v jutranjem soncu Mata-jur, Kanin, Krn, Mangart.

Še dalje sem iskal v množicij gorskih

zobov na robu te prelestne slike. Je, tamle je! Seveda je tamle Triglav! Kma-lu sem bil v besedi s sopotniki, ki so bili beneški Slovenci in mi vedeli obrazlo-žiti, kako se imenujejo „prsti“, katere je nastavlil Gospod Bog kot kažipote v nebo tistim, kateri vemo zakaj potujemo skozi to solzno dolino.

Prelestna slika Beneške Slovenije se je pri Huminu (Gemona) končala. Kmalu smo bili v Vidmu (Udine) in nato dalje v romantično dolino proti Karniji.

Tu je najbolj globok prerez Alp, skozi katerega je vodila pot narobe iz Srednje v Južno Evropo. Do tu sem so prodrli naši davni predniki. Le v Reziji so še ohranili slovensko besedo. Skozi Trbiž in Ponta-felj, kjer je bilo konec rajne Avstrije, je bila najbolj ravna in nagla pot iz Du-naja na gorki jug. Med divjimi strmi-nami in skozi nešteto predorov se žene vlak in prečka potoke in hudournike. Vse više in više, tja do Ovčje vasi, ki jo ime-nujejo Italijani Valbruna, in kjer je slo-venska beseda še ostala. Od tam se pne novozgrajena vzpenjača na Svete Višar-je, ki pa tedaj še ni bila dodelana.

V Žabnicah sem izstopil. „Campo Rosso“. Grenko ti je pri srcu, ko bereš ta čudna imena na pristno slovenskih tleh, ki so seveda sedaj „potujčena zem-lja“.

„Kanalska dolina“ se imenuje. Slo-venci so po krvi in jeziku. Lahj jih ho-čejo proglasiti za Italijane, kar nočejo biti. Oni bi pa radi bili Nemci, kar pa niso. Dejansko so ti kraji pristen odsev slovenske Koroške, h katerj so v avstrij-skih časih spadali.

VISOKO GORI KRALJUJE MARIJA

Izstopil sem. Upal sem, da se bo pokazala cela procesija ljudi za Svete Višarje. Gledam. Nič ne vidim. Tamle vidim moža, ki si zavezuje čevlje. Tale bo pa že najbrže za tja gori. Kar slovensko ga nagovorim. Veselo mi je odzdravil in še bolj veselo sprejel mojo ponudbo za skupno pot.

„Šestnajstkrat sem že bil gori! Vidite!“

Zares. Visoko gori, prav na najvišji točki se vidi cerkev.

Mož je doma iz Cerknega, pa ga je rdeča nevarnost pognala čez mejo. Sedaj služi v videmskem semenišču.

Mož dobro pozna pot. Ubrala sva jo z umerjenim korakom. Kmalu je pridrvela za nama skupina fantov in deklet. Le dajte, sem menil. Bomo videli, kdo bo preje gori.

Midva sva spešno stopala vse više. Zmolila sva na glas rožni venec. Menil sem, da bova vse tri, pa je bila sapa

pretežka. Kmalu sva pustila telebanasto mladino zadaj in po malem prehitevala romarje. Počasi se daleč pride!

„Tri ure, gospod,“ tako je trdil spremljevalec. „Nikdar nisem prišel prej!“

Gori iz viška je vabila Marija. Pogosto je bilo videti svetišče, toda. Joj, kako visoko je še in kako daleč.

Pričele so se postaje križevega pota, menda delo Toneta Kralja. Pa se je Tone Kralj utrudil, ali pa tisti, ki so delali; ali pa oni, ki so denar šteli. Gospod se nj utrudil, to vemo, ker je šel do zadnje postaje. Na tej poti jih je le šest.

Spet sva dohitela dva romarja. Ne veš, kako bi pozdravil: Če je navaden pustolovec, ki Bogu čas krade in gre denar zapravljat, je gotovo njegova beseda laška. Če je romar, je Slovenec ali pa Nемеc.

„Dober dan Bog daj,“ sem ju nagovalil.

Visoko sta se pogledala in malo postala. V očeh sem jima bral začudenje. Sodil sem, da sta mož in žena.

Milostna podoba svetogorske Matere božje

„Vidva sta iz Koroškega,“ sem vprašal.

„Da. Iz Malovšč. Iz Stebnega.“

„Pred dvema mesecema sem bil tam. Vaš župnik je moj prijatelj,“ sem nadaljeval.

„Vidiš, ali ti nisem pravila,“ je menila žena proti možu. „Veste, gospod, saj se nama je zdelo, da ste vi. Midva sva oba pevca in sva pela pri vaši maši.“

Tako najdeš znanca povsod. Zložno smo rinili dalje.

Ob pol osmih sem odrinil iz Žabnic. Ni še bila deset ura, ko sem stopil v Marijino svetišče. Res sem čutil trudne noge, in tudi suha usta. Saj sem hotel biti res romar in sem prišel teš č tja gor, kot sem se namenil.

Ko sem Mariji predložil najbolj nujne prošnje, sem poiskal cerkveno predstojništvo, da mi odkažejo čas za sveto mašo.

„Če mi je prav opoldne?“ so me vprašali.

Seveda, kako ne! Prav ljubo mi bo. Imel sem tako še dosti časa, da sem — uro in pol pred mašo — popil čašo kave, ki sem jo imel s seboj. Dolgo že nisem bil tako potreben okrepčila.

Polna je bila cerkev.

Marija k tebi uboge reve... Marija, Mati ljubljena, češčena bodi Ti... Ko zarja zjutraj se razgrinja..., so si sle dile pesmi.

Šele tedaj sem postal pozoren.

Saj smo vendar v laški deželi. Povsod vidiš le italijanske in nemške napise. Slovenske besede nikjer. V cerkvi pa ne slišiš drugačne kot slovensko pesem...

Maša za mašo so sledile. Če je pel zbor, je bil slovenski, če je pelo ljudstvo po svojem okusu, je bila pesem naša. Videl sem: Svete Višarje so še vedno „Višarje“. Tisti, ki pride gor z vernim srcem, je Slovenec. Čeprav je nemara v nižini potujčen, tukaj govori njegovo srce, ki je na dnu še vedno tisto, kot ga je oblikovala slovenska mati.

Pri moji maši spet vse slovensko petje. Do solz sem bil ganjen, ko sem, morda zadnjič na slovenskih tleh, še enkrat govoril slovensko božjo besedo.

Najprej sem po nemško prebral evangelij, potem pa po slovensko.

„Vsi ste prišli od daleč na poti skozi solzno dolino proti nebeški višini, kamor nas vabi danes Marija v nebo vzeta. Gotovo pa ni nihče prišel od tako daleč kot jaz, iz daljne Argentine.“

Topla je bila moja beseda, ko sem jih prosil, naj molijo zase, za rojake izven slovenskih meja in prav posebno pa za vse naše brate, ki žive onstran meje v Sloveniji, da bi jih Marija varovala in vodila iz sedanjega gorja v lepšo bodočnost na tem svetu in v večno blaženost v nebesih. Vsak svoje poleno zadegnimo, vsak svoj križ nosimo in drugim pomagajmo lajšati njihove, pa bomo vredni Marijinega varstva, katerega prosimo...

ŠE EN POGLED NA PLANINE

Po končani maši in molitvi sem stopil na vrh nad cerkvijo. Kakor odprta knjiga leži pred teboj koroška slovenska zemlja. V poldanskem soncu se belijo zvoniki, kot pisana preproga se menjavajo vasi z gozdovi, bregovi in njivami. Tamle so mogočne gore, ki zapirajo pogled na Triglav? Tja v dolino Save Dolinke išče oko. Tam gori na daljnem obzorju so Tirolske gore, tamle Visoke Ture in skoro v dosegu roke Kepa in drugi vrhovi Karavank. Tule Dobrač in Zilska dolina.

Doli v dolini od Trbiža na jug drvé vlaki in hrume automobili. Tamle pa pozvanjajo ovce, ki se pokojno pasejo v sočnem planinskem zelenju.

Užival sem prečudno lepo podobo planin...

Vzdramilj so me iz mojih lepih sanj romarji iz Koroške, ki so mi vedeli povedati, da je te dni na Koroškem prevzvišeni gospod škof Rožman.

Še sem se vrnil v svetišče, da še zmolim za tolike potrebe našega naroda in tudi za svoje lastne namene in za vse tiste, kateri so se mi v molitve priporočili.

V Fatimi je bila moja molitev topla. Polna zaupanja je bila v Lurdu; iskrena, polna vere na Brezjah in na Sveti gori, a nikjer se nisem čutil Mariji tako blizu kot v višini Svetih Višarij.

Buenos Aires
je za tisoče
Slovencev prvi
prehod v mo-
gočni ameriški
svet; veleme-
sto, ki ne po-
zna miru in
pokoja.

Široke so ulice
v Bs. Airesu,
zlasti Avenida
9. julija, o ka-
teri sodijo, da
je najširša na
svetu.

Povabili so me k duhovski mizi, kjer
smo složno sedli k mizi slovenski in ita-
lijanski duhovniki. Nemcem so molili in
pridigali Slovenci, kajti nemškega du-
hovnika ni zlepa videti; na Sv. Višarah.
Poslovil sem se. Še enkrat sem stopil
v svetišče in „Zbogom dans Marija pra-
vi...“.

Iz gostilne se je slišalo laško kri-
čanje... Mariji ne znajo zapeti nobene
in za božjo čast nimajo ne jezika ne
grla.

Sedaj pa nizdol!

Pa sem se takoj zavedel, da je pot
navzdol najbolj kritičen del planinske
poti, ko človeka ožuli. Jaz nisem bil prav
nič obut za tako pot. Zato sem takoj
uvidel, da je treba počasi. In še tako

sem imel krvave žulje, ko sem truden
sedel na klop na žabniški postaji.

Sreča, da sem dobil sedež v vlaku,
ki se je kmalu tako natrpal, da je vse
viselo in to vse do Vidma in spet dalje
do Gorice, kamor sem prišel ob desetih
zvečer. In za konec romanja: ni bilo več
omnibusa, torej še peš do Podgore, to je
tri kilometre. Bolelo me je vse, a srečen
sem bil v zavesti, da sem izpolnil tudi
to točko mojega sporeda obiska v do-
movino.

V TRST NA RADIO

Častiti gospod Stanko Zorko me je
že ob prejšnjem obisku v Trstu, še pred
odhodom čez mejo v domovino, povabil,
naj bi kaj povedal rojakom po radiu.

Obljubil sem, a šele za pred odhodom iz Evrope.

Toda kako bo to mogoče? Danes je že sobota. Bilo je 16. avgusta. Pričakoval sem še obiska prijatelja č. g. Miloniga iz Koroškega. Bila sva domenjena, da se še dobiva v Gorici.

V soboto dopoldne sem šel po poslih v mesto. Ko sem se vrnil, me je obiskal že čakal.

Zvedel sem, da je prevzvišeni g. škof Rožman res na Koroškem in bo obiskal tudi rojstno vas.

Milonig je prišel z avtom, namenjen v Trst. Tudi to, kot da sem jaz vse to začrtal. Torej gremo. Tako da bom le res mogel izpolniti še to zadnjo točko načrta.

Pognali smo proti Trstu. Krasna cesta skozi Doberdob. Tamle se skriva med pustim rjavim bičjem zelena luža — Doberdobsko jezero, v času poletne vročine vtesnjeno v prav ozke meje. „Oj Doberdob, slovenski grob...“

Kmalu je zablestelo pred nami morje. Tamle Devinski grad in še dalje Miramar. Drseli smo tesno ob morju, polnem čolnov in jader.

V Rujanu smo ustavili in se poslovili,

katji sopotnikom se je mudilo nazaj, meni pa naprej.

Ljubeznivo me je sprejel č. g. Zorko in takoj uredil vse potrebno za radio. Prav naslednji dan, v sporedu „Vera in dom“, bo hitela čez vso Slovenijo moja beseda.

Vzel je na trak pogovor z menoj, kateri naj tvori glavni del sporeda za 17. avgust.

Bilo je poslednje slovo od domovine.

Naslednji dan sem med oddajo bil že v Gorici, kjer sem imel priložnost, da poslušam sam sebe. Pač čudno doživetje, ko slišiš samega sebe. Pa sem tako lepo povedal nekatere misli, da sem bil sam ganjen, ko sem poslušal razgovor napisan na traku.

Nešteto odmevov tega poslednjega slovesa sem dobil pozneje v Argentino. Katoliški Glas v Gorici ga je objavil v celoti.

Tako so se stekali dnevi in ure in slednjič tudi minute, ko sem končno sedel na vlak, ki naj me potegne v Genovo in nato nazaj v Argentino, kjer me je čakala župnija svetega Jožefa iz Pompeje.

KONEC

KAJ JE VEST?

Stražnik: Vest je policaj, ki takoj zapiska, ko na poti k Bogu zavozimo v obratno smer.

Železničar: Vest je božja signalna lučka: zelena in rdeča.

Vrtnar: Vest je črv, ki ne umrje.

Astronom: Vest je senca, ki hodi z nami, tudi če ni sonca.

Električar: Vest je alarmni zvonec, ki zazvoni, da opozori na nevarnost.

Šofer: Vest je zavora, ki človeka zadrži pred prepadom.

Radiotehnik: Vest je božji glas v sprejemniku naše duše.

Filozof: Vest je sodba praktičnega uma.

Marijine

solzice

Marijine solzice so sestre cvetočih trav, kot so objokane oči žalostne Matere božje sestre naših žalostnih mater in naše žalostj vsak dan in sleherno uro. Kadar jih gledam, kako nihajo v vetru, se mi zdi, da najbrž pojo neko lepo, zelo tiho pesmico — ali pa jokajo, — toda to slišijo samo žitne mušice, ki se spreletavajo nad travnikom in pšeničnim poljem, kjer poje prepelica.

Njih tenka stebelca in majhni srčasti klaski kar izginejo v luči, če jih pogledamo proti soncu.

Morda je najnežnejša od vseh trav pognala iz solz Matere božje s sedemkrat prebodenim srcem tisto veliko uro, ko se je dopolnilo Odrešenja in je vsa narava v smrtni grozi vztrepetala in sta sonce in mesec izgubila svojo svetlobo. Morda so se njene koreninice dotikale križa Sina božjega na gori Kalvariji? Tako je lepa ta misel, da ji moram verjeti.

Če smo mi pretrdi (ali pa prenevedni?), da bi znali prav jokati, jokaš ti namesto nas, uboga travica, vsaj tedaj, ko se ti bo približala svetla kosa in boš padla v objemu modrih kadulj in ivanjščic smrti v naročje pod modrim krilom neba. •

ZLATE RESNICE

Molčati o sebi je ponižnost.

Molčati o napakah bližnjega je ljubezen.

Molčati v bolečini je junaštvo.

Molčati dolgo časa je modrost.

OD DOMA

Kako je v ljubljanski škofiji?

Ob koncu leta 1959 je v Ljubljani izšel letopis ljubljanske škofije. Iz tega uradnega zapiska moremo zvedeti marsikatero stvar, ki nam je bila vsa leta od druge svetovne vojne skrivnostno zakrita.

Ljubljanska škofija meri 8.411 km². Šteje približno 576.000 prebivalcev. Obsega 6 arhidiakonotov, 19 dekanij in 278 župnij. Vseh duhovnikov je na ozemlju ljubljanske škofije 448. Od teh pripadata redovnikom 102 duhovnika.

Cerkvena organizacija

Na čelu ljubljanske škofije je škof Anton Vovk. Njegov generalni vikar je kanonik dr. Jože Pogačnik. Škofijski kancler in ravnatelj škofijske pisarne je prof. Venceslav Snoj.

Škofu stoji ob strani stolni kapitelj. Trenutno živi v Ljubljani sedem kanonikov. Stolni prošt je dr. Franc Kimovec, dekan Josip Šimenc, ostali kanoniki pa si sledijo v tem-le redu: dr. Jože Pogačnik, dr. Janko Arnejc, prof. Franc Glinšek, prof. Jakob Šolar in dr. Anton Čepon.

Škofija je razdeljena na šest arhidiakonotov. Arhidiakonate vodijo stolni

kanonik. Prvemu načeljuje Josip Šimenc in obsega dve dekaniji: dekanijo mesta Ljubljane in dekanijo Ljubljane okolice. Dekan mesta Ljubljane je kanonik Josip Šimenc sam, dekan Ljubljane okolice pa je Anton Bergant, upravitelj na Igu.

Drugi arhidiakonot z arhidiakonom dr. Jožetom Pogačnikom je razdeljen na tri dekanije: Radovljico, kjer je dekan namestnik Martin Drole; Kranj, kjer vrši službo dekana msgr. Viktor Zakrajšek in Škofjo Loko z dekanom Matejem Tavčarjem.

Na čelu tretjega arhidiakonata je kanonik Franc Glinšek. Ta arhidiakonot pa obsega štiri dekanije in sicer: Moravče, Kamnik, Zagorje ob Savi in Litijo. Dekani pa so: Franc Vrolih, Viktor Čadež, Anton Lovšin in Anton Gornik.

Kanonik Franc Glinšek je arhidiakon tudi četrtega arhidiakonata. Tudi ta je razdeljen na štiri dekanije: Vrhniko, Cerknico, Kočevje in Ribnico. V Ribnici je dekan Alojzij Dobrovolje, v Kočevju vrši to opravilo Anton Pogorelec, na Vrhniki Ivan Pečnik. Cerkniški dekan pa je Franc Hiti.

Kanonik dr. Anton Čepon ima na skrbi peti arhidiakonat. V tem arhidiakonatu so sledeče dekanije: Višnja gora, kjer opravlja dekanske posle Franc Vidmar, Trebnje, kjer je dekan-nemestnik Jakob Širaj ter Žužemberg. Njegov dekan je Karel Gnidovec, a zaradi razmer ga nadomešča Miha Zevnik.

Šesti arhidiakonat obsega tri dekanije: Leskovec, Novo mesto in Črnomelj. Dekani pa so: Alojzij Kurent, Alojzij Štrukelj in Andrej Ilc. Ta arhidiakonat vodi znani prof. Jakob Šolar.

Teološka fakulteta

Teološka fakulteta, kjer se izobražujejo duhovniški kandidati, od leta 1952 ni več v sklopu državne univerze.

Veliki kancler fakultete je škof Anton Vovk. Nje dekan dr. Stanko Cajncar, prodekan pa dr. Vilko Fajdiga. Redni profesorji so: dr. Janez Fabijan, prelat dr. Franc Grivec, mons. dr. Jos. Jeraj, dr. Vinko Močnik, dr. Andrej Snoj, dr. Anton Trstenjak.

Položaj izrednega profesorja imajo: dr. Jakob Aleksič, dr. Janez Janžekovič in dr. Maks Miklavčič. Docenta pa sta: dr. Janez Oražem, ki je obenem rektor duhovskega semenišča, in dr. Anton Strle.

Med honorarnimi predavatelji so še: p. Roman Tominec, O.F.M., dr. Franc Debevec, dr. Josip Demšar, Franc Glinšek in Venceslav Snoj.

Redovniki

Redovnih duhovnikov je na ozemlju ljubljanske škofije 102; od tega jih ima 48 cerkvene službe v dušnem pastirstvu. Pripadajo pa sledečim redovnim skupinam: cisterciancem, kartuzianom, frančiškam, kapucinom, križniškemu redu, jezuitom, salezijancem, misijonarjem presv. Srca Jezusovega in lazaristom.

Cisteciani še vedno žive v Stični. Vseh je šest duhovnikov, en klerik in sedem bratov laikov. Opat je še vedno p. Avguštin Kostelec.

Za spoznanje je več kartuzijanov. Njihov prior je Jožef Edgar Leopold.

Frančiškani so najbolj številni. Svoje postojanke imajo na osmih krajih in sicer v Ljubljani: v samostanu cerkve Marijinega oznanjenja, na Viču, v Sp. šiški in pri sv. Cirilu in Metodu, v Novem mestu, Kamniku, na Brezjah in pri Novi Štifti na Dolenjskem.

Provincial frančiškanske družine je p. Benjamin Tomšič.

Kapucini — 10 po številu — žive v škofiji Loki, v Štepanji vasi pri Ljubljani in v Krškem. Provincial je p. Odilon Mekinda.

Redovniki križniškega reda delujejo po različnih župnijah. Njihov samostan v Ljubljani je namreč nacionaliziran, cerkev pa izročena starokatoličanom.

Tudi jezuitski samostan v Ljubljani je doletela enaka usoda. Cerkev sv. Jožefa je spremenjena v filmski atelje. Vseh jezuitov duhovnikov je 10; superior je p. Janez Demšar.

Salezijanci žive na Rakovniku, na Kodeljevem ter po raznih župnijah. Salezijanskih duhovnikov je 25; inšpektor je Avguštin Jakob.

Misijonarja presv. Srca Jezusovega sta le dva: p. Jožef Musar in p. Stanislav Dobovšek. Oba delujeta v dušnem pastirstvu.

Lazaristov je samo 9; od teh je 6 duhovnikov.

Redovnice

Vseh redovnic je bilo leta 1958 na ozemlju ljubljanske škofije 756, in sicer: 6 karmeličank, 73 uršulink, 133 šolskih sester III. reda sv. Frančiška (mat. hiša v Mariboru), 32 šolskih sester III. reda sv. Frančiška (mat. hiša Eggenberg) (78 ubogih šolskih sester de Notre Dame (od tega 38 v Trnovem na Krasu), 35 usmiljenih sester sv. Križa, 20 sester križniškega reda, 9 hčera Marije Pomočnice, 1 sestra Družbe sv. Petra Klaverja, 289 Hčera krščanske ljubezni sv. Vincencija Pav., 70 Marijnih sester čudodelne svetinje, 10 sester sv. Vincencija Pav. (mat. hiša v Zagrebu).

Nekatere od teh redovnic še bivajo

v redovnih hišah, čeprav so po večini razlašene (karmeličanke v njihovi hiši na Selu v Ljubljani, uršulinke v škofiji Loki, Mekinjah in nekaj v Ljubljani, mariborske šolske sestre v Repnjah, uboge šolske sestre de Notre Dame na Strugi in v Trnovem, usmiljene sestre sv. Križa na Mali Loki pri Ihanu, pariške usmiljenke v Kamniku), druge pa so alj v svetnih poklicih ali živijo zasebno.

Zaključna slovesnost ob 300-letnici cerkve sv. Andreja na Planini

Znano božjepotno svetišče sv. Andreja v župniji šent Jošt je slavilo lani 300-letnico svojega obstoja. Za praznovanje svojega patrona 30. novembra in za zaključek zgodovinskega jubileja so se ga soseščani še posebej pripravili. Že meseca maja lani so poklicali akademskega slikarja Izidorja Moleta iz Brezovice, ki je po odobrenih načrtih poslikal 1. del stropa prostorne cerkve sv. Andreja s fresko-podobami. Središče slikarjeve kompozicije zavzema podoba Križanega. Okrog Njega je slikar napravil 6 svetniških podob. Nad Kristusom je podoba brezmadežnega Marijinega Srca in sv. Antona Padovanskega z Jezusom v naročju. Pod Križanim sv. nadangel Mihael z zmajem pod nogami in prizor iz spreobrnjenja sv. Pavla, ko pade s konja. V levj in desni kot je slikar postavil zavetnico kmečkih poslov, sv. Notburgo, in zavetnika mladine, sv. Alojzija. Slike na sveži omet naj bodo trajen spomin na praznovanje 300-letnice cerkve. So jako primeren kulturni spomenik, ki bo še poznim rodovom živo govoril o verj očetov v letu 1959.

V skrbi za ohranitev svojega najlepšega oltarja žalostne Matere božje, ki je lepo delo Facinijeve delavnice iz Polhovega Gradca iz leta 1717, so Planinci poklicali na Planino Zavod za varstvo kulturnih spomenikov, da ta oltar sprejme v varstvo kot kulturno znamenitost. Pozlačen je bil ta izredno skrbno izdelani baročni oltar leta 1888. Zato so prosili zastopnike Zavoda, da to baročno delo

restavrirajo in ohranijo bodočnosti. — Da bi tudi notranjščina pridobila na lepoti, so dali pozlati velikj lesbena sredi cerkve, solidno delo Dunajske tvrdke iz leta 1903.

Tako pripravljani so obhajali sklep 300-letnice v dnevih od 29. novembra do 1. decembra s tridnevnicjo, ki jo je vodil kapucin, g. p. Vilibald Novak iz škofje Loke. Največ romarjev se je zbralo na Planini v ponedeljek na god sv. Andreja. Pridigal je p. Vilibald, slovesno sv. mašo z leviti pred svetim Rešnjim Telesom pa je daroval g. župnik Kambič iz Lučin. Prezvzvišenj g. škof Vovk je v znak priznanja za požrtvovalno skrb pri cerkvi dovolil mašo pred Najsvetejšim, saj je danes malo podružnic, ki bi s toliko ljubeznijo skrbele za lepoto svoje cerkve. Praznik sv. Andreja je bil prava dušna obnova za soseščane in romarje, ki so številno pristopilj k sv. zakramentom.

Maša zadušnica za pok. kardinalom Stepincem. Vest o smrti junaškega zagrebškega škofa in kardinala Stepinca je žalostno odjeknila tudi med našimi primorskimi Slovenci. Žal, da so se dobili tudi taki ljudje, zlasti pa slovensko komunistično časopisje, ki so porabili to priliko in onečastili sveto ime velikega mučenika. A upamo, da bo na njihove klevete malokdo nasedel. Goriški Slovenci smo se v velikem številu zbrali ob osmini kardinalove smrti v goriški stolnici, kjer je sv. mašo zadušnico zanj daroval stolniški župnik msgr. Velci. Moški zbor SKPD iz Gorice je izvajal Perosinijev Requiem.

Umril je Ivan Brezavšček. V nedeljo 14. februarja je v svojem revnem stanovanju v Trstu umrl duhovnjak goriške nadškofije č. g. Ivan Brezavšček. Rodil se je leta 1878 v Levpi na Kanalskem in leta 1903 je pel v goriški nadškofiji prvo sv. mašo. Služboval je nekaj let kot dušni pastir po raznih župnijah, nato pa kot katehet na osnovni šoli. Po prvi svetovni vojni se je zatekel v Trst, kjer je tudi ostal da smrti. Služboval je več let v Istri, nato po drugi svetovni

vojni na Krasu, kjer je odločno nastopil proti novodobnim naukom komunizma in materializma. Leta 1947 se je izdelan in bolan umaknil v Trst. Začela se je doba pravega trpljenja, odpovedi, tihe pokore in dolge molitve. Postal je ubog, a nihče ne bo nikoli zvedel, koliko dobrega je med tem časom naredil s svojimi prispevki za vsako našo zadevo. Še malo dni pred smrtjo je dal svoj zadnji redni prispevek za novi Marijin dom v Rojanu. Nad težavami ni tožil in nikoli ga ni zapustil krščanski optimizem. Pogreb je bil v ponedeljek, 15. februarja, popoldne. Izredno lepe pogrebne svečanosti v cerkvi sv. Jakoba, se je udeležil tudi tržaški škof, nekateri kanoniki in nad 50 duhovnikov obeh narodnosti.

Mučeniška mati. V šturjah na Vipavskem so dne 15. februarja položili k večnemu počitku 72-letno gospo Emilijo Breclj — mučeniško mater in mater mučencev. Zlobna roka OF ji je leta 1944, 9. julija zvečer odpeljala moža Jožeta in tri otroke, Marico, Angelo in Martina. Ta je imel komaj 14 let. Po štirih dneh so jih ustrelili. En sin je tiste dni padel v vojni. Koliko je pretrpelo srce uboge matere. Dva sinova sta se zatekla v Italijo in eden, Bogomil, je leta 1950 pel v cerkvi sv. Ignacija v Gorici svojo prvo mašo. Mati pa ni smela na sinovo novo mašo. Le do bloka je smela priti in od daleč prejeti sinov novomašniški blagoslov. Na njen pogreb je prišel tudi sin Bogomil, ki župnikuje v Doberdolu in je nadvse goreč in delaven duhovnik. Pogreba se je udeležilo šest drugih duhovnikov in veliko število ljudstva. Naj ji bo Bog bogat plačnik.

Desetletnica bazoviškega odra. Na drugi prepustno nedeljo je Bazoviški oder uprizoril veseloigro v treh dejanjih „Mladi gospod šef“ in s tem odprl praznovanje desetletnice svojega obstoja. Deset let sicer ni mnogo, a koliko iger, kulturnih večerov in gostovanj je e priredil. Skoro vsako leto je

priredil po dve ali tri dramske predstave. S temi je šel večkrat gostovat po Tržaškem in Goriškem. Domači gospod župnik č. g. Živec, ki je duša vsega prosvetnega življenja v Bazovici, je ob tej desetletnici poudaril, kako je važno in nujno, da se ljudje oklenejo cerkve tudi iz narodne zavesti. Ko vse odpove — dom in šola — kot na Koroškem, ne odpove Cerkev.

Večer posvečen katoliškemu tisku. V Gorici smo v nedeljo, 21. februarja, lepo praznovali nedeljo katoliškega tiska. Tudi nabirka po cerkvah za katoliški tisk v eni prejšnjih nedelj, je le-tos kljub mrazu in bolezni, kj je mnoge pritisnila na posteljo, pokazala odlične uspehe, V dvorani Brezmadežne na Placuti pa se je zbralo v nedeljo, 21. februarja, zelo veliko občinstva. Pazljivo so poslušali izčrpno podan govor č. g. dr. Kazimirja Humarja, ki jim je prikazal zgodovino slovenskega katoliškega tiska od ustanovitve „Slovenskega Primorca“ do poznejšega „Katoliškega glasa“. Sledil je drugi del sporeda. Moški zbor iz Jazbin je pod vodstvom nadebudnega Zdravka Klanjščka, zapel nekaj lepih narodnih, nakar je sledil srečolov z bogatimi in pestrimi dobijki.

Pustne prireditve na Tržaškem in Goriškem. Slovenska kat. prosvetna društva so v pustnem času pripravila vrsto lepih in zabavnih prireditev. Marijina družba v Rojanu se je izkazala z dvema burkama „Začarana gostilna“ in „Zapravljeno letovišče“. Dela pri novem Marijinem domu lepo napredujejo in bodo kmalu dovršena. Marijina družba v Trstu v ulici Risorta je pa priredila lepo pravljjično veseloigro „Pokrita skleda“. Slovenski oder v Trstu pa se je na pustno nedeljo sijajno izkazal v avditoriju s trodejanko „Charlejeva tetka“. Tudi Goričanj so poskrbeli za prijetno zabavo na pustno nedeljo popoldne v Marijinem domu na Placuti. Bili so na sporedu razni šaljivi prizori, pesmi, vesele glasbene točke in kupleti.

ZAGRINJALO

SE

JE

PRETRGALO...

(Nadaljevanje)

„Ubogi Janez!“ je sočutno vzdihnila mati Korenka. „To se mu ne bo srečno razpletlo...“

„Saj smo ga zadostj svarili in opominjali... več pa ni bilo v naši moči,“ je zamišljeno dejal oče. „Kakor si je postlal, tako bo tudi ležal. Lahko bi si bil lepše uredil življenje in se poročil po krščansko,“ je poudaril zadnjo besedo. Bežno se je ozrl na Minko, a uvidevno umaknil od nje oči, ko je videl njeno zadrego.

„Pa naj bi bil pri nas naročil žegen, saj bi ga mu radi pripravili!“ je dobrohotno rekla mati. „Kaj se bo onegavil s tako ženo. Kdo ve, kakšen kolač bi mu smarila!“

Francka je hotela še nekaj povedati, a ji je ustavilo besedo rahlo trkanje na vrata. Vsi so se z radovednim pričakovanjem ozrlj proti durim.

„Le naprej!“ je prijazno zaklical neznanцу oče Koren.

‘Mi o volku, volk iz gozda!’ je vso družino prešinila ista misel, ko so se vrata odprla in je pred njimi stal Janez Strmljan. Oklevajoče je vstopil, čudno bled in prepaden v obraz.

„Dobro jutro!“ je pozdravil s prisi-

ljeno živahnostjo. „Pa, no, srečno veliko noč! Saj bi bil že sinoči prišel voščiti, a nisem utegnil...“

Vsi so mu veselo odzdravili in mu prav tako odvoščili srečne praznike.

„Prisedi, Janez!“ ga je prijazno povabila mati Korenka. „Pa prigrizni z nami velikonočni žegen! Saj ga doma verjetno nimaš.“

Takoj je vstala in mu narezala blagoslovljenih jedil iz košare.

Janeza je neprijetno dirnila njena pripomba o žegnu doma, a se je napravil, kakor da jo je preslišal.

„Prav lepa hvala, mati!“ se je naredil bolj vedrega. „Saj bi ne bilo treba... A odrekel ne bom, bilo bi neprijetno. Pri nas je svoje vrste velika noč... saj razumete... Tu ne poznajo naših navad.“

„Imajo pa svoje, kar je krščanskih,“ je resno pripomnil oče in hotel še nekaj reči, pa je že spregovorila Francka.

„Sinoči sem vas pa videla pri polnočnici, gospod Strmljan!“ je dejala z veselo živahnostjo. „Ali ni bilo lepó? Malo drugače ko prejšnja leta, a vseeno pristrčno, po svoje slovesno.“

„Da, uvedli so nov način vstajenja, kot sem videl. Tudi meni je všeč, čeprav je bolj resnobno in ne tako, kako bi dejal... šumno veselo kot prejšnja leta. Meni, odkrito povedano, pa je še bolj všeč; nekam podobno je svetemu večeru.“

„In koliko ljudi je pristopilo k svetemu obhajilu, ste videli?“

„Mi smo bili vsi pri obhajilu! In vi tudi, kajne?“ je v preprostem otroškem navdušenju vprašal Nejče kot nekaj samo po sebi umevnega.

Janez je hotel že kar pritrditi fantiču; a ko je videl, kako se je obesil nanj venec radovednih oči z opaznim občutkom zadrege, je rahlo zardel in uprl pogled v mizo.

Oče je od strani namignil Nejčetu. Naj molči. Vsi, razen Nejčeta, so razu-

meli, da Janez v svojih neurejenih odnosih z vestjo in božjimi postavami ne more k zakramentom. Med njim in njegovim iskrenim verskim življenjem visi težek zastor... Po tem pa, kar jim je prej povedala Francka in po njegovem obisku sinočnje polnočnice, so pa vendar zaslutili, da bi Janez tudi te reči rad kako uredil, razgrnil tisti zastor — in vsem se je močno zasmilil...

„Pripeljal bi še svojo ženo k nam, da bi pokusila naš žegen!“ je hotel speljati oče pogovor drugam, da bi pretrgal mučni molk, a je koj sprevidel, da je napak uredil. Brž je hotel popraviti, pa ga je že prestregel Janez.

„Žena še spi,“ je tiho dejal in skušal pri tem zatajiti skrito bolečino, čeprav pozornim očem okrog mize ni ušlo, da so mu lica močno pobleдела. „Pozno je šla spat nocoj... težko da bi vstala pred enajsto...“

Minka, ki je zjutraj pripravljala obed, je videla, kako se je pred Janezovo hišo ustavil avto in je izstopila iz njega Filomena v plesni obleki. Avto je potem odpeljal v sosedno ulico, kjer je mesarjeva hiša. Vendar ni hotela tega nikomur povedati. Od strani je pomilovalno pogledala Janeza in zase pomembno zmignila z glavo.

Nekaj časa je plaval nad družino tesnoben molk. Nihče ni vedel, kako naj ga primerno razveže...

Janez je čutil pri vseh neko skupno misel, ki se ga plaho dotika z dobrohotno željo... morda tudi z obsojanjem, a si je nihče ne upa sprožiti v besedo. Spoznal je, da je prišel zdaj pravi trenutek, ko lahko pove pravi namen svojega obiska, za katerega je vedel le še Peter, a prepustil Janezu, da to po svoji previdnosti opravi.

„Najbrže veste... ali vsaj domnevate, kako je z menoj,“ je nenadoma resno dvignil glavo in z odločnim in deloma vprašujočim pogledom objel precej iznenadeni venec oči, ki se je radovedno

sklenil z njegovimi. „Tako ne morem več naprej... živeti v stalnem sporu s svojo vestjo... Žena me noče razumeti.“

„Nejče, pojdi v kuhinjo in popazi na mleko, da ne vzkipi!“ je v skrbni previdnosti velela mati Nejčetu, še nezrelemu za tak razgovor. Fant je vdano ubogal, a se takoj spet vrnil.

„Saj sploh ni prižgano pod mlek,“ je začudeno povedal in se vprašujoče ozrl v mater.

„Pa prižgi, de se skuha za kavo!“ je ukazala. „Minka je gotovo pozabila... In počakaj, da zavre!“

„Bom...“ je takoj odhitel Nejče.

Janez je razumel materino previdnost in uvidevno obmolknil. Šele, ko je slišal, da so se kuhinjska vrata zaprla, je nadaljeval.

„Spovem se pred vami vsemi kakor pri spovedi... Po svoji nespameti... lahkomišljenosti sem zabredel na napačno pot, kar se mi zdaj otepa!... Povsem pravična mi je ta pokora! A če grem po tej poti dalje, me bo privedla v pogubo. Spoznati pa sem moral to šele, ko me je Bog pošteno udaril — in odprl oči!... Vsa moja nesreča je v tem, da sem se poročil s tujko, ki me noče... ali pa tudi ne more razumeti. Toda nekeje moram najti izhod iz strašne pasti, v katero sem se — priznam — po svoji nepremišljenosti ujel!“

Obmolknil je, kakor bi iskal nove in primerne misli za uvod v to, kar je še nameraval povedati.

Vsa družina je prenehala jesti in presenečeno gledala vanj, ker je zdaj z gotovostjo slutila, da se Janez pripravlja na neko veliko in usodno odločitev.

„Ne zameri, Janez, dobrohotni besedi,“ je mirno spregovorila mati Korenka, boječ se, da bi Janez zašel v kak prenagli in napačni korak. „Poroči se cerkveno, pa boš tudi vse drugo... s svojo vestjo in Bogom... lahko uredil!“

Janez se je bridko nasmehnil.

„Kako, če pa žena noče? Noče!...“

Kolikokrat sem jo nagovarjal, prosil, skušal ugoditi vsem njenim željam in muham, samó da bi jo pregovoril k temu. Vse zaman! Ne dobrota ne odločna zahteva nič ne izda. Samo da jo spomnim na to, že se mi roga in se norčuje. 'Če ti ni prav, pa se ločiva!' pravi. 'A mi boš pošteno štel, ker to pred oblastjo ni noben opravičljiv razlog za ločitev!...' Sicer je drugih in resnejših razlogov dovolj... a nisem pri volji, da bi se bogal z njo...'

S svetlimi očmi in zagrenelim izrazom je pogledal po vseh, le ob pogledu na Minko je zmedeno povsíl oči.

„Ne vem, kako bi rekel...“ je nekam neodločno spregovoril oče Koren. „Po mojem je nevedna v verskih rečeh... napačno vzgojena, po pogansko, bi dejal... Saj je tu več poganov ko kristjanov, čeprav so krščeni... Če bi jo kdo s pametno in lepo besedo poučil — —“ je hotel nadaljevati, pa se predomislil in prešel v rahel očitek. „Sicer pa, zakaj nisi prej premislil teh reči? Zdaj je prepozno... Če bi se bil poročil s slovenskim dekletom, bi vseh teh in takih težav ne imel.“

„In če si se že s tujko, bi se bil vsaj z verno in... dobro vzgojeno!“ je pridejala mati. „Ne pa s takole...“ Hotela je reči „avšo“, pa je besedo obzirno zamolčala.

„Vse to je res, podpišem z obema rokama,“ je iskreno priznal Strmljan in lice mu je preletela senca grenkega obžalovanja. Skušal pa je zatajiti bridko čustvo in z mirnim glasom nadaljeval. „To je bila moja usodna napaka, nesrečno [zgrešen korak... Mogel bi si s pametnejšim premislekom ustvariti mirno in srečno življenje...“ se mu je lahko vznemiril glas ob bežnem pogledu na Minko, „a sem bil lahkomisljen bedak — in to se mi zdaj pravično maščuje. Sam sem si kriv! Ker sem se v prezirljivem napuhu oddaljil od svojih rojakov, hlepeč po brezskrbnem in prostem

čutnem izživljanju, v katerega me je zmamil tuji svet... in ta mi ga je nudil v obilni meri. Znabiti bi ne bil zašel tako daleč, da se nisem včlanil in zahajal v tisti 'športni klub', ki mu je prvenstveno 'športno' udejstvovanje ples, zori, razbrzdani ples! In ta je najhitrejša pot do poplitvenja duha! Ali boš tam našel človeka, zmožnega za kako globljo misel? Življenjsko družico, ki naj bi ti bila podpornica, sonosilka težav in skrbi, ki jih prinaša življenje... in dobra vzgojiteljica otrok?... Le njena zunanost in igra ljubezni, ki pa še daleč nǐ ljubezen, me je premamila. Kaj pa se skriva za privlačno zunanostjo, nisem pomislil... Tako sem dobil za ženo žensko brez duše in srca... ki ji je menda ves smisel življenja v plesnem norrenju, pravi smisel zakona pa ji je povsem tuj in — — — Pa — kaj bi vam razlagal, saj jo dovolj poznate!“ je zlovoljno odmahnil z roko. „Ko sem to spoznal, je bilo že davno prepozno! Nenadoma se mi je z bolečim očitanjem oglasila vest in njen glas je postajal vedno silnejši... Pri lanski božični polnočnici me je zgrabilo s tako silo, da sem menil, ne bom vzdržal. Razjokal sem se ko otrok, a bi najraje zatulil in rjul v bolečini!... Potem je hitro zorel v meni načrt, rešiti se iz te pasti, neznosne ječe, v katero sem lahkomiiselno zašel.“

Za trenutek je obmolnil, si šel počasi z roko preko čela, potem pa nemirneje nadaljeval.

„Od takrat pa do simóci si nisem več upal v cerkev. Nekam nagonsko sem se ogibal vsega, kar mi je vznemirjalo bolečo rano, ki se je odprla tisti sveti večer... Nisem več mogel gledati srečnih ljudi, ki so s skrivnostnim žarom miru in sreče v očeh prihajali od obhajilne mize, svobodnjaki, prosti vezfi, ki so mene oklepale v železne okove!... Čutil sem, kako sem nekje daleč od njih, kako zija med nami nepremostljiv prepad... postalo me je groza, da sem moral po-

*Veličastno pritrkavajo za Veliko noč
zvonovi in ljudje trumoma hite v
cerkev k slovesnim opravilom za
praznik Gospodov*

begniti iz cerkve... Kljub temu me je neka nevidna sila vlekla tja, ki sem se ji na moč upiral... pa vendarle sem vedel, da me bo prej ali slej zvalila. Vlekla me je — v spovednico!... A kako najti pot do nje? Kar je bilo drugim tako lahko in preprosto, je bilo meni nemogoče! Vedel sem, da ni dovolj le kesanje, temveč tudi trdna odločnost, z neprave poti stopiti na pravo, spremeniti zgrešeno življenje. Treba je bilo torej najprej tu urediti, odpraviti ovire...“

Nekoliko je pomislil, kot da lovi nit

svoje misli, ki jo hoče razpresti. Ždelo se je, da jo je ujel, ker je z jasnimi očmi in lahkim nasmeškom pogledal po tihem omizju, kj mu je sledilo z rastočo napetostjo. A vedri nasmešek mu je hitro zbledel v trpko resnost.

„Želel sem, naj bi me žena razumela. Bog ve, kaj vse sem storil, da bi to zadevo za oba najbolje uredil. Nisem uspel... Prosim vas, ne obsojajte me za odločitev, do katere sem se po razmišljanju vseh možnosti, slednjič prikopal. Gre za velike reči, vsaj za moj notranji mir tako važne, da ne morem več nebržno mimo njih... Če sem koga kdaj žalil med vami ali mu otežil srce... pršim za odpuščanje, kot se prosi med kristjani! Vem, da tiste življenjske sreče, ki bi jo mogel doživeti — in živeti — če bi bil nekoč drugače ravnal, ni zame več na svetu...“ je otožno potišil glas in se ozrl na Minko, a takoj odpovedujoče se spremenil zvok glasu v prejšnjo odločnost, čeprav je bilo čutiti v njem še vedno lahko podhrtevanje. „A gre zdaj za višj reči. Postati moram, kar bi že davno in vedno moral biti. Odstranil bom zaveso med svojo temno preteklostjo in novim, Bog daj, svetlejším življenjem!“

Odločno je vstal in sproščeno veselo pogledal po Korenovih.

„Bog vam povrni za velikonočni žegen, prijatelji! Nikoli ne pozabim vaše ljubeznivosti in drugih dobrohotnih uslug, ki ste mi jih kdaj storili. Naposled vam povem, čemu sem prišel tako zgodaj: ne samo voščiti za praznike, temveč da sem se vam izpovedal, opravičil svoj korak, s katerim se zdaj — poslavljam.“

Vsi, razen Petra, so osuplo ostrmeli.

„Za božjo voljo, pa vendar ne... Kaj pa nameravaš?“ je iznenadeno vprašal oče Koren.

Vseh oči so se v napetem pričakovanju strnile z Janezovimi.

„V Kanado grem.“

„Kdaj?... Pa menda ne že danes?“ je materi kar sapo zaprlo.

„Zdajle. Čas me že priganja,“ je pogledal na zapestno uro.

V sobi je zavladala topa tišina.

Janez se je vprašujoče ozrl v Petra.

„Ah, oprostite, gospod Strmljan!“ se je hipoma spomnil fant in nemirno segel v žep. „Tu je prtljažni listek. Kovčki so že vsi na letališču.“

„Prav lepa hvala, Peter!... Ne zamerite, oče,“ se je proseče obrnil h Korenu, „da sem vam tako rekoč za hrbtom poprosil Petra za to pomoč. Želel sem neovirano, na tihem oditi. Ko se Filomena zbudi, bom že daleč preko meje. Ne morem drugače. Nočem se prerekati z njo, ker... bi bilo itak brez smisla. Vse, kar je še treba, bom uredil z odvetnikom — po konzularnem uradu. Potem pa — če hoče... in najbrž bo hotela... naj se poroči s tistim onkraj ceste!“ je zagrenjeno dejal in odločno iztegnil desnico v slovo. „Zbogom, oče Koren — pa brez zamere! Saj vam bom kaj pisal... in tudi vi mi pišite!“

„Moj Bog, pa vendar — —“ je hotela ugovarjati mati, a ji je drhteča beseda zastala v grlu; na oči so ji navrele svetle solze. Nemo in le „Zbogom!“, „Srečno pot!“ so mu drug za drugim segali v roko. Minkino je Janez za hip poddržal in v očeh mu je zablestela solza. Dekletu sta zacveteli rdeči roži na blelih licih, a reči ni mogla drugega ko „Bog te spremljaj, Janez!“ Morala si je s predpasnikom otreti oči.

S silo volje se je obrnil od nje in odločno stopil proti durim. Še preden pa je pritisnil na kljuko, je za trenutek postal, ko da ga zadržuje neznana sila. Vidno mu je še nekaj ležalo na srcu, česar bi se rad razbremenil.

„Še to v pojasnilo, da bomo v vsem na jasnem,“ se je obrnil k družini. „Hiše ne bom prodal. Naj ostane Filomeni, če

Miza z velikonočnim blagoslovom je pripravljena (risal Franci Holosar)

ostane sama... kar pa najbrž ne bo. Če se poroči, darujem hišo Minki! Srečno!“
S strmečim presenečenjem so gledali Korenovi za njim in komaj opazili, kdaj

so se tiho, a odločno zaprla vrata za odhajajočim.

„Glejte, kaj mi je dal sosed!“ je z veselim vzklikom planil v sobo Nejc. „Tole mi je stisnil v roko. Ali smem vzeti?“ je plaho pogledal očeta in mater. „Stotak!“

Nihče se ni zmenil zanj, in ker ni bilo odgovora, je fante tiho spravil banekovec v žep in jadrno odhitel v kuhinjo.

Mimo okna je bežno zaplavala senca

visoko vzravnane postave odhajajočega sosedu.

Tisti hip se je pretrgala siva zavesa oblakov na nebu in jutranje sonce je z blestečim sijajem preplavilo hiše in ulice ter pozlatilo veličastje velike nedelje.

Oči vseh pri velikonočnem obedu so se v nemi osuplosti strnile v eno skupno misel: Temno zagrinjalo v Strmljanovi duši se je preklalo v svetlobo božjega otroka — od vrha do tal...

JOŽE VOMBERGAR

CELIBAT IN JAVNO MNENJE

Eden od ugovorov, ki jih včasih slišimo, je tudi ta, da je celibat nekaj naravnega, ker zmanjšuje rodovitnost naroda.

Na to je treba odgovoriti le tole:

Res je, da celibat pomeni žrtev, žrtev, ki se gotovo spleča. Kljub celibatu je število otrok pri vernem katoliškem prebivalstvu ob enakih plemenskih, gospodarskih in kulturnih pogojih večje kot pri nekatoliškem. Neprimerno več otroškega prirastka brez dvoma prepreči pomanjkanje strahu božjega in uživanjaželjnost, kakor pa neporočenost duhovnikov.

Poleg tega je zanimivo, da večina duhovskih poklicev izvira iz številnih družin, tako v Nemčiji, Franciji, pri nas in drugod. Prav s tem, da te častivredne družine žrtvujejo božji službi enega svojega člana, sebe v dobrem tako potrdijo, da se ostali člani ne branijo naravnega prirastka otrok.

Tudi mnenje, da celibat ovira zvezo duhovnika z ljudstvom, je napačno. Res je ravno nasprotno: Prav celibat je glavni razlog za zvezo katoliških duhovnikov z ljudstvom. Ker ta stan zaradi celibata nima nikakega prirastka, jemlje svoje moči vedno znova iz ljudstva in je tako globoko v njem vkoreninjen. Ljud-

stvo samo čuti, da je najboljšje, če duhovnik ni poročen. Otroci čutijo, da katoliški duhovnik pripada vsem, ker nima lastnih otrok. Zato se tudi njemu zapajajo tako kakor nikomur drugemu. Odrasli pa, ki imajo globlje spoznanje dobro vedo, da se je duhovnik zato odrekel družini, da bi vsem postal vse, da bi vse pridobil in rešil za Kristusa.

Zgodovinska resnica je: s propadom celibata se začne propad katoliške Cerkve same. Zato bo proti celibatu ugovarjal in zabavljajal le oni, ki mu je svetost in razvoj Cerkve le trn v peti, nikdar pa ne dober katoličan.

kaj je novega v argentini?

P. dr. Prešeren, S. J. — delegat ljubljanskega škofa za slovensko semenišče v Argentini.

Namesto umrlega ljubljanskega škofa prevz. dr. Gregorija Rožmana je bil od sv. stolice imenovan za cerkvenega predstojnika Slovenskega semenišča v Argentini kot delegat ljubljanskega škofa prečastiti gospod dr. Anton Prešeren, S. J., generalni asistent jezuitskega reda za slovanske province. P. dr. Prešeren ima škofovske pravice nad semeniščem in ga zastopa pri sv. stolici.

Delegat ljubljanskega škofa msgr. Antona Vovka za Slovensko semenišče v Adroqueju p. dr. Anton Prešeren S. J. se je rodil 8. junija 1883 v Begunjah na Gorenjskem. Po maturi leta 1902 je prišel v Rim in postal gojenec Germanika. Na papeški univerzi Gregoriani je študiral filozofijo in teologijo od leta 1902—1909. V duhovnika je bil posvečen leta 1908 dne 28. oktobra ter je leta 1958 slavil zlatomašniški jubilej. Novo mašo je imel na praznik Vseh svetnikov. Po posvetitvi v duhovnika je do julija 1909 ostal še v Rimu ter z doktoratom končal teološke študije. Po vrnitvi v domovino je deloval v dušnem pastirstvu kot kaplan v Borovnici, toda že po treh letih je vstopil v jezuitski red. Po treh letih od vstopa v ta red je s 30 leti postal profesor na teološki fakulteti v Innsbrucku (1913). Zaradi njegovih velikih vzgojnih sposobnosti so ga jezuitski predstojniki leta 1919 imenovali za rektorja nadškofijskega semenišča v Sarajevu. Po treh letih je zapustil Sarajevo in leta 1922 prišel v Zagreb kot provincial jugoslovanske vice-province jezuitskega reda, leta 1931 je pa bil imenovan za asistenta jezuitskega reda za slovanske province v Rimu.

Kip Marije, kraljice sveta v novi slovenski cerkvi v Lanusu, delo slovenskega umetnika Franceta Ahčina

Ta visokj in važni položaj v jezuitskem redu zavzema še danes ter ima na skrbi življenje in delo jezuitov v vseh slovanskih državah. Po letu 1945 je to delo postalo zelo težko zaradi komunističnih režimov v slovanskih državah.

Poleg tega nekako svojega uradnega dela je pa velika njegova delavnost v Rimu za vse, ki so bili iz Slovenije in Hrvatske potrebni pomoči. To so po letu 1945 zlasti občutili slovenski in hrvatski begunci. Zlasti za slovenske je storil, kar je mogel in je odločilno pomagal pri delu Socialnega odbora v Rimu. Od vseh početkov je s svojimi zvezami v Vatikanu stal ob strani novo ustanovljeni slovenski bogoslovni fakulteti v Italiji ter je zatem skrbno spremljal njeno usodo tudi v Argentini.

Slovesnostj v Slovenski vasi

V cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi v Lanusu je bila v nedeljo, dne 6. marca, znova lepa slovesnost. Krajevni škof dr. Aleksander Schell je namreč posvetil glavni oltar v novi cerkvi ter podelil zakrament sv. birme. Birma je bila ob treh popoldne ter je bilo pri njej okoli 80 otrok, od katerih je bilo nad polovico slovenskih, ostali pa so bili argentinci, ki spadajo pod vikarijo Marije Kraljice.

Po posvetitvi glavnega oltarja je imel mons. Schell pontifikalno sv. mašo, med katero je lepo pel Slovenski cerkveni pevski zbor iz Lanusa pod vodstvom Mirka Špacapana.

Slovesnosti so se udeležili tudi mnogi rojaki iz drugih krajev Vel. Buenos Ajresa.

Ob žalostni dvajsetletnici

8. marca t. l. je poteklo dvajset let, odkar je v visokih snežnih Andih umrl prvi slovenski dušni pastir v Argentini č. g. Jože Kastelic.

Hotel je dospeti na Aconcaguo, kraljico ameriških gora, da bi s te višine občudoval lepoto božjega stvarstva, a Bog, kateremu je zvesto služil, ga je ob silnih viharjih poklical pred svoj prestol.

Pokojni g. Jože Kastelic je prišel v Argentino med naše izseljence za Veliko noč leta 1933. Z velikim prizadevanjem je zbral okrob sebe lepo število naših ljudi. Zanje je imel službo božjo na Paternalu v mali cerkvi sv. Neže.

Kar kmalu je postregel rojakom s tiskano besedo, ki je izšla najprej kot priloga „Prosvete“, pozneje pa samostojno pod naslovom „Duhovno življenje“. Z „Duhovnim življenjem“, ki izhaja še danes, je hotel povezati vse slovenske izseljence po širnem svetu. V vsaki številki, ki jo je izdal, se razodeva njegova velika apostolska gorečnost.

Poln načrtov in božje ljubezni je omahnil sredi gora. Pokopan je v Puente del Inca. Na spomeniku, ki so mu ga 8. februarja 1941 postavili ro-

jaki je zapisano v španskem jeziku:

Tukaj počiva oče Jože Kastelic, star 42 let. Sin slovenskih gora, kaplan jugoslovanske kolonije. Hotel je zasaditi križ na Aconcagui, toda telo mu je pri tem odreklo, duša njegova pa, vnetja za vse vzvišeno se je dvignila čez vse višave 8. marca 1940.

V našem materinskem jeziku pa stoji:

V miru počivaj slovenske zemlje sin, vneti ljubitelj visokih plánin. Narodu bil si vodnik do večnih višin. Hvaležni rojaki.

Župnik Matija Lamovšek — 60-letnik

Dne 11. marca je med nami v Argentini tiho in skoro neopazno slavil 60-letnico svojega življenja č. g. župnik Matija Lamovšek.

Jubilant je Dolenjec iz št. Ruperta doma. Po ljudski šoli je obiskoval škofijsko klasično gimnazijo v št. Vidu nad Ljubljano. Po maturi je vstopil v ljubljansko bogoslovje ter je bil v duhovnika posvečen 29. junija 1925. Po novi maši je dobil prvo kaplansko službo v Selcah nad škofjo Loko, zatem je pa bil vse do odhoda v begunstvo leta 1945 kaplan v Devici Mariji v Polju. Begunska leta je preživel na Koroškem. Najprej je bil v taborišču v št. Vidu ob Glini, zatem pa v špitalu. V obeh taboriščih je imel na skrbi dušnopastirstvo za naše begunce. Leta 1949 je prišel v Argentino. Tu je bilo njegovo prvo dušnopastirsko mesto v Bragadu, za tem v Quilmesu, sedaj pa že več let deluje v velikem zavodu presv. Srea v Castelarju.

Kljub veliki zaposlenosti, ki jo ima v zavodu, vedno rad pomaga v slovenskem dušnem pastirstvu. Z veliko vestnostjo poučuje slovenske otroke v Moronu in v Ramos Mejii. Deluje v raznih verskih organizacijah, je član konzorcija „Duhovnega življenja“.

Vsem duhovnikom in ostalim rojakom daje lep zgled skrbnega in nesebičnega slovenskega duhovnika. Na mnoga leta!

BEN HUR

„Moj Bog!“ je vzkliknil generalni major Lew Wallace, „kaj sem res jaz sprožil vse to?“ A 1899. leta, 19 let po prvi izdaji Ben Hur-ja, ko je število vseh izvodov doseglo 400.000, ta njegov vzklik še daleč ni imel tolikšne veljave kakor danes. Knjiga Ben Hur je za svetim pismom najbolj brana (samo v ZDA 2 milijona izvodov). Na odru so jo predvajali 21 let skupaj, videlo jo je 20 milijonov gledalcev in je dala 10 milijonov dolarjev. Prvič je bila filmana 1926 (stroški: 4 milijone dolarjev), 1936 je bilo 10 milijonov dobička.

Lansko leto, po petih letih pripravljanja, več kakor polletnem snemanju v Italiji in devetmesečnem izboljševanju v Hollywoodu, so začeli vrteti novo predelavo. Gre za tretji najdaljši film (pred njim „Odšlo z vetrom“, in „Deset zapovedi“), a za najdražjega: 15 milijonov dolarjev. Nastopa 400 oseb, 10.000 skupnih vlog, vsebuja 100.000 različnih oblek in vsaj 300 različnih prizorov, ki jih je bilo treba posebej pripraviti. Samo konjsko dirkališče, ki so ga postavili v rimskem Cinecittá, je stalo 1 milijon dolarjev, so ga delali eno leto, porabili 40.000 ton peska in zavzema 18 ha. Dirka v filmu traja le 9 minut (od 3h 37 minut brez 15 minutnega presledka) pa so jo snemali 3 mesece in je stala še drug milijon: samo filma so porabili 1,250.000 čevljev po 1 dolar čevljev.

Gre v resnici za doslej največje in najboljše hollywoodsko delo izmed njegovih znanih „superprodukcij“.

Zgodbo poznamo, saj jo film kaže še precej verno po knjigi. Knez Juda Ben-Hur se sreča z mladostnim prijateljem Messalom, poveljnikom rimske posadke v Jeruzalemu. Ta zahteva od njega, da mu poroča o judovskih narodnjakih. Ben Hur se upre, Messala ga obsodi na gotovo smrt na galerah in zapre njegovo mater in sestro v smrdljivo kolibo. Ben Hurja osvobodijo, ga peljejo v Rim in neki rimski mornariški poveljnik, čigar življenje je rešil, ga posinovi. Kmalu se vrne v Palestino, zve, da sta mati in sestra mrtvi, in se zoperstavi Messalu na dirkah, kjer ga premaga. Pa Messala se maščuje: v zadnjih zdihljajih pove Ben Hurju, da njegova mati in sestra še živita, a sta gobavi. Poln sovraštva jame Ben Hur pripravljati upor proti Rimu, a v sprejodu na Kalvarijo, s katerim se sreča, postane kristjan. Film konča s Kristusovo smrtjo in duhovnim rojstvom našega junaka.

Nato pa se gledalec spravi nad napake. Teh seveda ni malo.

Ben Hur je v filmu malo prerasel skavt, ki se nikdar ne ukvarja s težkimi in npravnimi vprašanji, ki mučijo Ben Hurja v knjigi. Zgodba večkrat popusti na napetosti in jasnosti — včasih, ker je prekratka, drugič, ker je predolga. Prav v osrednjem delu so v zadnji predelavi spustili najbolj napete trenutke.

Čemur se po filmih, ki so doslej iz Hollywooda, čudimo, je to, da je vse, kar je verskega, obravnavano nepričakovano zadržano in z okusom. Tako na

primer Kristusovega obraza nikoli ne vidimo. Govor na gori, sodba, pot na Kalvarijo, križanje, vse to je snemano naravno, kot del zgodbe in del vsega tedanjega političnega dogajanja, brez nepotrebnih okraskov, slovesne počasnosti in podobnega.

Tudi besedilo samo ni slabo, ima celo včasih dobro retoriko in skrito pozicijo. Igralci v glavnem dobro podajajo svoje vloge, z uradno trdnostjo sicer, a ne brez ozira na filmu primerno veličastnost. Prav zato so najboljši v velikih prizorih, kot je na primer konjska dirka, ki je mogoče sploh ena izmed najboljših filmskih slednjic, kar so jih doslej sneli. Pravijo, da je že sama zase

vredna vstopnine — ki bo kaj mastna. Če bo res dve leti film predvajan samo v izbranih dvoranah z deset tedenskimi predstavami, potem bo nedvomno prav kmalu dosegel in še presegel v dobičku film „Deset zapovedi“, ki je dozdaj prinesel čez 50 milijonov dolarjev.

Seveda ga potem mi še ne bomo tako kmalu videli. Ali pa, če smo pripravljene globlje seči v žep. Pa se splača? Pravijo, da, in številne nagrade, ki jih je film prejel, menda to potrjujejo. Na vsak način je Ben Hur nekaj drugega kakor toliko „svetopisemskih“ filmov, zato, ker je že knjiga sama čista domišljija. Če jo film še stopnjuje, kaj zato! J. R.

Napoleon o Kristusu

„Dobro poznam ljudi in rečem vam — Kristus ni bil človek. Površni misleci vidijo v njem človeka, ki je podoben ustanoviteljem velikih cesarstev in bogovom drugih verstev.

Ali te sličnosti ni. Med krščanstvom in katerim koli drugim verstvom je razlika neskončna. Kristusa ni mogoče primerjati nobenemu človeku na tem svetu. . . Njegovo rojstvo, življenje, globokost njegovih nauk, blagovest, njegovo učenje in kraljestvo in zmagoslavni pohod skozi vse čase, vse zemlje: Vse to je zame čudež in nerazrešljiva skrivnost. Nič človeškega ne vidim v tem. Njegovo razodetje je razodetje duha, ki ni bil človeški. S kakšno oblastjo uči on ljudi moliti!

Ljudje mnogo govore o osvojitvah Cezarja ali Aleksandra Velikega, o navdušenju, ki sta ga znala razvneti v svojih srcih vojakov. Toda, ali si morete predstavljati vojsko, ki bi bila čisto vdana mrtvem, v grob položenemu človeku

in ki vedno zmaguje? Moje armade so me celo v življenju zapustile, kakor je kartežanska vojska pustila na cedilu Hanibala. Tako je z našo oblastjo in močjo. Ena sama izgubljena bitka nas uniči in nesreča razprši vse naše prijatelje.

Kako drugačna je moč krščanskega Boga, kako se njegova vera vedno čudovito širi, kako njegova Cerkev vedno vlada! Narodi minevajo, prestoli se rušijo, a Cerkev ostane vedno!

Kristus se ne meni za čas in s tem je izpričal, da je sin Večnega. Vsi njegovi nauki nam pričajo o večnosti. In povedal nam je tudi edini razlog zakaj moramo verovati: „Jaz sem sin živega Boga!“ Kakšen prepad se zaradi teh besed odpira med njim in vsemi drugimi začetniki ver! Kakšna predrznost, hudo-bija in svetoskrunstvo bi bile te besede, če ne bi bile resnične!

Poglejte bližajočo se usodo njega, ki so ga imenovali veliki Napoleon! Kako neizmerno je brezno, ki loči mojo globoko revščino in večno kraljestvo Kristusovo, ki se širi, oznanja in slavi po vsej zemlji! Ali se to pravi umreti? To se pravi živeti? Kristusova smrt je smrt Boga.“

OKROGLA HIŠA

Roman iz družinskega življenja. Itali-
jansko spisala Adriana Henriquet Stali.
Iz španščine prevedel Štefan Tonkli.

X.

V naši hiši se je rodil otrok. Pre-
tekli teden ga še ni bilo tu in zdaj se
sliši, kako njegov glas seka zrak; v
gornjem nadstropju je čuti hitre kora-
ke in dolgi beli povoji plapolajo v vetru
na dvoriščnih oknih. Z veselim obrazom
se je približala gospa Ana in je rekla
Jurčku:

„Ali hočeš priti gledat našega otro-
čička?“

Jurček je šel po stopnicah navzgor,
zadrževal dih, in stopal po prstih.

Videl je novorojenčka.

„Kako se je rodil?“

„Moj mož je šel v gozd pinijski, v
črni les in tam ga je našel majčkenega,
majčkenega pod neko pinijsko.“

Jurček pravi, da je novi otrok
majhna stvarca, glava pa je debela kot
storž od pinijske. Potem se ga nenadoma
polasti želja, da bi zvedel o samem
sebi in me vpraša:

„Pa jaz, kako sem prišel na svet?“

Iz jasnih oči mu odseva kot iz kapelj
rose na listih hrastova rjavina, vse
teko pričakuje njegove resnice znejne-
ga srca in ponovi:

„In jaz, kako sem se rodil?“

Rada bi si izmislila najlepšo prav-

ljico za njegovo žejo, ki je čista in
trepetajoča kot njegove jasne oči, v
katerih ždi duša. Mislim na zgodbe o
gorah, ki bleščijo od velikanskih lede-
nikov kakor od sanjskih gradov, mislim
na zgodbe, o cveticah, ki odpirajo svoje
čaše proti nebu na dišečih alpskih paš-
nikih, mislim na zgodbe o morju, kjer
se nemo gibljejo alge v zeleni vodi med
srebrnim svetlikanjem trepetajočega in
tihega stvarstva, iščem -največjih in
najbolj čudovitih stvari, iščem poldne-
vov polnih sonca, prekipevajočih od živ-
ljenja in barv, iščem noči z globokim
nebov okrašenim z zvezdami, želela bi,
da bi mojega sina rodila neka ne-
skončna in skrivnostna lepota.

Oči mojega otroka so uprte v moje
in težko in zaupno pričakujejo resnico
iz mojih ust.

Tedaj mu počasi, počasi povem naj-
lepšo zgodbo, najbolj resnično zgodbo.

„Jaz sem te rodila... jaz, po malo in
po malo, v svojem srcu. Otrok dvigne
obraz, na katerem se izraža novo za-
čudenje, oči se mu povečajo in utrip-
nejo, sočna in koralna usta se napol-
odpro.

„O,“ vzklikne in plašen in negotov
nasmeh preleti obraz. Potem vpraša:

„Res?“

„Da, otrok moj, kakor imajo rastline
v svojih temnih vejah skrito življenje
cvetov in nekega dne popek požene iz
lubja in se odpre čaša v prelestno be-
lino in lepoto.“

„Tako?“

„Da, tako, in zato si ti moj sin in
ne more biti nihče drugi in jaz te lju-
bim bolj kot katerega koli otroka, zato
ker sem samo tebe jaz rodila. V mojem
srcu, kjer sem te imela toliko časa, je
ostala sled za teboj, ostala je podoba
tvojega obraza in oblika tvojih rok in
ko te pobožam, se mi zdi, da si spet
ves v mojem srcu in zavzemaš spet

tvoj prostor v meni in ga napolniš z veseljem. Kako bi mogel drugi, ki nima tvojega obraza, stopiti v moje srce, kjer je ostala tvoja podoba?"

Zdaj je smehljaj na otrokovem obrazu gotov. Vse to je gotovo resnično, ker je tako jasno, da on lahko razume.

„In sem bil dolgo časa v tvojem srcu?“ me še vpraša.

„Dolgo, tako nekako eno leto. Lepo je bilo nositi te v srcu in čutiti, kako po malem rasteš, in čutiti, kako se giblješ in živiš, in moje srce te je neizmerno ljubilo in moje roke, ki te niso mogle še pobožati, so ti šivale srajčko in kapico in jo gladile v mislih nate.“

„Zakaj je tako?“

„Tako je, ker je tako hotel Bog. Ti veš, da so vse stvari take, kot to hoče Bog.“

Otrok utihne. Potem se loti igrač. Morda je pozabil na lepo zgodbo. Toda zvečer, ko ga spravljem spat, se nenadoma nasmehne v neki svoji lepi misli in reče:

„Potemtakem, mama, je bilo tvoje srce moja hiša, ko sem bil jaz v njem in ti si bila moj vrt.“

Čutila sem, da je moje bitje plavalo v čistem veselju in vzcvetelo kot vrt ob ljubkosti teh besed. Potem sem v temi molila, dočim je otrok spal svoj mirni sen, molila sem vneto ob toploti blagodejnih solz.

„Gospod! Daj, da bom jaz njegov vrt. Da bi znala napraviti, da vzcvete v mojem duhu misel lepote, ki daje veselje, da bi znala najti za ta vrt najčistejše nebo in najkristalnejši zrak, da bi znala zadržati luč, ki ožarja resnico, Da bi se mogel ta moj otrok vedno znova vrniti k meni in najti svoj vrt, da bi bil ves resničen, lep, preprost in čist kot so stvari, ki jih ljubiš Ti, moj Bog.“

Jurčku ne ugaja mineštra, ta okusna genoveška mineštra z zelenjavo in sočivjem, odišavljena z albahaco, gosta, redilna, mikavna, ki razširi nosnice vsakomur, ki vstopi v hišo, ki privabi smehljaj vsakemu pravemu Genovežanu že ob sami misli.

Sandro pravi: to je njegova muha, če mu je vseč mineštra brez omake in če so mu vseč testenine z omako, bi mu morala ogajati tudi mineštra z omako. Zdi se mi, da slišim samega Aristotela. V matematiki bi se vse čudovito ujemale, v Jurčkovem želodcu se pa ne. Jurčkov želodec sprejme navdušeno požgano zelenjavno juho, testenine s pesto, ne pa genoveške mineštre — in nihče ne ve zakaj, ne vidi notri, ne ve, kakšen odpor se dvigne in kakšne razloge navaja Jurčkov želodec; dejstvo je, da mineštre ne mara in potem boli otroka glava.

Tudi Milena pravi, da so le muhe.

„Ah, otroci,“ pravi, „ti jih ne poznaš, so tako prebrisani, da si povzročijo bruhanje in glavobol, kadar se oprimejo kake misli.“

Milena pozna otroke, ne vem kako, a ker je pametna v drugih stvareh, bo tudi v zadevah, ki se tičejo otrok.

„Ko smo bili mi majhni in nismo hoteli jesti, nam je oče pri vsakem obedu postregel z isto jedjo, mrzlo, grenko, plesnivo, dokler nas ni lakota prisilila, da smo jed pospravili.“

Če se ne oziramo na to, da so šli tisti otroci, ko so dorasli, vsak po svoji poti, da so se raztepli po svetu in je onj oče umrl sam kot pes (Milena je prišla k pogrebu pozno, vendar je bila navzoča, naj bo rečeno resnici na ljubo) — je bil oni oče gotovo odličen vzgojitelj. Zato, če je Jurček v letih, da lahko je mineštro, ni treba, da jaz pripominjam, da stane malo vzeti zajemalko

zelenjave in jo zabeliti posebej z maslom preden vržem pesto v lonec, kot sem delala doslej. Čemu popuščati?

Jurček danes mora jesti mineštro. Oče je strog. Gleda ga s stisnjenimi obrvmi. Jurčku padejo solze na krožnik in se ne more odločiti, da bi zajel z žlico. Pa oče ne popusti.

„To so le tvoje muhe, moraš jesti.“

Spomnim se, da ko sem bila trmo-glava deklica in kake stvari nisem marala, sem jo vrgla skozi okno in potem mirno sprejela posledice, ki so bile šiba in ukori, in te juhé bi gotovo ne jedla. Pa tega ne smem reči. Pač pa pravim:

„Očka ima prav, mislim, da ti ne ugaja, pa ko se privadiš, ti bo všeč. Pa kako se boš privadil, če nočeš jesti? Vidiš, isto je z novimi čevlji, ki so trdi; so trdi, ker so novi in me tiščijo, če jih nikoli ne obujem, bodo vedno novi in trdi; če pa si jih obujem, se zmehčajo in me ne bodo več tiščali. Pojej juho, Jurček!“

Jurček ni muhast otrok in je s te-žavo, upira se mu, pa le požira.

Mislim, da bi morala iti popoldne, k sestram sv. Vincencija pripravljat dobrodelno loterijo, pa bom morala najbrže poslati Marijo, da me opraviči, ker ne bom mogla pustiti otroka samega z bruhajočim želodcem in glavobolom. Vendar si rečem, da ima oče pri mizi spričo otroka vedno prav.

Ko pride Milena na kavo, odobrava na celi črti in vzpodbuja Sandra, naj ne odneha. Tedaj se pojavi v mojih možganih zloben hudobec in vdahne satansko misel.

„Milena, jutri je neki naš družinski praznik, ali prideš kosit z nami?“

„Kakšen praznik?“

„Nočem povedati.“

Sandro me gleda presenečen z vprašujočim obrazom.

„Glej ga, zakasnel kot vedno, nobenega datuma si ne zapomni.“

Sandro je ponižan zaradi pozabljuvosti, da se nikoli ne spominja datumov in v strahu, da ni bil kakor navadno obziren do mene, ki zelo cenim družinske obletnice, vpraša:

„Ali naj ti prinesem kako darilo?“

„Ne, dragi, ne.“

Dejstvo je, da ni jutri nikakega praznika. Samo rada bi videla, kako se bosta vedla vpričo Jurčka: Sandro ob jeterni testenici, kj je nikakor ne more jesti in Milena ob vanilijini smetani, ki ji povzroča neznosno omotico.

XII.

Oba sta se vedla kot modra diplomata, gledaje skrivaj na Jurčka in prebadaje mene z uničujočimi pogledi. Sandro je rekel:

„Kako hočeš, naj po narezku in po tako krasnih in mastnih testeninah jem še to jetrno testenico? Pokusim jo, ker mi je všeč... kako je dobra! Zelo dobro, ženica, v resnici izborno!“

In ni šel preko pokašanja.

Milena je rekla: „Kako velika lju-

beznivost, da si mi pripravila smetano z vanilijo! Zelo sem ti hvaležna, le žal, da sem že pozna in imam neki nujen sestanek. Mi oprostita kajne, če se poslovim s tako naglico?"

„Gotovo, med nami ni potreba posebnih ceremonij.“

Tako je odšla, ker ne more prenesti niti duha po vaniliji. Jurček ni seveda ničesar opazil. Včeraj popoldne je bruhal, pri večerji ni jedel nič, davi zavžil malenkost in pri kosilu je imel krasen tek. Poleg tega mu je smetana silno všeč in tako je bil zanj zares velik razznik.

Pri kavi me je gledal Sandro s povešeno glavo od spodaj navzgor s pogledom, ki je pomenil: Lepo si mi zagodla, potepinka! Ali ne zaslužiš dveh okrog ušes?

Jaz sem ga pa gledala na način, ki mi pravi on diplomatičen — obljubila pa sem mu za nedeljo mošnjičke. Sklenjeno je seveda, da bom zanaprej belila Jurčkovo zelenjadno juho samo z maslom, dokler se njegov želodec ne prilagodi mineštri z omako. Treba je pač misliti, da ima naša prebava posebne možnosti in nemožnosti, ki se morejo spremeniti, pa tudi ne.

„Kako si moreš sicer razložiti, da ti kljub svoji modrosti in moški odločnosti ne moreš prebaviti jetrne testenice in da Milena kljub svoji železni vzgoji ne prenese vanilije?"

XIII.

V omnibusu sem slišala med dvema gospema pogovor, ki me je vznemiril.

„Zelo je ljubosumen, neverjetno je ljubosumen na drugega, moram ju držati kolikor mogoče daleč narazen, kajti Lino trpi, če le vidi, da zamejavam plenice otroku.“

„Da, da, tako je, razumem. Veš, da sem morala neprestano paziti, ker je hotel umoriti sestrico? Nekoč sem ga

zavtila blizu zibelke z nožem v roki. Seveda sem mu jih naložilo. Potem sem bila prisiljena, da sem ga poslala za nekaj mesecev v hišo moje matere. Popolnoma mirna pa nisem bila več let.“

„Se razume, je popolnoma logično. Navdijo se, da so vse ljubeznivosti le zavaje... potem vidijo, da prihaja še nekdo... Kaj hočeš! Otroci so, ne preudarijo.“

In jaz sem mislila na „drugega“, ki je tudi na poti proti našemu domu. In tiste besede „ljubosumen“, „je logično“, „ne preudarjajo“ me kar obsedajo.

Ne, ni logično, ni res, da otroci ne preudarjajo. Rada bi razpravljala o tem z gospema, gotovo bi me gledale s pomilovanjem in bi mi rekle:

„Vi imate samo enega, tedaj počakajte, da poizkusite z dvema.“

Dobro, poizkus sem že naredila. Naredila sem ga, ko sem bila še ljubosumna deklica. Pa takrat sem bila preudarna in sem ljubila našega malega bratca in ga ne bi hotela ubiti, hotela sem, da bi bil moj, pa je bil mamin. Rada bi, da bi tudi moja mati preudarila, ko je ljubkovala otroka in da ne bi mislila, da sem jaz mirna ničla, ki spi v kotu divana.

Ko sem prišla domov, sem začela z Jurčkom igrati žogo, ta igra je mogoča v sobi, ne da bi ogrožal lesteneč ali stekla v oknu. Igre si izmislimo in jih prilagodimo po natančnem premisleku zgube in dobička. V najbolj napetem trenutku sem se ustavila in sem rekla:

„Oprosti, Jurček, pisati moram nujno pismo, ki ga je davi naročil oče, igra je zelo lepa, jo bova potem nadaljevala. Škoda, da nimaš bratca, da bi se igral z njim! Matere niso posebno pripravne za igro, vedno imajo kak opravček. Vse drugače bratje...“

Tako je padla v Jurčkovo glavo prva

misel o bratcu. Začudeno me je pogledal.

„Zares! Potrebujem bratca za igro. Lucij ima bratca, Renato ima svojo sestrico in se zelo lepo skupno igrata na obali trgovine, s kamenčki, z lončki, z algami.“

Polagoma se je čutil Jurček zelo nesrečen sam v hiši, z očetom, ki hodi v tovarno, z materjo, ki ima tako pogosto opravke in z Marijo, ki je vsa obložena z delom. Ne imeti niti enega bratca! Da bi imel vsaj sestrico! Ali končno nekoga, s komer bi se igral!

„Pa v tvojem sruu ni več prostora za enega bratca?“

„Kako, da ne?“

„Torej?“

„Treba je dovoljenja od ljubega Boga. Ni dovolj, da si samo mi želimo bratca. Bog pošlje svoj prvi dih, ki se imenuje življenje.“

„Pa si prosila dovoljenja od ljubega Boga, da mi poskrbiš enega bratca?“

„Da, prosila sem ga, ali poizkusiva prositi še enkrat skupno!“ Tako sva vsako noč za vsakdanjim kruhom prosila Očeta našega, ki je v nebesih:

„Daj mi bratca, ki bo ves moj!“

„Daj Jurčku bratca, ki bo ves njegov!“

Kako hočeta gospe iz omnibusa, da bo Jurček ljubosumen na bratca, če prosi zanj tako goreče in kaj ga bo potem imel kot nekaj svojega.

Končno sem rekla Jurčku: „Veš, otrok je že.“ In videla sem, kako zelo je vesel in srečen.

XIV.

Zdaj se z Jurčkom zadržujeva pri vseh prijateljskih otroških vozičkih.

Jurček steguje vrat, odstira zaveso, rad bi videl, kako se zna detece igrati. Včasih se detece smehlja ob zvončkljanju ropotuljice, ki mu jo Jurček stresa pred glavo, včasih kar po vrsti meče na tla gumijastega konjička, ki mu ga Jurček potrpežljivo vedno znova pobira, včasih ga prime za roke in mu jih tresse in jih hoče potem nesti v usta.

„Kako so lačni! Pojedli bi svojega soseda.“

Jurček se smeje. Odkril je, da so majhni otroci zelo ljubki.

Pogosto greva gledat tudi otroka gospe Ane in sva navzoča, ko je, ko se koplje, ko ga oblačijo.

„Koliko dela je s temi otroki! Jaz bi nikdar ne znal poviti mojega bratca.“

„Ne boj se, ti ga bom jaz povila.“

„In...?“

„Da, ljubček, sem razumela, tudi podojim ga jaz.“

Jurček se čuti olajšan.

„Začneva zbirati in pregledovati Jurčkovo balo.“

„Ti ne bo težko, kajne, če podariš te srajčke bratcu?“

„Oh, kaj misliš, da bom z njimi?“

„In tvoj srebrni zvonček?“

„Tudj tega ne rabim.“

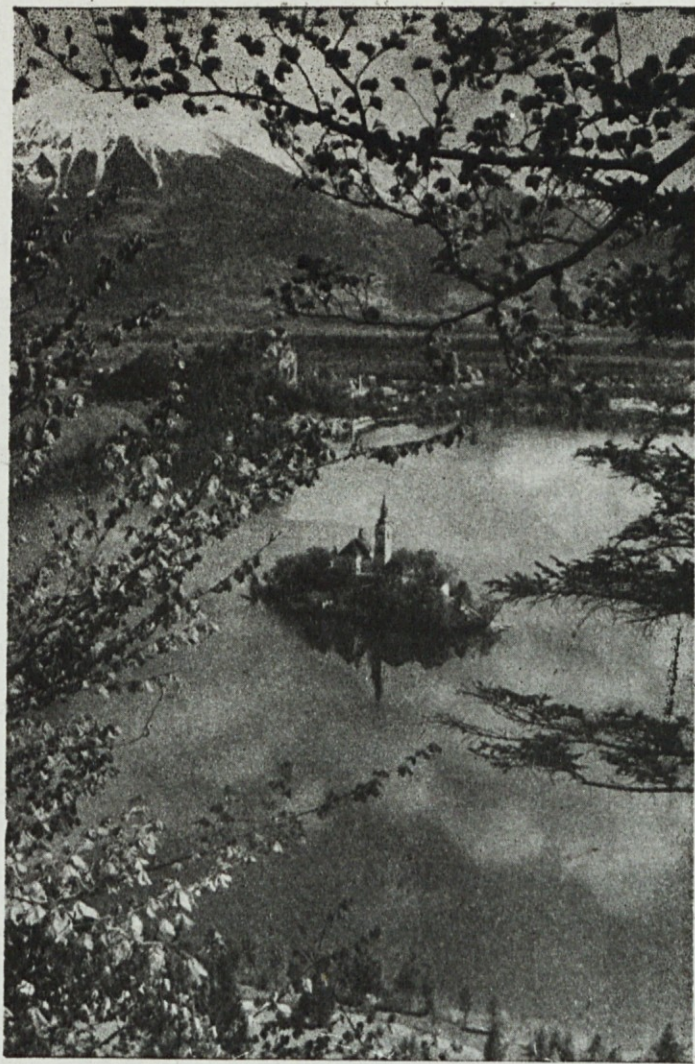
Nasprotno, Jurček poišče svoje nepokvarjene igrače: piskajočega možička iz gume, upornega konjička, ki premakne glavo in rep, če ga stisneš, gibajočo se račko. Včasih se mu zdi, da bi se tudj on lahko igral z njimi.

„Sicer pa imam jaz gradbene deščice, ki so mnogo zanimivejše, ali ne?“

(Dalje prihodnjič)

Editor responsable: Pbro. Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Bs. Aires
Registro de la Propiedad Intelectual No. 574.991

Tiska tiskarna Vilko, Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina

Pogled na biser slovenske zemlje — Bled v pomladi

POVERJENIKI:

Argentina:
Dušnopastirska
pisarna,
R. Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazilija:
Marija Mestnik,
C. Postal 7058
Sao Paulo,
Brasfl

U.S.A.:
„Familla“,
3116 Glass Ave,
Cleveland, Ohio

Kanada:
Ivan Marn,
83 Victor Ave,
Toronto,
Ontario

Trst:
Marijina družba
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:
Zora Plšćanc,
Riva
Piazzutta 18,
Gorizia

Avstrija:
Naročnino pošil-
ljajte Mohorjevi
družbi v Celovec

Celoletna naroč-
nina za Argen-
tino in države,
ki nanjo mejljo,
(razen Urugua-
ya) 230 pesov;

za Uruguay je
naročnina 300 \$;

za U.S.A. in Ka-
nado 5 dolarjev;

za Avstrijo 95
šillingov;

za Italijo 2000
lir;

drugod
protivrednost
dolarja.

